NASLOV

Raka moremo in moramo zdraviti

stran 13

Leto XXXIII
Št. 43

Murska Sobota,
11. junij 1981

CENA 8 DIN

VESTNIK

Slavje v Ljutomeru

Jubilejni 25. praznik občine Ljutomer je mimo. Že večkrat smo napovedali kaj se bo v njej te dni dogajalo. Vsi dogodki pa so dobili tisto obeležje, ki so si ga zaslužili. Že otvoritev galerije Anteja Trstenjaka v soboto je napovedala, kako bo potekalo letošnje praznovanje. Kulturni in športni dogodki so bili v ospredju. Po otvoritvi galerije (trak na vratih je prerezala soproga umrlega slikarja Evgenija Trstenjak) pa je narodno gledališče iz pobratenega mesta in občine Titovo Užice uprizorilo komedijo Izposojeno stanovanje.

Na slavnostni seji zborov skupščine občine Ljutomer, zborov SIS ter vodstev DPO občine Ljutomer pa so podelili letošnja družbena priznanja. Le-ta so dobili: DO Ljutomerčan, Jože Korošec ter Zveza kulturnih organizacij občine Ljutomer.

Osrednji dogodek je vsekakor bilo zborovanje na Glavnem trgu v nedeljo dopoldan. Slavnostni govornik Zoran Polič, predsednik zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ, je v govoru prikazal vlogo in pomen taborskih gibanj na Slovenskem s poudarkom na prvem taboru, ki je bil 9. avgusta 1868 v Ljutomeru. Iz tega tabora izhajajo tudi usmeritve borbe leta 1941 in povojne graditve nove Jugoslavije, ki temelji na bratstvu in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije. Zoran Polič se je dotaknil tudi nekaterih perečih vprašanj trenutne gospodarske in politične situacije v Jugoslaviji.

Govoru je sledil kulturni program, v katerem so kulturna društva ljutomerske občine prikazala v pesmi in besedi zgodovinski razvoj od prvega tabora v Ljutomeru, preko NOB, vse do danes. Scenarij za ta velik kulturni dogodek je napisal Tone Partljič.

Dr. Peter Petru, ravnatelj Narodnega Muzeja iz Ljubljane, je zbranim na trgu spregovoril o pomenu taborskih gibanj ter istočasno predal muzejsko zbirko Edvard Kardelj Tabor.s ka gibanja na Slovenskem namenu.

Dušan Loparnik

Prireditve ob prazniku občine Lendava

V znamenju jubilejev

Letošnji 25. praznik občine Lendava sovpada z nekaterimi pomembnimi obletnicami, kot so 40-letnica ustanovitve OF ter vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti. Praznovanje se bo začelo že 15. junija, končalo pa se bo 22. junija s svečano sejo občinske skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij.

Program pa je naslednji:

V ponedeljek, 15. junija, jugoslovanski film »Delo na določen čas«, v torek, 16. junija, ob 15. uri rokometni turnir ženskih ekip Pomurja na igrišču osnovne šole Drago Lugarič.

V četrtek, 18. junija, hitropotezni šahovski turnir v sodelovanju ekip iz Ljutomera, G. Radgone, M. Sobote, Čakovca in Lendave, zvečer pa sklepni koncert glasbene šole iz Lendave v dvorani Nafte.

19. junija, v petek, bo ob 12. uri otvoritev RTG oddelka in oddelka za fizioterapijo v TOZD Zdravstveni dom Lendava, ob 17. uri pa še otvoritev že tradicionalne vinske razstave v restavraciji Rudar. Ob 19. uri pripravljajo v lendavski knjižnici literarni večer.

20. junija, v soboto, bodo ob 9.30 športne igre krajevnih skupnosti na igrišču osnovne šole Drago Lugarič, ob 10. uri II. pokal Lendave v badmintonu, ob 14. uri pa memorialni nogometni turnir bratov Vidak na igrišču NK Lendava.

V nedeljo, 21. junija, bo v telovadnici osnovne šole Drago Lugarič v Lendavi odprto prvenstvo Lendave v badmintonu za pionirje in mladince.

22. junija, ob 10. uri, bo svečana seja skupščine občine Lendava, skupščin samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, na kateri bodo podelili letošnja občinska priznanja in plakete, ob 11.30 pa bo otvoritev otroškega vrtca v Tomšičevi ulici v Lendavi.

Jani D.

BAŠKA IN JELKA

ČIGAVA SKRB?

Otroški dom Dane Šumenjak na otoku Krku je eno tistih skupnih mest, kjer se vsako leto srečuje precejšnje število pomurske mladine; razen tega prihajajo tja na letovanje tudi otroci iz Nemčije, Avstrije in Madžarske. To daje domu prav gotovo poseben pomen.

Včasih je kar čudno slišati, da med nekaterimi ni dovolj interesa za vzdrževanje tega objekta. Tako je lani namenila sredstva v ta namen le samoupravna interesna skupnost za otroško varstvo občine Murska Sobota, ostale skupnosti pa kljub apelu domskega sveta niso vložile ničesar. Če bo šlo tako dalje, se lahko zgodi, da bo dom prenehal delovati, s čimer pa bi naredili velikansko škodo.

Zgradba se nahaja tik ob morju, in to zahteva vsako drugo leto zaščito oziroma obnovo vseh kovinskih ter lesenih delov. Vedno večja pa je tudi potreba po vzdrževalnih delih v samem domu (vodovodna instalacija, umivalniki, tuši, sanitarije, plinska napeljava itd.). Lani so uspeli zamenjati električno instalacijo, zdaj je treba opraviti še pleskarska dela.

Vso skrb vsekakor ne smemo prepustiti le domskemu svetu in skupščini otroškega varstva občine Murska Sobota. Svet pomurskih občin je zato na zadnji seji soglašal, da bodo letos v oskrbni ceni za bivanje v domu dnevno zaračunavali za vzdrževanje 10 dinarjev na udeleženca. Sprejeli so tudi stališče, naj se s problematiko vzdrževanja doma seznanijo in ukvarjajo samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo v vseh pomurskih občinah, kaže pa pritegniti še izobraževalne in zdravstvene skupnosti ter skupnosti za socialno skrbstvo.

Najbrž bi na podoben način lahko reševali tudi problem vzdrževanja (sindikalnega) doma Jelka na Pohorju, ki je še kako primeren tudi za sprejem otrok — zimsko šolo v naravi, zdravljenje in za preživljanje dopusta delavcev. Zato bi bilo prav, če bi za njegovo usodo pokazalo večji interes tudi pomursko združeno delo.

JOŽE GRAJ

Velik uspeh in skovana prijateljstva

stran 8

VAŠKE ŠPORTNE IGRE V BAKOVCIH — V krajevni skupnosti Bakovci posvečajo posebno skrb športni rekreaciji krajanov. Doslej so že uveljavili najrazličnejše oblike aktivnosti, ki privabljajo mlade in starejše. Zlasti pa so zelo privlačne vaške igre, ki so jih v nedeljo pripravili že drugič. Na igrah je sodelovalo blizu 500 krajanov, kar je ena tretjina celotnega prebivalstva. Eni so nastopali kot tekmovalci, drugi so bili opazovalci, vsi pa so se dobro počutili. Tudi v sobotnem pouličnem teku je sodelovalo okrog 180 tekačev, od najmlajših pa do najstarejših. Posebno pozornost je na vaških igrah vsekakor vzbudil nastop žensk v vlečenju vrvi.

Foto: F. Maučec

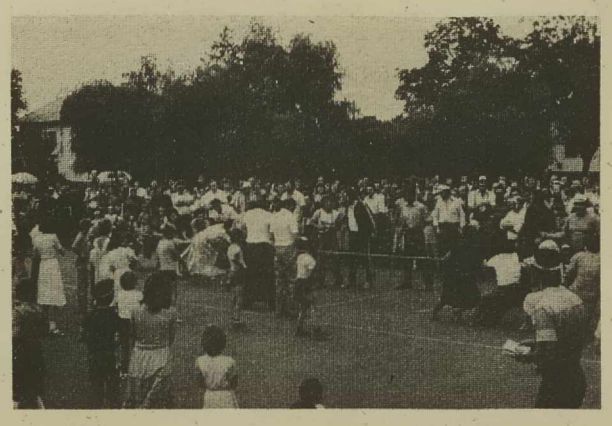

Davka ne bo treba plačati

stran 6

Spet pojav stekline

stran 9

VESTNIKOV VLAK

800 VESTNIKOVCEV V 800 LET STAR VARAŽDIN,

ki bo ob svojem jubileju takšen, kakršnega še nikoli niste ne videli ne doživeli!
Če poštar ni našel vas, poiščite vi njega in poravnajte naročnino za letošnje leto.
To vam bo omogočilo, da boste morda izžrebani!

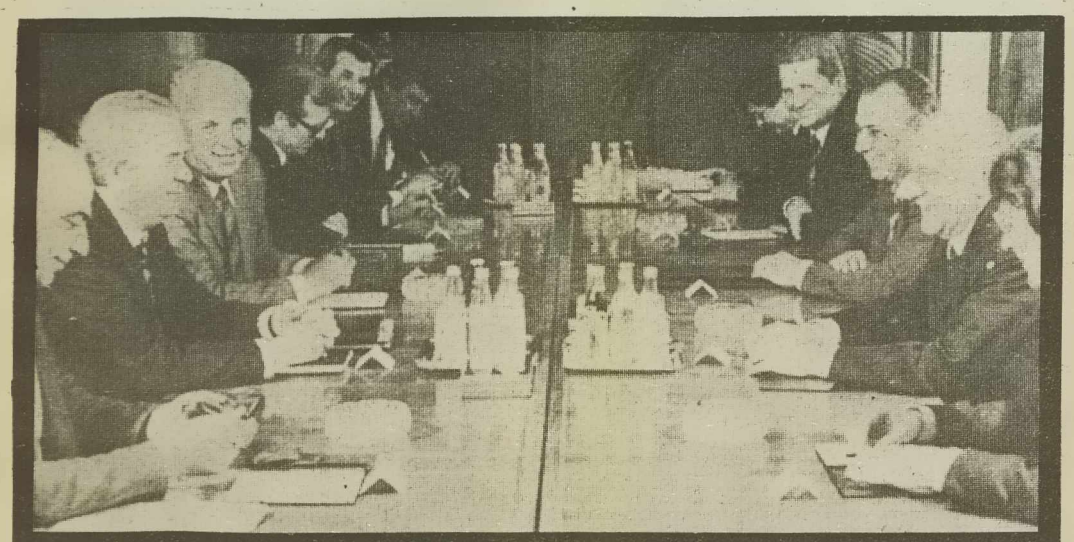

V Budimpešti se je mudila na nekajdnevnem prijateljskem obisku delegacija predsedstva CK ZKJ, ki jo je vodil predsednik Lazar Mojsov. Naša delegacija se je pogovarjala s prvim sekretarjem madžarske socialistične delavske partije in njegovimi sodelavci o aktualnih vprašanjih odnosov med obema partijama ter o nadaljnjem sodelovanju. Skupno so ugotovili, da se odnosi ugodno razvijajo.

Bitka za bourbonsko palačo

Prihodnjo in potem še naslednjo nedeljo bodo Francozi odločali o tem kakšne strankarske barve bodo zasedle 491 sedežev v bourbonski palači — francoskem parlamentu. Za te sedeže se bo potegovalo 2760 kandidatov; seveda jih bo že v prvem krogu volitev dne 14. junija veliko odpadlo. Celotna predvolilna kampanja se je osredotočila v zbiranje sil desnice in levice. Desničarji imajo kar v 371 volilnih okrožjih skupnega kandidata, v 102 po dva. Socialisti, ki bodo imeli kandidate skoraj v vseh okrožjih, so svojim partnerjem ponudili »načrt o vladnem sporazumu«, ki predvideva obdobje dveh let, v katerih naj bi novi predsednik Mitterrand zastavil globlje družbene reforme. Podpis načrta je zaveza za skupen nastop na skupščinskih volitvah in pogoj za sodelovanje v vladi. Tudi komunisti so postavili svoje kandidate v vseh okrožjih, ne skrivajo pa bojazni, da utegnejo doživeti nov volilni poraz, saj jim napovedujejo le 14 do 16 odst. vseh glasov, kar pomeni le polovico sedanjih poslanskih sedežev.

Za vodstvo Komunistične partije Francije so nekatera določila načrta v vladnem sporazumu težko sprejemljiva. Tako se ne strinjajo, da bi obsodili intervencijo v Afganistanu, niso za umik sovjetskih raket SS-20 kot pogoj za namestitev ameriških perschingov in podobno. Vodja komunistov Marchais je pred dnevi dejal, da je vse mednarodne zaplete mogoče reševati za zeleno mizo, kar so poznavalci razmer razumeli kot njegovo popuščanje do zunanjepolitičnih stališč socialistov.

Po preverjanju javnega mnenja prisojajo socialistom 34 do 36 odstotkov glasov, komunistom 14 do 16, drugim levičarskim formacijam pa okrog 5 odstotkov glasov, torej dovolj za absolutno večino levice.

Vse pogostejša znamenja, da utegne levica 14. in 21. junija doseči novo, tokrat odločilno zmago, so med domačim in tujim kapitalom sprožila nov preplah. Vrednost francoskih delnic je na pariški borzi padla. V neki anketi je 55 odstotkov Francozov menilo, da se utegne vlada levice »obdržati zelo dolgo oziroma kar dolgo,« 58 odst. pa jih pričakuje, da bodo v vladi tudi komunisti.

Če se zgodi slednje, potem bo Francija v prihodnje tako v okviru Evropske gospodarske skupnosti, NATO in še v nekaterih drugih oblikah zahodnoevropskega dogovarjanja in združevanja bela vrana, ki bo povzročala največ skrbi velikemu, vendar s strani Francije nikoli preveč simpatičnemu zavezniku, Združenim državam Amerike in še posebej njenemu predsedniku Reaganu.

Spet graja za Poljake

Osrednje partijsko glasilo Neues Deutschland in druga sredstva obveščanja znova poudarjajo, da so razmere na Poljskem »zelo resne in napete« in posredujejo daljše poročilo agencije ADN iz Varšave, v katerem je rečeno, da se je zvrstilo nekaj izgredov proti sovjetskim vojakom. Poročilo govori o »anarhiji in zmedi« na Poljskem in graja poljsko vlado in sredstva obveščanja, ker so omogočili sindikatu Solidarnost dostop do radia in televizije in drugih sredstev obveščanja.

»Protirevolucionarne sile na Poljskem so čedalje bolj napadalne in vedno bolj rovarijo na vseh področjih družbenega življenja,« je med drugim rečeno v poročilu ADN. »Novi člen v verigi hudih političnih provokacij je oskrunjenje spomenika sovjetskim vojakom v mestu Przemyslu na jugozahodu Poljske,« pravi sporočilo in navaja, da »izzivajo in žalijo vojake sovjetskih oboroženih sil, stacioniranih na Poljskem.«

»Tuje tajne obveščevalne službe vsestransko pomagajo protirevolucionarnim silam, ki skušajo oslabiti zvezo med LR Poljsko in ZSSR ter drugimi državami socialistične skupnosti,« je rečeno v poročilu. Agencja pristavlja, da tuji in domači sovražniki socialistične ureditve družno »pomagajo protirevoluciji, kar zavestno povzroča ozračje napetosti, anarhije in zmede.« Rečeno je tudi, da poleg že znanih »protirevolucionarnih organizacij« nastajajo tudi »socialdemokratske grupacije kot odkrita zakonita opozicija«. V poročilu namenjajo veliko pozornost »deklaraciji z Katowic« in navajajo, »da se vsa partija čedalje bolj podreja tujim ideološkim vplivom« in da »zgublja smer v ideološko-političnem boju za socializem«.

ADN graja poljsko partijsko glasilo Trybuna Ludu in agencijo PAP, ker sta »napadla deklaracijo partijskega foruma iz Katowic«.

Poleg tega članka listi v NDR objavljajo tudi članek TASS o deklaraciji partijskega foruma iz Katowic.

(Tanjug)

Reagan še enkrat

Ameriški predsednik Ronald Reagan bo kandidiral tudi na prihodnjih predsedniških volitvah leta 1984. To je izjavil predstavnik Bele hiše James Baker.

Ohrabrujoča znamenja

Ameriški list New York Times je pred nekaj dnevi zapisal, da sta se vladi ZDA in Sovjetske zveze dogovorili, da bosta še ta teden začeli v Washingtonu pogovor o pripravah za formalna pogajanja o zmanjšanju števila raket z jedrskimi naboji v Evropi.

O začetku teh pogovorov naj bi se maja dogovorila ameriški zunanji minister Haig in sovjetski veleposlanik v ZDA Dobrinin. Prvi ameriško-sovjetski pogovori na ravni visokih diplomatskih funkcionarjev so se torej že pričeli in naj bi trajali vse do septembrskega sestanka ameriškega zunanjega ministra Haiga in sovjetskega zunanjega ministra Gromika. Srečanje bo v Washingtonu. Po tem srečanju naj bi se pričela tudi formalna pogajanja. To je prvo ugodno znamenje.

Tudi v Londonu so se v ponedeljek začela neposredna pogajanja med ameriškimi in sovjetskimi predstavniki. Američani in Sovjeti se na nevtralnem ozemlju pogajajo o novih dobavah ameriškega žita Sovjetski zvezi. Kakor je znano je Ronald Reagan že med predvolilno kampanjo obljubil, da bo preklical prepoved prodajanja žita sovjetski zvezi, vendar je z izpolnitvijo te obljube čakal do 24. aprila.

Američani bodo sovjetskim pogajalcem ponudili dva milijona ton pšenice in dva milijona ton koruze. Ker pa so potrebe Sovjetske zveze veliko večje in ker je bila lanska žetev v ZDA rekordna, takšno pa pričakujejo tudi letos, so Američani morda pripravljeni pogovarjati se tudi o mnogo večjih dolgoročnih sporazumih. To je drugo dobro in ohrabrujoče znamenje.

Predvsem: dokler se bodo pogovarjali o kupčijah, ki pa so — kar je spet dobro — potrebne tako za ene kot za druge, bo vsaj nekoliko manj rožljanja z orožjem.

globus

ŽENEVA — Svetovni program za hrano bo poslal LR Kitajski deset tisoč ton pšenice, vredne 2,5 milijona dolarjev, kot pomoč prebivalcem tistih predelov, ki jih je prizadela toča.

BEJRUT — Aprila in maja je bilo v spopadih v Libanonu ubitih 644 ljudi, ranjenih pa 2673.

WASHINGTON — Čeprav ameriška vlada še ni sprejela dokončne odločitve o izdelavi in namestitvi nevtronske bombe, se v ZDA že pripravljajo za proizvodnjo.

NEW DELHI — Indija bo imela svoj prvi domači satelit leta 1982. Povezan bo z 28 zemeljskimi postajami po vsej Indiji. Vso opremo bo preskrbela domača telefonska industrija.

MOSKVA — Tu so izstrelili umetni satelit Kozmos 1275, ki je opremljen z najsodobnejšimi aparaturami za raziskovanje kozmičnih prostranstev. Satelit obkroži zemljo v 104 minutah in 9 sekundah, pri tem pa je od našega planeta oddaljen največ 1026 in najmanj 983 kilometrov.

NEW DELHI — V vzhodnem delu indijske države Bihar Kada je v trenutku, ko je peljal vlak po mostu čez naraslo reko Kosi, močan sunek vetra porušil most in pet vagonov s potniki je zgrmelo v reko. Mrtvih je bilo blizu 5000 ljudi.

MOSKVA — V Tbilisiju, glavnem mestu republike Gruzije, so ustrelili nekega funkcionarja, ker je sprejemal podkupnine pri delitvi stanovanj. V treh letih naj bi si na takšen način pridobil rubljev v vrednosti 5,5 milijona dinarjev.

DUNAJ — Predsednik SR Romunije Nicolae Ceausesco je bil pretekli teden na štiridnevnem obisku v Avstriji.

DHOLPHUR — V tem indijskem mestu so pred dnevi v senci izmerili 47 stopinj Celzija.

JERUZALEM — Izraelska letala so uničila iraški jedrski reaktor blizu Bagdada. To so storili zaradi nevarnosti, da bi Irak proizvedel atomsko bombo.

v žarišču dogodkov

KAKO JE NASTALA ALBANIJA

Na zahtevo nekaterih bralcev, naj bi pisali o sporazumih, ki so privedli do ustanovitve neodvisne Albanije, se je uredništvo NIN-a obrnilo na dr. Vojina Dimitrijevića, prof. pravne fakultete v Beogradu.

V daljšem prispevku dr. Vojin Dimitrijević najprej ugotavlja, da je bila v prvi polovici prejšnjega stoletja Albanija še nejasen geografski pojem. Kot neodvisna država do 20. stoletja ni nikdar obstajala, vendar so albanska plemena vse do 18. stoletja živela pod Turčijo, v zelo rahli zvezi s sultanom, v rodovnih skupnostih kar se je začelo počasi spreminjati samo na razvitejšem jugu. Po administrativni delitvi iz leta 1856 je Albanija imela štiri vilajete: skadarskega, bitoljskega, janjinskega in kosovskega.

V vojnah proti Srbiji, Črni gori in Rusiji od 1876—1878 so se Albanci bojevali v glavnem na strani Turčije, ki se jim je »zahvalila« tako, da je odstopila ruskim zaveznikom nekatere albanske kraje. Gre za znano Sanstefansko pogodbo (3. marec 1878). Ker druge velike sile niso mogle sprejeti takega širjenja ruskih interesov, so z Berlinsko pogodbo (13. julija 19878) preklicali Sanstefansko pogodbo. Zaradi razočaranja in občutka ogroženosti so albanski poglavarji sprejeli pobudo skadarskega valije in v Prizrenu ustanovili Albansko ligo, ki je v glavnem zahtevala ohranitev sultanove suverenosti in združitev skadarskega, kosovskega in janjinskega vilajeta v enotno provinco pod turški generalnim guvernatom. S skadarskim dogovorom l. 1880 pa so izrecno zahtevali avtonomijo pod dednim albanskim knezom. Ugotovitve Dimitrije Tucovića iz l. 1914 so še danes točne: »Albanska« liga se je morala takoj od ustanovitve bojevati na dveh frontah: tako proti sosedom, ki so žalili albanska plemena, kot proti turškim oblastem, ki so jih utesnjevale. Boj za obrambo pred sosedi je prispeval k naglemu širjenju lige, vendar je liga odprla vrata carigrajskim gospodarjem,

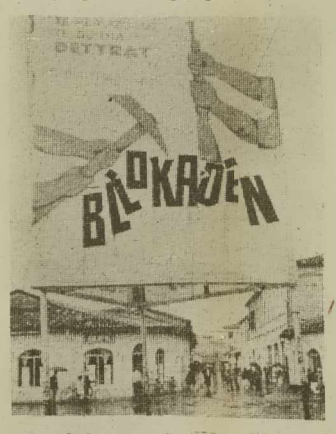

»Izpoinimo svoje obveznosti in uničimo blokado,« poziva napis v mestu Skader. Albanska izoliranost je posledica njene notranje politike. Sama in brez zaveznikov se Albanija opira le na svojega voditelja Enverja Hoxho, ki jo vodi že 35 let.

da so jo zlorabili za svoje spore s krščanskimi državniki. Ko je s posredovanjem Evrope končala svoje spore z balkanskimi državniki, je Porta ligo na krvav način zadušila, med Albanci in kristjani v Turčiji pa je nastala doba nacionalne mržnje in sovraštva.«

Pod mednaslovom »Avstro-Ogrska in Italija« opisuje avtor interese teh dveh držav. Nato opisuje Balkanske vojne (l. 1912) in navaja določbe Londonskega sporazuma (o miru s Turčijo — 30. maja 1913), s katerim je sultan odstopil vse svoje evropske posesti za črto Enos-Molija balkanskim zaveznikom. Iz tega je bila izrecno izvzeta Albanija, zato je ostala del Turčije. Skrb zanjo je bila poverjena nemškemu cesarju, avstroogrskemu cesarju in bolgarskemu carju in kralju in Franciji, Britaniji, Italiji in Rusiji.

Londonska konferenca naj bi bila odločila usodo in obseg Albanije. Meje so določili v Londonu 11. avgusta 1913. Te meje so v glavnem iste kot danes.

Pozdravni transparent Enverju Hoxhi v njegovem rojstnem mestu Gjirokastru.

Komisije, ki naj bi jih začrtale na terenu, svojega dela niso končale zaradi izbruha prve svetovne vojne.

Velike sile so opredelile tudi status Albanije: naj bi bila neodvisna in dedna kneževina z obvezo stalne nevtralnosti.

Sledita še poglavji »Tajna pogodba v Londonu« in »Društvo narodov«. Avtor članka med drugim navaja, da Albanija na mirovni konferenci v Parizu ni bila formalno priznana, vendar je bila kljub temu 17. decembra 1920 sprejeta v društvo narodov. Bila pa je edina članica, katere meje sploh niso bile znane.

Štiri velesile so v Parizu 9. novembra 1921 sprejele sklep, s katerim so priznale, da je Albanija neodvisna in suverena država in ji priznale meje iz l. 1913.

Mednarodna skupnost je po drugi svetovni vojni sprejela odločno stališče o nedotakljivosti obstoječih meja. Tako načelo je bilo sprejeto v Listini Združenih narodov.

V Evropi je bilo načelo o nedotakljivosti meja ponovno odločno potrjeno na konferenci o evropski varnosti in sodelovanju l. 1975. »Čistih« etničnih meja ni mogoče potegniti, zlasti ne na »premešanem« Balkanu.

ogledalo tedna

Ko prosi, zlata usta nosi . . .

Najbrž bi bilo težko trditi, da je tajnost, če rečemo, da so jugoslovanski dolgovi v tujini, glede na našo gospodarsko moč, veliki. To vemo že dolgo sami in otem pišemo — piše Ilja Popit v uvodniku prejšnje sobotne priloge Dela. Še bolj pa vedo o tem v tujini, saj so nam prav oni ta denar posodili. In od tistega, kar so nam bili doslej posodili, nismo vrnili vsaj 17 milijard dolarjev. Seveda pri posojilih ni pomemben sam znesek, ampak tudi to, za kako dolgo so nam to tujo akumulacijo posodili in za kolikšne obresti. Prav pri tem pa je težko to, da je znaten del tega dolga treba vračati prav v zdajšnjem obdobju. Ne gre toliko za to, ali se zavedamo, da je treba dolgove vračati, ampak za to, da to tudi delamo, le, da nekateri svoje zadolžitve jemljejo prelahkotno in valijo na druga ramena — na nekakšno imaginarno državo. Pozabljamo tudi, da upnik od dolžnika, ki ne more vrniti večjega obroka, kaj lahko izsiljuje marsikaj, kar sicer dolžnik ni pripravljen odstopati. Opominja nas lahko zadnja takšna stiska pred dobrim letom, ko nam številne svetovne banke niso hotele več posojati.

Junija lani ko je bil sprejet zakon o zadolževanju Narodne banke Jugoslavije, je bilo tudi predvideno, da zvezni izvršni svet pripravi poseben dokument, s katerim bi uravnali način uporabe in odplačevanja tujih posojil. S tem dokumentom naj bi odpravili dosedanjo prakso, da nekdo najame posojilo, odplačuje pa ga nekdo drug. Minilo bo skoraj leto, medtem se je naša zadolženost še povečala, ZIS pa še vedno ni pripravil omenjenega dokumenta.

Temu vprašanju pripisujejo tolikšni pomen, ker je to hkrati eno bistvenih vprašanj sodelovanja v federaciji, spoštovanja dogovorov v zboru republik in pokrajin ter medsebojnega zaupanja in skupne odgovornosti, ki nastaja pri skupnem premagovanju težav in uresničevanju politike v vrhu delegatskega sistema.

Ob vsem tem se nekako vsiljuje drugi del pregovora iz naslova: ko vrača pa hrbet obrača . . .

Najbolj vroči in najdražji maj

»Ljubi maj, krasni maj, konec zime je tedaj«, smo včasih peli. Letos bi še toliko bolj upravičeno, saj nas je prekuhavala vročina, ki je dosegala (po starem povedano) 30 stopinj Celzija. Še topleje pa nam je bilo, ko smo iz dneva v dan poslušali ali brali novice o podražitvah.

Do konca maja smo že izkoristili približno tri četrtine letos dovoljenih podražitev, ki naj bi znašale 32 odstotka. Tako smo zapisali in sprejeli v resoluciji. Na svetu zvezne skupnosti za cene so povedali, da je pritisk na cene še vedno izredno velik. Kar 30 odstotkov gospodarstva pričakuje podražitve svojih izdelkov.

Po januarskem pritisku na cene so se te v naslednjih mesecih nekoliko umirile, vse do maja, ki si je pridobil sloves najdražjega meseca v zadnjih 17 letih. Očitno je, da rasti cen skupnosti za cene same ne bodo mogle brzdati, zato na zvezni skupnosti predlagajo, da naj bi uvedli začasno, delno, neposredno družbeno kontrolo cen, ki naj bi veljala predvsem za cene energije, hrane, prometnih storitev in še nekatere stvari, za katere naj bi se šele dogovorili. Nezakonite podražitve naj bi razveljavili.

Na tolikšen porast cen so najbolj vplivale podražitve energije in hrane, na rast življenjskih stroškov pa je najbolj vplivala podražitev mesa. Kot so ugotavljali na seji skupnosti, »pojedo« izdatki za hrano več kot 50 odst. družinskega proračuna. To pa lahko že vpliva na razpoloženje delovnih ljudi. Zvezni sekretar za tržišče in splošne gospodarske zadeve Imer Pulja je dejal, da smo že dosegli 50-odstotno inflacijo in da je to prav v nasprotju z dogajanji v svetu, kjer se inflacija celo zmanjšuje. Poudaril je, da bi bilo treba ugotoviti odgovornost za podražitve.

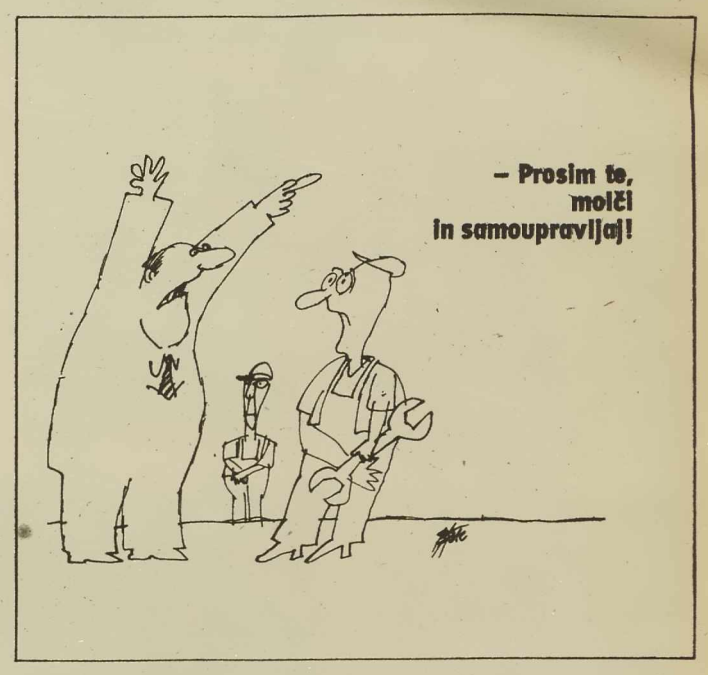

V Trstu nič za dinar

Pretekli petek so nekatere tržaške banke zaprle odkupna okenca, medtem ko so banke v Gorici in Trbižu nehale odkupovati dinarje že v četrtek popoldne. Uradno tolmačijo prenehanje zanimanja za jugoslovansko valuto z dejstvom, da niso več zanjo zainteresirane avstrijske banke, kamor je namenjen največji del v Italiji nakupljenih dinarjev. Nekateri to povezujejo z ukrepom italijanske vlade strožjih merilih za letovanje izven države ter z gospodarskimi težavami v Avstriji.

KDO USTVARJA DOHODEK?

V nedavni razpravi o dohodku, ki je rezultat izjemnih pogojev gospodarjenja, so v svetu za družbenoekonomske odnose in socialno politiko sveta ZSJ naleteli na predlog instituta za družbene vede, ki je raziskoval te zadeve za potrebe federacije glede obravnavanja ekstra dohodka, in sicer kako naj bi ga jemali od SIS. Sindikalni funkcionarji so bili presenečeni, kajti znano je, da sisi ne ustvarjajo dohodka, temveč opravljajo svobodno menjavo dela — dobijo denar za plačevanje storitev. Presežki, ki nastajajo v sisih zaradi neustreznega zbiranja denarja na davčni in prispevniški način, so posledica neuresničene menjave dela na ustavni način, ne pa presežki dohodka, ki bi ga ustvarjale te dejavnosti.

Če v institutu za družbene vede ne vedo, kako je s financiranjem družbenih dejavnosti, katera kategorija dela je to, kako naj bi potem tako neznanje zamerili drugim ljudem, ki imajo manj potrebnega znanja, posebej še s področja samoupravljanja oziroma ekonomije dela. Toda s tem že na sledi velikemu pačenju samoupravljanja, če si delovne skupnosti sisov lastijo pravice ustvarjalcev dohodka in ravnajo s sredstvi, ki jih dobijo, kot s svojimi.

Tak pojav ni redkost, zlasti ne v Beogradu, kjer najrazličnejše delovne skupnosti ne samo sisov, zlorabljajo organizacije, za katere naj bi delale, in v njihovem imenu potem samostojno delujejo. Primer za to je lahko delovna skupnost SIS za stanovanje v novem Beogradu, ki si lasti razpolaganje z pralnicami in je hišnemu svetu iz Bulevarja Avnoja 88 celo zagrozila s sodiščem, ko je ugotovila, da je dal ta prostor hišniku, ki ga je sam izbral, češ da s tem krši samoupravne pravice delovne skupnosti. Tako se je v nekaterih beograjskih občinah tudi dogajalo, da so za delavce delovnih skupnosti SIS gradili stanovanja na račun stanarin stanovalcev, ki še z denarjem za tekoče vzdrževanje ne

PISMO IZ BEOGRADA

morejo upravljati, ker tudi s tem denarjem, kot z vsem drugim, razpolagajo sisi za stanovanja.

Podobna, toda še mnogo bolj škodljiva, pa je oblika takega delovanja v mladinski zadrugi, ki se ukvarja z zaposlovanjem mladine in tako zbira, kot so delali nekoč prekmurski palirji, provizijo na zaslužke mladincev, ki se iz leta v leto veča in je lanskega leta presegla že čez dve milijardi dinarjev (starih). Ta servis oziroma delovna skupnost pa celo nima pravne podlage za obstoj, ker pri gospodarskem sodišču ni registrirana in deluje le pod političnim pokroviteljstvom mladinske organizacije, s katero tak »zaslužek« deli.

V vseh teh primerih gre za zlorabljanje samoupravnih organizacij za nekakšno paradržavno delovanje delovnih skupnosti, ki bi smele biti le izvršna delovna telesa samoupravnih organizacij, v katerih bi jim delo plačevali po rezultatih njihovega dela ne pa na tuj račun. Da je to zelo premeteno odtujevanje množic stanovalcev, mladine in drugih delovnih ljudi od upravljanja s sredstvi, ki jih dajejo za stanarine, ki so tako ali drugače rezultat njihovega dela, je očitno. O tem ni treba posebej razpravljati.

Pojav paradržavnega delovanja je hujši od samega etatističnega načina upravljanja, kajti v državnoadministrativnem načinu delovanja sta bili spoštovani navada in zakonska obveznost, da uradniki v roku, ki je predpisan, vsaj odgovarjajo na pismene in ustne zahteve občanov in jim tako omogočajo naravno, normalno reševanje njihovih problemov. V paradržavnem delovanju je nastala navada, da nihče ne odgovarja na zahteve občanov in da jih pošlje od vrat do vrat, češ to je stvar drugih, ne pa mene ali nas.

Zakaj je tako? Najbrž zaradi tega, ker prizadeti uradniki vendarle vedo, da si njihove delovne skupnosti lastijo pravice, ki jim ne pripadajo in se izogibljejo pismenemu odgovarjanju na zahteve, ki jih niso pripravljeni izpolniti. Tako pa se na svojevrsten način uveljavlja v vsakdanjosti nezakonitost, ki se širi od nezakonitega statusa delovnih skupnosti na možnost nasilnega vseljevanja, na nemožnost uresničevanja pravic iz dela v omenjeni mladinski zadrugi, na nenamensko uporabljanje namenskih sredstev itd.

To je tema, ki jo mora kongres samoupravljalcev postaviti na dnevni red, ki je že zdaj tako zastavljen.

Viktor Širec

telegrami

LJUBLJANA — Deseta seja CK ZKS bo 25. junija. Na dnevnem redu bo poročilo o delu delegacij in delegatov CK ZKS ter komunistov v SZDL.

LJUBLJANA — Slovenijales in mostarski Soko bosta skupno nastopala na tujem tržišču. Prvi večji primer medsebojnega sodelovanja je gradnja instituta za kozmične raziskave v Tarusi nedaleč od Moskve.

NOVI SAD — Na nedavni skupščini Zveze novinarjev Jugoslavije so med drugim ugotovili, da se vse prevečkrat neutemeljeno kritizira sredstva javnega obveščanja, kot bi bila kriva tudi vzrokov problemov, o katerih govorijo in pišejo.

SUBOTICA — Tu se je končalo dvodnevno posvetovanje o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

TRBOVLJE — Tudi v aprilu v zasavskih premogovnikih izkop premoga ni bil tolikšen kot so načrtovali. Nakopali so ga skoraj za 12 odstotkov manj.

NOVI SAD — Od sobote do ponedeljka je v mestu in v okolici paldo 103 litre vode na kvadratni meter. Poplave so ogrozile številne proizvodne objekte. Posredovati so morali poleg domačih tudi gasilci iz Vrbasa, Srbobrana, Žamlja in Temerina.

ŠENTILJ — Čez mejo v tem kraju je v soboto in nedeljo prestopilo okrog 80 tisoč potnikov, največ turistov iz ZR Nemčije in Avstrije.

Razsežnosti našega dela

Tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije se nam naglo približuje. Priprave nanj so v polnem teku tudi v Pomurju, saj se tudi v Pomurju zavedamo, da mora ta veličastni skup biti uspešen — ne zgolj po njegovi impozantnosti, ampak predvsem po njegovem vsebinskem namenu, to pa mora biti kot ga je že tovariš Tito opredelil, močna vzpodbuda k uresničevanju stabilnejšega družbenoekonomskega položaja delovnih ljudi ter hitrejšemu razvoju našega samoupravljanja.

Že sam osnovni namen kongresa nas po svoji vsebini obvezuje, da vsebino osnutka resolucije v vseh delovnih sredinah obravnavamo v tesni povezavi in s spreminjanjem razmer v naših lastnih delovnih okoljih.

Še bolj pa nas bodo k temu usmerili zaključki kongresa, ki nas bodo vse delovne ljudi Jugoslavije obvezovali, da bomo svojemu delu v prihodnje dodajali še nove vsebinske razsežnosti, da bomo vsebino zakona o združenem delu hitreje in učinkoviteje uresničevali v vsakodnevni praksi in da bomo še hitreje razvijali in dograjevali naše samoupravljanje v vseh okoljih in na vseh ravneh našega delovanja.

Čas, ki ga živimo in soustvarjamo, kljub vsem vidnim in velikim rezultatom, ki smo jih na področju razvoja samoupravljanja dosegli, to od nas zahteva, zahteva pa tudi, da se v vseh okoljih in sredinah resnično zavedamo dejstva, da imamo samoupravljanja dejansko le toliko, kolikor smo ga ljudje s svojim lastnim angažiranjem ustvarili. Ob tem dejstvu in hotenjih, da imamo samoupravljanja več, pa se nam vsem resnično mora vsiljevati vprašanje, ali v samoupravne procese v naših konkretnih delovnih sredinah vnašamo tudi dovolj sebe, ali se v te procese vključujemo v dovoljni meri ali kje in kateri so vzroki, da se vanje dovolj ne vključujemo.

Na ta vprašanja moramo najti odkrit in poglobljen odgovor v vseh sredinah. Iskati ga moramo sami pri sebi, iščimo ga skupno v družbenopolitičnih organizacijah v lastnih sredinah, ki so skupaj z vsemi odgovornimi strukturami dolžne in odgovorne s svojo aktivnostjo zagotavljati vse pogoje za širino vključevanja delovnih ljudi v vse procese ustvarjanja nove vrednosti, v delitvene odnose ter v procese samoupravnega odločanja v najširšem pomenu besede.

Prav sedaj in po tretjem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije se moramo v delovnih sredinah, enih bolj, drugih manj, pač glede na dejanske razmere, poglobljeno vprašati ali je delovni proces in splošno vzdušje v kolektivu takšno, da pobude delavcev ob demokratičnem usklajevanju resnično lahko prihajajo do izraza in veljave, ali so medsebojni odnosi v kolektivu dovolj humanizirani, kajti le na ta način bomo lahko zagotavljali pogoje, da se bodo delovni ljudje lažje in hitreje v samoupravne procese vključevali s celotno strukturo svoje lastne osebnosti — z vsemi svojimi bogatimi umskimi, delovnimi in duhovnimi potenciali.

Na ta način pa bo pravgotovo naše delo v sistemu združenega dela, ki v svojem odtenku besede pravzaprav pomeni tudi — skupnost tovarišev po delu — dobivalo iz dneva v dan nove bogate razsežnosti.

Menim pa, da moramo prav razsežnostim našega dela tudi v prihodnje posvečati več vsestranske pozornosti. Zagotavljati je treba pogoje, da bodo le-te v celotnem delovno-samoupravnem procesu povsod prihajale do čimvečjega izraza.

Na tem bi prav gotovo morala v vseh delovnih sredinah bolj sloneti tudi prizadevanja za čimvečjo produktivnost, za katero si pa ponekod žal še vedno prizadevajo z neučinkovitimi načini.

Prav ta boj za večjo produktivnost, katere osnovni cilj je boljši in trdnejši družbenoekonomski položaj delovnih ljudi, moramo tesneje povezovati z dejstvom, da človek na delovnem mestu resnično samo ne dela kot nekateri mislijo ampak, da v času ko je na delovnem mestu, v delovnem procesu — človek tudi živi — zato prav to njegovo počutje med delovnim procesom pravzaprav povratno zelo celovito vpliva na njegovo storilnost.

Zaradi tega je zelo pomembno, da se med delovnimi ljudmi v celotnem delovnem procesu spletajo pozitivne medsebojne vezi, kajti menim, da nikoli ne bi smeli pozabiti, da v sistemu našega združenega dela ne ustvarjamo samo nove vrednosti v ekonomskem smislu ampak, da kot novo vrednost v našem združenem delu ustvarjamo tudi — novo duhovno bogastvo — ta celovitost pa je pravzaprav specifika našega političnega sistema socialistične samoupravne demokracije, ki jo moramo v vseh sredinah še hitreje razvijati, kar je pa osnovni namen tudi tretjega kongresa samoupravljavcev Jugoslavije.

Štefan DRAVEC

Primer občine Istok

Razčiščevanja na Kosovu v zvezi z znanimi izgredi prinašajo na površje mnoge zadeve, o katerih širša jugoslovanska ja javnost ni ničesar vedela.

Značilen je primer občine Istok (ima enega najlepših motelov v Evropi), kjer je bilo v 89 osnovnih organizacijah ZK 2.232 komunistov (v zadnjih dneh so jih 8 izključili in razpustili eno vaško osnovno organizacijo). Tu so imeli težave z nacionalisti že leta 1968 (v takratnih sovražnih akcijah na Kosovu je en demonstrant izgubil življenje, 27 jih je bilo ranjenih, prav tako je bilo ranjenih 10 pripadnikov varnostnih organov, kar je bilo jugoslovanski javnosti malo znano). Že takrat so bili komunisti v Istoku, smo zvedeli na sestanku občinskega komiteja ZK, ki so zahtevali republiko Kosovo, zato so jih nagnali. Toda, kaj se je zgodilo: ti člani ZK, ki so jih na komiteju včeraj poimensko navajali, so dobili odgovorna mesta na fakultetah v Prištini, v RTV Priština, v glasilu SZDL Kosovo Rilindja, celo v pokrajinskih družbenopolitičnih organizacijah. To je poštene komuniste v Istoku spravljalo v dvom, jim vezalo roke, da bi vztrajali v akcijah, bili so izpostavljeni celo pritiskom naj ne kvarijo političnega ozračja v pokrajini s svojo doslednostjo. Tako se je nacionalizem širil, posledica je bilo tudi pospešeno odseljevanje Srbov in Črnogorcev. Konec aprila so tudi politično vodstvo v Istoku demonstranti vseeno presenetili, razgnali so jih 30. aprila šele varnostni organi, ki so prišli iz Peči, zanimivo pa je, da je bil v spopadu z varnostnimi organi ranjen tudi miličnik iz Istoka.

(po Delu)

od tedna

V OSPREDJU GOSPODARSKA VPRAŠANJA

Na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava so sprejeli program dela za tretje trimesečje letošnjega leta. Čeprav gre za poletne mesece, se aktivnost izvršnega sveta ne bo zmanjšala, saj bodo v ospredju razprave najaktualnejša vprašanja gospodarskega razvoja občine. Izvršni svet bo podrobno analiziral uresničevanje družbenega plana za obdobje od 1981 do 1985, še posebej pa bo pozoren na gospodarjenje v letošnjih šestih mesecih. Ker je v tem času investicijska dejavnost skoraj v celoti zamrla, bo moral izvršni svet analizirati vzroke za tak položaj, ki hromi razvoj domačega gospodarstva. Zanimivo bo tudi mnenje o gibanju zaposlovanja, ki je manjše kot je bilo načrtovano. Na eni izmed sej izvršnega sveta bodo spregovorili o uresničevanju programskih nalog samoupravnih interesnih skupnosti, v programu dela izvršnega sveta pa so še vprašanja o obmejnem gospodarskem sodelovanju, dejavnosti komunalne skupnosti Lendava, socialnem skrbstvu, otroškem varstvu ter analiza organiziranosti zdravstvenih delovnih organizacij in izvajanje programskih nalog za zadovoljevanje obsega zdravstvenega varstva prebivalstva. Izvršni svet skupščine občine Lendava se je na seji opredelil tudi do osnutka resolucije za 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije in menil, da daje dobro podlago za še popolnejšo uveljavitev samoupravljanja in delegatskega sistema.

Jani D.

RAZPRAVE O KONGRESNI RESOLUCIJI

Predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov Lendava je sprejelo akcijski program o organiziranju javne razprave o osnutku resolucije za 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Razprave o resoluciji bodo povezali tudi z oceno položaja delavcev v samoupravnih družbenoekonomskih odnosih in delegatskem sistemu. V organizacijah združenega dela bodo na razširjenih sejah delavskih svetov izoblikovali svoja stališča do resolucije in ta prenesli na zbore delavcev oziroma v sindikalne skupine, ki naj bi jih verificirale. V krajevnih skupnostih se bodo o osnutku kongresne resolucije pogovorili na razširjenih sejah krajevnih konferenc SZDL, skupaj s sveti krajevnih skupnosti, v samoupravnih interesnih skupnostih pa naj bi o resoluciji razpravljali na razširjenih sejah izvršilnih odborov, skupaj z aktivi ZK in predstavniki zborov uporabnikov in izvajalcev. Tako organizirane razprave o osnutku kongresne resolucije bodo strnili na seji predsedstva, predloge za morebitne spremembe pa bodo posredovali republiškemu oziroma zveznemu sindikalnemu svetu. Javne razprave, tako so se dogovorili na seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov v Lendavi, naj bi končali do 11. junija.

Jani D.

PREDSEDSTVO SZDL O DELU IS

Na seji predsedstva občinske konference SZDL Lendava so med drugim razpravljali tudi o enoletnem delu dosedanjega izvršnega sveta skupščine občine. Le-ta je uspešno izoblikoval sedanji srednjeročni plan razvoja občine, ob tem pa veliko pozornosti namenil razvoju gospodarstva, zlasti kmetijstva, saj je le-to temelj razvoja tudi drugih dejavnosti. Poglobljene razprave o posameznih organizacijah združenega dela, ki so bile v izvršnem svetu, pa so odpravile marsikatero slabost, to pa je ugodno vplivalo tudi na boljše delovanje OZD. Dobra je bila tudi povezava z družbenopolitičnimi organizacijami in skupščino, zato predsedstvo občinske konference sodi, da je bilo delo izvršnega sveta uspešno. Na seji predsedstva občinske konference SZDL Lendava pa so govorili še o uresničevanju pravic pripadnikov madžarske narodnosti ter sprejeli nekatere usmeritve, ki bodo v prihodnjem obdobju morale odpraviti pomanjkljivosti pri dvojezičnem poslovanju v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

Jani D.

GOSPODARSKA ZBORNICA O KMETIJSTVU

Člani izvršnega odbora gospodarske zbornice v Murski Soboti so v četrtek temeljito pretresli stanje v pomurskem kmetijstvu. Ko so preverjali dosežke v sedemdesetih letih (1970—80), so ugotavljali, da je bilo v tem obdobju v to panogo vloženo precej denarja, kar je dokaz, da smo v naši republiki naposled spoznali, da brez vlaganj v kmetijstvo pač ne gre. Naložbe dajejo v večini primerov dobre rezultate. Seveda pa si razvoja tudi v prihodnje ne moremo zamisliti brez investicij v primarno proizvodnjo in predelovalno industrijo. Treba bo torej še naprej vlagati, vendar pa se pojavlja problem finančnih sredstev, kajti blagajne bank so precej osiromašene. Kmetijci se upravičeno zavzemajo za to, naj bi za tako imenovano razširjeno reprodukcijo dobivali nepovratna sredstva, kot je to menda drugod v svetu. V mislih imamo stroške za melioracije, arondacije in komasacije, prav tako pa tudi sredstva, potrebna za nakup zemlje. Prav odplačevanje anuitet namreč zelo izčrpava poslovno sposobnost kmetijskih organizacij združenega dela in seveda tudi združene kmete. Kmetijci so zavedajo, da morajo v prihodnje tudi boljše gospodariti, torej dosledno izkoriščati sedanje proizvodne površine in predelovalne obrate. Slednjih naj bi tudi nekaj postavili, da bi tako pridelane pridelke ob prodaji višje ovrednotili.

Š. S.

KREPITEV SOCIALNE VARNOSTI DELAVCEV

Klub samoupravljalcev občine Lendava je v svojem programu priprav za 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije predvidel okroglo mizo na temo: Krepitev socialne varnosti delavcev in omejevanje socialnih razlik. Okroglo mizo so organizirali v TOZD Elma, v razgovoru o tej temi pa so posebej izpostavili prizadevanja za razvoj družbenega standarda delavcev, odpravljanje razlik v delovnih in življenjskih razmerah, zagotavljanje varnih, zdravih in humanih delovnih razmer ter prizadevanja za zmanjšanje izostankov z dela in zdravstveno varstvo delavcev. Pogovor je osvetlil tudi položaj na področju stanovanjskih razmer delavcev, saj so le-te bistvena sestavina življenjskega standarda. Posebej so poudarili tudi varstvo otrok, še zlasti otrok delavcev. Na razgovorih za okroglo mizo so sodelovali predstavniki temeljnih organizacij združenega dela ter nekaterih samoupravnih interesnih skupnosti.

Jani D

SEJA SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA

Delegati so na skupnem zasedanju v četrtek izvolili novega podpredsednika izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota. To nedvomno odgovorno funkcijo so zaupali Petru Bruncu, dosedanjemu pedagoškemu svetovalcu in organizacijski enoti zavoda za šolstvo v Murski Soboti. V nadaljevanju seje so razpravljali o analizi stanja in problematike gostinstva in turizma v soboški občini in rok za pripombe na ta dokument podaljšali do 15. julija. Skupščina naj bi ustrezne ukrepe za izboljšanje stanja sprejela v mesecu septembru. Delegati skupščine so obravnavali tudi poročilo o stanju na področju malega gospodarstva in pri tem ugotavljali, da se to razvija enostransko, saj se občani pretežno odločajo za tako imenovane donosne dejavnosti, kot so (menda) avto prevozništvo, gostinstvo . . . po drugi strani pa so povsem zatajile razne uslužnostne dejavnosti. Prav tem pa nameravajo v soboški občini poslej posvečati večjo skrb, tudi z raznimi ugodnostmi. V akcijo se morajo vključiti krajevne skupnosti, obrtno združenje, območna gospodarska zbornica, izvršni svet skupščine občine in obrtna zadruga Prekmurka in drugi.

Š. S.

do tedna

MDA „GORIČKO 81" vse bliže

Le še slaba polovica meseca nas loči do takrat, ko bodo mladi iz vse Slovenije spet priskočili na pomoč prebivalcem Goričkega v murskosoboški občini pri reševanju najbolj perečih, predvsem komunalnih problemov. Tudi tokrat bodo glavna delovišča brigadirjev, udeležencev letošnje republiške mladinske delovne akcije »Goričko 81«, ki se prične v nedeljo, 28. junija, obnove cestnih odsekov na obmejnih in nerazvitih območjih krajevnih skupnosti Križevci, Gornji Petrovci in Šalovci. Vsa dela so tudi usklajena z družbenim planom občine Murska Sobota in srednjeročnim programom samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost za obdobje 1981-1985. Brigadirsko naselje v prostorih osnovne šole v Gornjih Petrovcih je že, podobno kot vrsto let poprej, nared za prihod mladih brigadirjev. V treh izmenah se bo tu zvrstilo okoli 480 brigadirjev, ki bodo največ dela opravili na osrednjem delovišču, pri modernizaciji 4,8 kilometra dolge ceste Gornji Petrovci—Križevci in 2 kilometra dolgega cestnega odseka Šalovci—Markovci. Gre za pomembni cestni povezavi, ki bosta letos po zaslugi brigadirjev precej bliže končni rešitvi — asfaltiranju, kar bo omogočilo hitrejše prometne zveze z občinskim središčem Mursko Soboto. Mladi iz občinskih konferenc zveze socialistične mladine Ljubljana—Vič, Kočevje, Slovenj Gradec, Črnomelj ter specializirana brigada Rdečega križa Slovenije v prvi izmeni, brigadirji iz Ilirske Bistrice, Ribnice, Logatca in Radovljice v drugi izmeni ter iz Celja, Metlike, Novega mesta, od koder bo prišla pionirska brigada, in šolskega centra republiškega sekretariata za notranje zadeve SR Slovenije bodo opravili v treh mesecih 45.394 efektivnih delovnih ur, vrednost del pa je ocenjena na 6,35 milijonov dinarjev.

Seveda pa to ne bodo edina delovišča, saj je mladina vedno pripravljena priskočiti na pomoč tudi pri drugih delih. Tako tudi v letošnjem letu, kot je bilo poudarjeno na prvi seji delegatov skupščine MDA »Goričko 81« v Murski Soboti, načrtujejo pomoč ostarelim občanom, pa vrtce za otroke iz oddaljenejših naselij in še kaj. Na skupščini so že obravnavali in sprejeli samoupravni sporazum o medsebojnih obveznostih ter načinu združevanja dela in sredstev, kakor tudi finančni načrt za republiško mladinsko delovno akcijo »Goričko 81«. Delegati pa so sprejeli tudi program delovišč, številnih interesnih dejavnosti in izobraževalnih oblik, na veliko pozornost je naletel tudi program brigade Rdečega križa »Karel Barbarič«, ki bo izvajala obsežno vzgojno-varstveno, zdravstveno in socialno dejavnost, vključevali pa bodo tudi tehnično grupo kadetov.

In kar je treba še posebej omeniti, vsi delegati skupščine so prejeli lično izdelan zemljevid upravne razdelitve murskosoboške občine, na katerem so natančneje prikazana dela, ki so jih brigadirji opravili v prejšnjih letih, in delovišča v letošnjem letu.

M. Jerše

Obisk mladih iz Paraćina

Sredi preteklega tedna se je na dvodnevnem obisku v murskosoboški občini mudila petčlanska delegacija občinske konference zveze socialistične mladine iz Paraćina pod vodstvom predsednika Slobodana Džorđevića. Mlade iz pobratene občine v SR Srbiji, s katero nadaljujejo bogate oblike sodelovanja na različnih področjih družbenega življenja, so najprej sprejeli na sedežu občinske konference zveze socialistične mladine v Murski Soboti. V pogovoru so se zlasti dogovorili o možnostih tesnejših stikov, zlasti na področju mladinskega prostovoljnega dela in športnega sodelovanja. Tako je med drugim sklenjeno, da bo letošnji julij delegacija murskosoboške mladine vrnila obisk Paraćincem, skupna mladinska delovna brigada »Bratstvo-enotnost«, v kateri bo sodelovalo 35 brigadirjev iz murskosoboške občine, pa bo delala na zvezni mladinski delovni akciji »Sava 81«. V oktobru, ob občinskem prazniku Murske Sobote, pa se bo okrog 50 mladih iz Paraćina udeležilo že tradicionalnega športnega srečanja. Delegacijo so sprejeli tudi predstavniki vodstva ostalih družbenopolitičnih organizacij in izvršnega sveta skupščine občine.

Med obiskom v murskosoboški občini so si člani mladinske delegacije iz Paraćina ogledali tudi prostore Mesne industrije ABC Pomurka in se seznanili z delovanjem koordinacijskega sveta in osnovnih organizacij zveze socialistične mladine. Podobno je bilo tudi v temeljni organizaciji združenega dela Perilo tovarne oblačil in perila Mura, kjer so prav tako izmenjali svoje izkušnje. Obiskali so tudi klub mladih, nakar so jim razkazali zgodovinske in kulturne znamenitosti Murske Sobote. Ob koncu obiska pa so si mladi iz Paračina ogledali tudi obrat Radenske v Boračevi.

M. Jerše

Pred 3. kongresom samoupravljalcev Jugoslavije

„Poudarek dajemo planiranju bodočega razvoja"

Tovarišica Marjana Poredoš, rojena leta 1947, zaposlena v temeljni organizaciji združenega dela Kartonaža založniškega, grafičnega in embalažnega podjetja Pomurski tisk v Murski Soboti kot delavka v prevlečnem oddelku, bo na bližnjem 3. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije v Beogradu zastopala področje grafične dejavnosti. Za sabo ima poklicno gostinsko šolo, trenutno pa se ob delu izobražuje na šolskem centru tiska in papirja v Ljubljani. Je odlična delavka — samoupravljalka in zelo prizadevna tudi kot dolgoletna družbenopolitična aktivistka, ki je s svojim delom in zgledom pridobila veliko zaupanje svojih sodelavcev, ki so jo izvolili za delegatko kongresa samoupravljalcev.

Ko smo jo vprašali za funkcije, ki jih opravlja, nam je dejala, da že okrog deset let aktivno deluje v raznih organih upravljanja in samoupravljanja, s čimer je vseskozi soočena z aktualno problematiko v lastnem kolektivu kot širše na področju grafične industrije. »Med drugim sem obiskovala sindikalno politično šolo na nivoju občine in trimesečni politični tečaj, ki ga je v Dolenjskih Toplicah sindikalne delavce in mladinske aktiviste organiziral republiški svet Zveze sindikatov Slovenije. Trenutno sem predsednica osnovne organizacije zveze sindikatov v TOZD Kartonaža Pomurski tisk, poleg tega pa še članica sindikalne konference na nivoju delovne organizacije, članica delavskega sveta naše temeljne organizacije in članica raznih komisij v tozdu,« je o nekaterih najpomembnejših nalogah povedala tovarišica Poredoševa.

V predkongresno aktivnost se je vključil tudi kolektiv murskosoboškega Pomurskega tiska, zato nas je zanimalo, katerim vprašanjem so v tem času namenili osrednjo pozornost. Delegatka Marjana Poredoš meni o tem naslednje: »Ker je Pomurski tisk še vedno v razvojni fazi, si prizadevamo za celotni razvoj delovne organizacije. Težko je usklajevati težnje posameznih temeljnih organizacij združenega dela, zato je cilj družbenopolitičnih organizacij, da zagotovijo enakomeren razvoj. Največji poudarek pa dajemo planiranju našega nadaljnjega petletnega razvoja, kar nam daje tudi največ skrbi. Smo tozdirana delovna organizacija, v prihodnje pa razmišljamo tudi o drugačni organiziranosti, zaenkrat pa bo ostalo pri treh temeljnih organizacijah. Usklajevanje tega razvoja pri nas ni lahko, ker imamo grafično, predelovalno, papirno in založniško dejavnost, ki je ogromnega kulturnega pomena, in seveda knjigotrštvo. V ospredju je zelo pomembna naloga — to je izvoz, v katerega se že vključujemo. Zlasti tiskarna, v manjši meri pa tudi kartonaža. V zvezi s tem imamo največ težav glede nabave surovin oziroma materiala. Prav zaradi tega tudi ne moremo izpolnjevati obveznosti pri izvozu in tako tudi ne na domačem trgu. Zelo so nam potrebne tudi devize za nakup novih strojev in rezervnih delov. Tehnologija se nenehno razvija in mi jo moramo na vsak način dohajati, ker bomo drugače zaostali. Še posebej zato, ker smo na geografsko takšnem območju, ki je oddaljeno od naših naročnikov, spričo česar težimo za kvaliteto izdelkov, za ustrezne roke in cene.«

Delegatka Marjana Poredoš.

In kakšna so pričakovanja delegatke Marjane Poredoš od bližnjega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije? »Od samega kongresa samoupravljalcev pričakujem, da bomo delegati, prav tako pa tudi vsi Jugoslovani, res odkrito in kritično ocenili stanje našega gospodarstva in skupno sprejeli ukrepe, s katerimi bomo v najkrajšem času zmožni odpraviti napake in pomanjkljivosti, ki nastajajo v gospodarjenju.«

M. Jerše

Svet osnovne šole Kapela **razpisuje** dela in naloge **individualnega poslovodnega organa** —

ravnatelja

za dobo 4 let
(reelekcija).

Za ravnatelja je lahko imenovan delavec šole v skladu z 89. členom Zakona o osnovni šoli, mora pa izpolnjevati še naslednje pogoje:

— da ima strokovni izpit,
— da ima 5 let izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu,
— da ima aktiven in pozitiven odnos do tradicij socialistične revolucije in do samoupravljanja.

Pričetek del 1. 9. 1981.

Prijave pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na Osnovno šolo Kapela, 69 252 Radenci (za razpisno komisijo).

Najhitrejše v Sloveniji

V Slovenj Gradcu je bilo 22. maja republiško tekmovanje administrativnih šol Slovenije v strojepisju in stenografiji, ki so se ga udeležile tudi tekmovalke iz soboške upravnoadministrativne šole.

V strojepisju je dosegla prvo mesto MAJDA NOVAK s 391,7 obračunanimi (neto) udarci v minuti in 0,28-odstotno pravilnostjo. S tem je dosegla tudi nov slovenski rekord. VERA BOKAN je dosegla 334,4 udarcev v minuti in 0,59-odstotno pravilnost, SILVA ŠKALIČ pa 325,6 udarcev v minuti in pravilnost 0,67 odstotkov. Tako so tudi ekipno dosegle prvo mesto, in sicer pred Novo Gorico in Koprom.

V stenografiji je bila najboljša v Sloveniji SILVA ŠKALIČ v nareku in prenosu stenograma v stopnjevani hitrosti do 200 zlogov v minuti, kjer je imela le 0,2 napaki. TEREZIJA HORVAT je bila z 2,6 napakami osma in ANGELA ČIČEK s 3,6 napakami dvanajsta, tako da so ekipno zasedle v stenografiji drugo mesto (prvo mesto je dobila Ljubljana, tretje pa Koper).

Tako so naše tekmovalke spet dokazale, da tudi naš del Slovenije noče zaostajati za ostalimi predeli na nobenem področju. Zanimivo je še poudariti, da že nekaj let nazaj prav soboške tekmovalke dosegajo prva mesta in osvajajo pokale in diplome. Trud in prizadevanja so bila torej bogato poplačana, tekmovalkam pa vsi lahko iskreno čestitamo.

F. K.

Poseben poudarek sprejemanju kmetov v ZK

Sprejemanje v zvezo komunistov in uresničevanje kadrovske politike v partijskih vrstah, čemur je dala močno spodbudo zlasti resolucija 8. kongresa Zveze komunistov Slovenije, mora nenehno prispevati k preobrazbi članske strukture in aktivnosti slehernega komunista na tem področju. Le na tak način bomo dosegli dosledno uresničevanje programa aktivnosti za sprejemanje novih članov v zvezo komunistov, da bi njihovo število iz leta v leto naraščalo.

V murskosoboški občini ugotavljajo, da se je v zadnjih petih letih število članov zveze komunistov povečalo za 810 ali za 60 odstotkov, ki delujejo v 140 osnovnih organizacijah ZK; od tega 108 v združenem delu in 32 v krajevnih skupnostih murskosoboške občine. Pri tem se je od leta 1976 število osnovnih organizacij dvignilo za 60, večinoma v združenem delu (49). Prav tako je spodbudno, da so v minulih treh letih sprejeli v partijske vrste okrog 60 odstotkov neposrednih proizvajalcev, vendar pa glede na prejšnje zaostajanje pri sprejemanju še vedno niso dosegli delavske večine v občinski organizaciji zveze komunistov. To je posledica dejstva, da k načrtnemu izvajanju kadrovske politike niso pristopile vse osnovne organizacije zveze komunistov, saj obstaja kar 21 OO ZK v združenem delu in 11 OO ZK v krajevnih skupnostih murskosoboške občine, kjer v tem obdobju niso sprejeli nobenega novega člana. Posebej šibko pa je sprejemanje novih članov ZK v krajevnih skupnostih, kjer so sprejeli samo 35 članov. Tako ni nič čudnega, da so od leta 1976 sprejeli v zvezo komunistov komajda 8 kmetov, s čimer je v občinsko organizacijo trenutno vključenih — beri in piši 30 kmetov.

To je za murskosoboško občino, ki je še zmeraj v pretežni meri agrarna, saj blizu 50 odstotkov prebivalstva dela in živi od kmetijstva, pravzaprav zgolj simbolična številka. V celotni strukturi članstva zveze komunistov v murskosoboški občini predstavlja to le 1,4 odstotka. In med njimi je samo pet žensk — kmetic v zvezi komunistov. Pa čeprav je treba priznati, da so kmetje nadvse aktivni v ostalih družbenopolitičnih organizacijah, družbenih organizacijah in društvih ter v krajevnih skupnostih. Zato so prizadevanja usmerjena v aktivno sodelovanje kmetov v oblikovanju in uresničevanju politike zveze komunistov, ker morajo to politiko dejansko prežemati interesi delovnih kmetov. Razne oblike idejnopolitičnega izobraževanja in usposabljanja, ki bodo potekale s pomočjo krajevnih skupnosti, socialistične zveze, zveze socialistične mladine, kmetijske zadruge Panonka in drugih dejavnikov, bi naj k temu cilju v znatni meri pripomogle.

Temu je namenjen tudi poseben program aktivnosti za sprejemanje kmetov v zvezo komunistov, ki ga je sprejel komite OK ZKS v Murski Soboti. Po njem bodo morale osnovne organizacije temeljito analizirati aktivnost na področju evidentiranja in sprejemanja kmetov v zvezo komunistov in opredeliti konkretne naloge, posameznih članov zveze komunistov. Pri tem jim bodo v veliko pomoč tudi krajevne organizacije socialistične zveze in mladinske organizacije, ki bodo najboljše družbenopolitično aktivne mlade kmete lahko predlagale za sprejem v partijske vrste. Tudi učitelji —komunisti se bodo morali v prihodnje še bolj angažirati na tem področju. Na kmetijskem šolskem centru, kjer je začela z delom nova osnovna organizacija ZK, pa se s svojo vsakodnevno prisotnostjo in zgledom kaže bolj zavzeti za sprejemanje v zvezo komunistov, posebej iz vrst učencev. Tudi idejnopolitično delovanje med mladimi kmeti, kar bi naj zagotavljali komunisti v KZ Panonka in temeljni zadružni organizaciji, mora prispevati k večjemu sprejemanju kmetov v zvezo komunistov. In ne nazadnje — v aktivnost za povečanje članstva iz vrst kmetov se morajo vključiti tudi komunisti iz ostalih osnovnih organizacij ZK, ki sodelujejo v delovnem procesu s kmeti. O doseženih rezultatih bosta razpravljala tudi komite in občinska konferenca zveze komunistov.

M. Jerše

Zaposlovanje je premalo organizirano

Vprašanje zaposlovanja je eno izmed zelo občutljivih področij, ki mu zadnje čase namenjajo vse več pozornosti tudi v murskosoboški občini. Dejstvo je namreč, da še vedno neustrezno uresničujemo nekatere cilje družbene politike pri zaposlovanju, ki v mnogih delovnih organizacijah niso niti usklajeni z občinsko resolucijo. Kadrovske potrebe murskosoboških organizacij združenega dela za letošnje leto so mnogo višje od predvidene 2,5-odstotne stopnje zaposlovanja, zapisane v občinski resoluciji. Tolikšne potrebe so seveda narekovale postopek usklajevanja, ki pa ni bil posebej uspešen. To nam potrjujejo tudi podatki iz prvega trimesečja letošnjega leta, ki kažejo, da novih oziroma dodatnih zaposlitev v tem obdobju praktično skoraj ni bilo. V primerjavi z zadnjimi meseci prejšnjega leta se je namreč zaposlenost povečala samo za 0,4 odstotka ali za 65 delavcev, kar dokazuje, da v letu 1981 ne bo dosežena načrtovana stopnja rasti zaposlenosti. Pri tem je zaposlenost narasla najbolj v kmetijstvu, in sicer za 5,6 odstotka ali 31 dodatnih delavcev, v industriji pa za 0,4 odstotka. V tem obdobju pa je zaposlenost v negospodarstvu večja za 21 dodatnih delavcev oziroma za 0,7 odstotka.

V zvezi z omenjeno problematiko velja poudariti, da so temeljne organizacije združenega dela predvsem zaposlovale nadomestno delovno silo v režijskih službah le v nujnih primerih, v proizvodnji pa glede na določene kadrovske možnosti. Nekaj več dodatnih zaposlitev v prvem trimesečju leta 1981 je bilo v naslednjih tozdih: Mura, Pletilstvo Prosenjakovci, Kmetijsko gospodarstvo Rakičan in Avtoradgona TOZD Transport Murska Sobota.

Tako je bilo ob koncu meseca marca pri skupnosti za zaposlovanje v Murski Soboti prijavljenih 943 iskalcev zaposlitve ali za 6,3 odstotka več kot v enakem obdobju lanskega leta. Med njimi je iskalo prvič zaposlitev 290 oseb ali 30,8 odstotka vseh brezposelnih v murskosoboški občini, še bolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da so našteli kar 433 ali 45,9 odstotka mladih ljudi do 26. leta starosti. Največje število nezaposlenih med srednješolci je gimnazijskih maturantov 27, medicinskih sester 18, poljedelsko-živinorejskih tehnikov 4, s poklicno šolo 12 prodajalcev, 10 voznikov tovornjaka in 6 ključavničarjev. V skupni brezposelnosti pa znaša delež žensk v murskosoboški občini celo 44,4 odstotka. Iz kvalifikacijske strukture nezaposlenih je tudi razvidno, da se je povečal delež strokovno usposobljenih iskalcev zaposlitve, in sicer od 14,9 odstotka ob koncu marca 1980 na 21 odstotkov v letošnjem enakem obdobju. Čeprav je priložnostnega zaposlovanja upokojencev več kot v preteklem obdobju, tudi s popolno odpravo tega honorarnega dela ne bi pridobili omembe vrednega števila delovnih mest, zatrjujejo odgovorni dejavniki.

Brez dvoma bo treba v prihodnje nameniti znatno več skrbi problemu zaposlovanja mladih, saj je število nezaposlenih fantov in deklet vedno večje. Akcijo je potrebno usmeriti predvsem k usklajevanju šolskega sistema in potreb združenega dela, saj je prav ta neusklajenost v preteklosti povzročala hiperprodukcijo kadrov. Kako si drugače razlagati resnico, da smo na eni strani priča visokemu odstotku prostih delovnih mest, na drugi strani pa se veča število ljudi, ki iščejo zaposlitev. Zato je nujno ustrezneje urediti nakopičene probleme. Pri tem gre med drugim tudi za ugotavljanje dejanskih potreb in možnosti za zaposlovanje. Vendar pa bi bilo napak, če bi celotne probleme zaposlovanja metali v en koš, to je na področje usmerjenega izobraževanja, ki bo dejansko startalo že to jesen.

Sicer pa bodo morale vse organizacije združenega dela v murskosoboški občini ponovno obravnavati svoje kadrovske načrte in oceniti, kako uresničujejo občinsko kadrovsko politiko. Pri izpolnjevanju načrta pa bi morali upoštevati razmerja med rastjo zaposlovanja in rastjo dohodka, čistega dohodka in produktivnostjo, kar je pravzaprav bistveni sestavni del politike zaposlovanja v letošnjem in prihodnjih letih.

M. Jerše

LENDAVA

Zmanjšana investicijska dejavnost

V lendavski občini ugotavljajo, da se je prvo leto novega srednjeročnega programa razvoja začelo dokaj slabo, posebej na področju investicijskih naložb. Če je bila gradnja nove rafinerije po številnih posvetovanjih preložena na poznejše obdobje, pa so ostale investicije, kot so gradnja tovarne LEK, avtobusne postaje, dograditev novega hotela in še nekaj drugih, ostale pri načrtih. Kaže pa, da skoraj nobena našteta investicija v letošnjem letu ne bo realizirana. Pri vsaki se je zataknilo pri sredstvih, ki da jih ni ali jih vsaj v letošnjem letu ne bo. V zadnjem času pa se ponekod v delovnih organizacijah čedalje bolj glasno govori o preložitvi nekaterih investicij na zadnja leta srednjeročnega obdobja. Tako so storili v ELMI, vse kaže, da bo tako tudi v Primatu glede sredstev za adaptacijo in opremo v proizvodnji dvižne opreme. Sredstev je zmanjkalo menda tudi za dograditev termalnega dela novega hotela v Lendavi, na njem pa je zasnovan boljši poslovni uspeh hotela. Vse preveč se zavlačuje tudi z iskanjem nafte in plina, ob tem da takšno vrtanje postaja iz dneva v dan dražje. Ta čas v lendavski občini gradijo samo objekt za bodoče usmerjeno izobraževanje pri obstoječem šolskem kovinarskem centru ter stanovanjski blok, vsa ostala naložbena dejavnost pa je zamrla.

Jani D.

Komentiramo

Še vedno so notranje rezerve

Temeljito in nenehno preverjanje rezultatov gospodarjenja je sicer krepko pripomoglo k izboljšanju vloge in položaja delavcev v samoupravnem odločanju, vendar pa so številne gospodarske težave v zadnjem času le nekoliko zavrle prizadevanja za boljšo svobodno menjavo dela, ustreznejše dohodkovne odnose, samoupravljanje in podobna, vsebinsko nadvse pomembna vprašanja. V murskosoboški občini namreč kar več delovnih organizacij v prvem trimesečju ni doseglo pričakovanih rezultatov, kar je toliko bolj zaskrbljujoče, ker je bilo videti, da so planske naloge realne in so jih v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela začrtali v že znanih gospodarskih okoliščinah.

Nakopičene težave v murskosoboškem gospodarstvu, o katerih je bilo prejšnje dni veliko govora, terjajo čimbolj učinkovite ukrepe, torej dosledno izkoriščanje vseh notranjih rezerv in možnosti v slehernem delovnem kolektivu, kar mora biti tudi v prihodnje naravnano v boljše uresničevanje stabilizacijskih nalog kot doslej. To je dejstvo, ki se mu v sedanjem aktualnem družbenoekonomskem in političnem trenutku ne da nikakor izogniti. Hkrati pa je v primerih, ko kljub prizadevanju kolektivov ni moč premagati vseh težav, potrebna tudi pomoč širše družbene skupnosti.

Izgube, ki se pri nekaterih nosilcih gospodarskega razvoja v murskosoboški občini ponavljajo že dalj časa, povzročajo namreč težave celotnemu gospodarstvu, in sicer tudi v širšem pomurskem prostoru. Čeprav na primer v delovni organizaciji Mesna industrija ABC Pomurka nedvomno še niso izkoristili prav vseh možnosti in notranjih rezerv, kar tudi sami priznavajo, je že nekaj časa očitno, da brez zahtevnih sistemskih rešitev in s tem tudi brez dokončno izpeljanega sistema sovlaganja ne bodo mogli sami odpraviti vzrokov za izgubo.

Murskosoboško gospodarstvo sicer doslej ni dovolj izkoristilo tudi vseh svojih primerjalnih prednosti, nekoliko slabša poslovna ali samoupravna organiziranost določenih dejavnosti pa dejansko ovira hitrejši razvoj. Tako je bilo nedvomno v gradbeništvu in še kje. Ni pa tokrat izgub v energetiki, kar lahko ocenjujemo kot dokaj spodbudno, čeprav to še zdaleč ne pomeni, da bi v tej dejavnosti rešili najpomembnejše probleme. Omenimo v zvezi s tem da je v prvih mesecih letošnjega leta dohodek najhitreje naraščal v kmetijstvu, nižji kot v enakem lanskem obdobju pa je bil v gradbeništvu in stanovanjsko-komunalni dejavnosti, kar daje gotovo osnovo za večji premislek.

Vsekakor je treba poudariti, da težavnost gospodarskih razmer nikakor ne bi smelo zmanjšati politične aktivnosti sindikatov na področju uveljavljanja vloge in položaja delavcev. Izkušnje so namreč pokazale, da so tam, kjer imajo delavci odločujoč vpliv, uspešneje urejevali tudi nekatera pomembna področja gospodarjenja, še zlasti politiko delitve dohodka in osebnih dohodkov, boljšega dela, zmanjševanja bolezenskih izostankov in podobnih vprašanj. Vse to namreč še kako prispeva k uveljavljanju stabilizacijske politike v praksi.

M. Jerše

PD GORNJA RADGONA

ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU

Tudi letos so pomurski planinci slavnostno obeležili svoj dan — 7. junij — in sicer na osrednji svečanosti ob Blaguškem jezeru. Iz skromnih začetkov ljubiteljev narave in gora iz leta 1947, ko so v Ljutomeru ustanovili prvo planinsko društvo v regiji, so prerasli v pomemben dejavnik rekreacije najširših množic delovnih ljudi in občanov v Pomurju. Prav je, da ob tej priliki našim bralcem predstavimo organizatorje in ene najaktivnejših v Pomurju, planince iz PD Gornja Radgona, ki zraven že omenjenih Ljutomerčanov, PD Mura in Matica iz Murske Sobote, PD Lenart in pred dvema letoma ustanovljenega PD Hotiza, predstavljajo jedro planinarjenja v regiji.

Dvesto petdeset članov in približno enako število mladincev in pionirjev iz PD Gornja Radgona praznuje letos dvajseto obletnico obstoja. Organizirani so po sekcijah, še posebej delovne pa so sekcije v Avtoradgoni, Gorenje—Elradu in Radenski. Enako velja tudi za mladinske in pionirske sekcije, ki delujejo v vseh osnovnih šolah v občini.

O uspešnosti gornjeradgonskih planincev in njihovi vnemi, najbolje priča podatek, da je že deset njihovih članov premagalo slovensko planinsko transverzalo. To je pot, polna naravnih lepot, pa tudi težavnih preprek, od Maribora do Ankarana. Ta cilj jih poiskuša doseči še trideset. Ostali, mlajši in manj vešči planinarjenja, pa so se zaenkrat zadovoljili s pomursko potjo, ki vodi čez vse štiri pomurske občine.

Za letošnje leto so si planinci iz PD Gornje Radgone zastavili obsežen program. Pripravljajo petnajst visokogorskih pohodov v Julijce, Kamniške Alpe, ter prav tako na avstrijsko in italijansko stran Alp. To predvsem za tiste, ki želijo opraviti pot prijateljstva treh dežel. Poskrbeli pa so tudi za mladince in pionirje. Za te so pripravili deset pohodov na Pohorje, Kozjak in druge slovenske hribe.

Ta obširen program terja obilico dela in časa. Toda ni jim žal ne enega ne drugega. Še več, želijo si, da bi še okrepili svoje vrste in se spoprijeli s še zahtevnejšimi nalogami.

V. Paveo

O uveljavitvi narodnostnih pravic

Po razpravah v vodstvih vseh družbenopolitičnih organizacij in izvršnega sveta so o uresničevanju narodnostnih pravic pripadnikov madžarske narodnosti v občini spregovorili tudi v občinski skupščini. Ugotovili so, da se pravice narodnosti iz leta v leto bolj uveljavljajo, še veliko pa bo potrebno storiti za uresničevanje pravic na področju dvojezičnega poslovanja v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Delegati vseh zborov so razpravljali še o samoupravnih družbenoekonomskih odnosih v gradbeništvu, s poudarkom na stanovanjski gradnji in njeni racionalizaciji ter o osnutku resolucije 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Skupščina je sprejela še zaključni račun davkov in prispevkov občanov ter prispevkov za starostno zavarovanje.

Jani D.

Nov predsednik IS

Na seji vseh zborov občinske skupščine Lendava so delegati na predlog občinske konference SZDL izvolili Ludvika Jerebica za novega predsednika izvršnega sveta. Le-ta je bil doslej direktor temeljne organizacije Petrokemija, delovne organizacije INA — Nafta Lendava, je dolgoletni družbenopolitični delavec, v mladih letih prizadeven mladinski aktivist, pozneje pa je opravljal vrsto pomembnih družbenopolitičnih in samoupravnih funkcij v delovni organizaciji in zunaj nje. Skupščina se je strinjala z njegovim predlogom za člane izvršnega sveta, v katerem bodo: Nikola Gerič kot podpredsednik, člani pa: Aleksander Varga, Marija Stanisavljević,

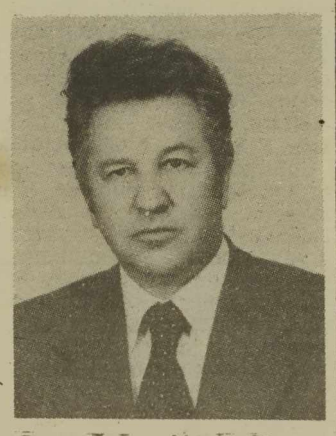

Drago Pahor, Alenka Stupar, Jože Koveš, Edo Puklavec, Ladislav Kiraly, Štefan Zver, Tone Dominko, Ladislav Feher in Ludvik Kiraly.

Jani D.

Priznanja ob prazniku občine

Zbori občinske skupščine Lendava so izbrali letošnje dobitnike občinskih priznanj in plaket. Plaketo občine Lendava bodo 22. junija na svečani seji občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij dobili: Ela Ulrih — Atena, Drago Pahor in karavla Štefana Kovača. Pismena priznanja pa bodo prejeli: Terezija Varga, Ivan Špilak, Jože Palfi, Džoko Laketa in radio klub Yu 3 CCD Lendava. Delegati zborov občinske skupščine so sprejeli tudi sklep za podelitev naziva častnega občana lendavske občine, ki ga bo dobila Ela Ulrih — Atena.

Jani D.

strokovnjaki svetujejo

Gnojenje skozi listje ali foliarno gnojenje

Že v začetku bi rad poudaril, da ta način gnojenja ne more nadomestiti osnovnega gnojenja — to je gnojenja skozi korenine. Vendar v primerih suše, močnega napada bolezni in škodljivcev, po raznih elementarnih nesrečah (toča, neurje) ali pa v primeru, ko je trta ali sadno drevo nezadostno preskrbljeno s hranili, lahko omili posledice. Pri osnovnem gnojenju pozimi ali spomladi naši kmetje rastline oskrbijo z dušikom, fosforjem in kalijem še v zadovoljivi meri, premalokrat pa se kdo spomni, da rastline poleg teh hranil rabijo tudi tako imenovana mikrohranila ali hranila v malih količinah (sledovna hranila). Med temi so najvažnejša: bor, mangan, baker, cink, molibden, železo, klor, kobalt. Nekatere med njimi , baker, cink, mangan, sicer rastlina dobi s škropivi, vendar premalo, drugih pa enostavno nima. Vsako tako pomanjkanje hranil pa lahko povzroči motnje v rasti (rumenenje listja, osipanje cvetov in plodov, klorozo), s tem pa se zmanjša pridelek in tudi kvaliteta je slabša.

V naših trgovinah s fitofarmacevtskimi preparati je že dovolj gnojil, ki vsebujejo ta hranila in jih je možno dodajati skozi listje. Ta gnojila lahko mešamo z organskimi preparati, ne smejo pa se mešati s škropivi, ki vsebujejo baker (bakreno apno, modro galico, cuprablau, cuprosan, bakreni antrakol in ostala bakrena škropiva). Najboljši uspeh dosežemo, če škropimo pozno popoldne, v oblačnem vremenu; v sončnem je nevarnost ožigov. Prav tako lahko povzroči ožige tudi večja koncentracija od predpisane. Pri uporabi moramo točno upoštevati predpisana navodila, ki so priložena ali pa so natisnjena na ovitku. Nekaj foliarnih gnojil, ki se dobijo v naših trgovinah:

ime	N	P	K	Mikroelementi	Uporaba v %
Folifertil	22	21	17	Mn, Zn, Cu, B, Fe, Co, Mo,	0,15
Bayfolan	8	8	6	Fe, Mn, B, Zn, Co, Mo	0,30
Foliar	9	9	7	Fe, Mn, B, Cu, Zn, Co, Mo	0,3—0,4
Greenzit	7	3	4	Fe, Cu, B, Mn, Mo, Zn, Co	0,3—05
Wuksal	12	4	6	Fe, Mn, B, Cu, Zn, Mo, Co	0,1—0,2

Pojav zelene jablanove uši

Na mladih poganjkih in listih jablan pa tudi hrušk se pojavljajo zelene jablanove uši. Takšni napadeni poganjki so kratki, listi se zvijajo, kodrajo in hirajo, deformirajo. Uši se pojavljajo celo leto. Zato jih je najboljše takoj uničiti z metasistoksom ali ekatinom. Vendar s škropljenega drevesa ne smemo uživati mesec dni nobenega sadeža (karenčna doba). Manj nevarna strupa, ki delujeta tudi na uši, sta actelic in radotion.

RDEČA SADNA PRŠICA — na vinski trti

Na listih vinske trte, na vinogradniških območjih, se že pojavlja rdeča sadna pršica. Na listu opazimo najprej pikčaste vbode, močno pikasti listi pa se začnejo sušiti in nazadnje list odpade. Spomladanskega napada pa ne smemo zanemariti, kajti pršice se lahko tako razmnožijo, da kasneje v poletju listi porjavijo in odpadejo. V tem primeru se pridelek in kvaliteta občutno zmanjšata. Posebno občutljive sorte za pršico so laški rizling, beli burgundec, muškatni silvanec in šipon.

Razmnoževanje pršice pospešuje topla in suha pomlad in prav tako poletje. Samička odloži nekaj deset jajčec, pri nas pa je v ugodnih razmerah lahko tudi do devet generacij. Poleg vinske trte napada tudi sadno drevje in ribez.

Zdaj jo najlažje zatremo s sistemičnimi insekticidi (metasistoks, ekatin, sistemin), kasneje pa ostalim škropivom, ki jih uporabljamo proti boleznim, dodajamo keltan, ki deluje na gibljive stadije razvoja, in tedion, ta deluje na letna jajčeca. Med drugimi so znani tudi neoron, rospin, animert, folimat in actelic.

Poleg pršice opažamo zdaj na listih vinske trte tudi močan napad TRSNE pršice. Na gornji strani lista nastanejo izbokline, na istem mestu na spodnji strani pa opazimo sive plesnive pege, ki so prerasle z dlačicami. Zatiramo jo z istimi sredstvi kot rdečo sadno pršico.

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek (4. junija) so rejci pripeljali na turniško sejmišče 215 pujskov, prodali pa so jih le okrog 100, ker je prišlo manj kupcev kot običajno. Najnižja cena je bila 3.000,00, najvišja pa 3.500,00 dinarjev za par pujskov.

NA KMETIJI STA OSTALA SAMA

izkušnje kmetovalcev

Domačija na pobočju hribčka v Križevcih v Prekmurju je pritegnila novinarjevo radovednost. Njena zunanja podoba (velik hlev, razni stroji, urejena okolica in drugo) je dajala vtis, da je to kmetija, ki je tržno usmerjena in da ima najbrž vse pogoje za razcvet. S fotoreporterjem Albertom sva se zapeljala na grunt in se pozdravila z gospodarjem 56-letnim Aleksandrom Harijem in njegovo ženo Marijo, ki je stara prav toliko kot mož.

»Vi pa dobro gospodarite, ko pa imate toliko vsega,« sem pobaral Aleksandra. Ozrl se je po dvorišču, nato pa dejal: »Trudimo se pač, kolikor je mogoče. Saj še nekako gre, ko bi le bilo pri hiši dovolj delovnih moči.«

»Pri vas delavcev najbrž ne manjka, ko pa imate vse na svojem mestu.«

Aleksander mi ni dal pozitivnega odgovora. Povedal je, da so se jima rodili štirje otroci, vendar bosta, kot vse kaže, na stara leta sama. Besedo je povzela Marija:

»Pri nas bo menda tako kot na mnogih drugih kmetijah: mladi se izneverijo delu na polju in se zaposlijo drugje, stari pa ostajamo doma in delamo. Najina najstarejša hčerka Marija je že 20 let v Ljubljani, Jože je odšel v Avstrijo, se poročil in bo ostal kar tam, hčerka Zdenka je v Murski Soboti, sin Aleksander, ali Šanji kot mu pravimo po domače, pa naj bi prevzel posestvo. Pa mislite, da bo to storil? Vse kaže, da ne, saj se je zaposlil kot šofer pri Interevropi Koper, vozi tovornjak doma in po tujini . . . Res ni več upanja, da bi bil kdaj pravi kmet.«

»A tako, torej! Sem pa mislil, da pri vas lepi kmetiji ne bodo vsi pokazali hrbta.«

»Ne obsojam jih,« je spet pogovor nadaljeval Aleksander, »saj bi bilo neprimerno, da bi otroke silil v kmetijstvo, če nimajo do te dejavnosti veselja. Moram pa povedati, da zaslužek ni slab in torej ne morem sprejeti od nikogar očitka, češ da kmetijo zapuščam, ker se na njej ne da primerno zaslužiti. Da se živeti, in to dobro, le delati je treba. Je sploh kje drugače?«

V nadaljevanju pogovora z zgovornima Harijevima sem zvedel, da kmetija meri 10 hektarjev zemlje, imajo pa še tri hektarje gozda. Z drvmi so torej dobro preskrbljeni, kar je tudi važno, zlasti v obdobju energetske krize. Odkar Aleksander in Marija skorajda sama obdelujeta polja, sejeta pač take kulture, s katerimi ni veliko dela. Tako sta to pomlad namenila koruzi tri hektarje zemlje, posejala sta tudi en hektar ječmena, ker na jesen ni povsem uspela setev pšenice na treh hektarjih, kolikor je ponavadi sejeta vsako leto. Harijeva imata vse kmetijske stroje, tako tudi žitni kombajn in to je tudi eden izmed vzrokov, da namenjata žitaricam ustrezno pozornost. Sicer pa imata glavnino zemlje okrog hiše, pa tudi na preveč položnem terenu ni, tako da jo je moč obdelovati z mehanizacijo.

»V življenju sem veliko pretrpel,« se je malce potožil Aleksander. »Tudi s traktorjem sem imel delovno nesrečo in sem 80-odstotni invalid. Kljub vsemu pa zemlje ne bom nikoli zapustil. Preveč žuljev sem dobil in veliko znoja prelil za vse to. Sem tudi neke vrste zidar in hlev v izmeri 18 × 6 metrov sem sam zgradil, le za postavitev ostrešja sem najel mojstra. V hlevu imamo 11 glav goveje živine, predvsem krav. Tako tudi oddajamo mleko — dnevno po 50 litrov.«

Sogovornika Aleksander in Marija sta o delu in življenju na kmetiji pripovedovala včasih v dvojini, pretežno pa v množini. Torej nekako živita vendarle v upanju, da tega velikega in lepega posestva ne bosta v nedogled obdelovala sama, ampak se jima bo morda le kdo pridružil. Sin, ki je prijel za krmilo tovornjaka in je torej šofer, se je za spremembo poklica odločil menda tudi zaradi tega, ker se boji, da kot kmečki fant ne bi uspel najti dekleta, ki bi bilo voljno poprijeti na kmetiji. Potemtakem ga je moč povsem razumeti. Ni pa razumljivo, zakaj ljudje tako množično zapuščajo to lepo pomursko zemljo, ki je že prehranila toliko rodov in bi jih še več, ko bi se ji bolj posvetili. Stari ljudje pravijo:

»Mladi, še žalovali boste po tem, čemur ste se izneverili!«

Ker pridobiva delo na zemlji vse bolj na pomenu, tudi je primerno plačano, seveda ob ustrezno visoki proizvodnji, se besede starih ljudi iz dneva v dan vse bolj potrjujejo.

Š. SOBOČAN

zanimalo vas bo

Davka ne bo treba plačati

OPROSTITEV VELJA OB SKLENITVI MENJALNE POGODBE — POBUDA ZA UGODNOST OB NAKUPU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Posledice drobljenja kmečke zemlje v preteklosti (žal ji ni prizanešeno tudi danes, vendar v glavnem zaradi gradenj) zdaj čutijo najbolj tisti kmetje, ki hočejo organizirati proizvodnjo po sodobni tehnologiji. Ta pa seveda ne prenese krpic zemlje, kot je to marsikje v Prekmurju (stanje v ljutomerski in radgonski občini je ugodnejše), zato usmerjeni kmetje teže k zložbi zemljišč. Žal pa ta ukrep ni poceni, kajti poleg stroškov s pogodbo, prepisom zemljišč . . . je treba plačati še 10-odstotni davek od prometa nepremičnin. Zdaj pa bo drugače! Skupščina občine Murska Sobota je sprejela odlok, po katerem se davek na promet nepremičnin ne plačuje, če občani, ki se po zakonu o kmetijskih zemljiščih štejejo za kmete, **menjajo** kmetijska ali gozdna zemljišča z namenom združevanja kmetijskih zemljišč. Torej: če nekdo nekomu odstopi svoje zemljišče, ker je oddaljeno ali podobno, v zamenjo pa vzame od sopogodbenika (menjalna pogodba!) enakovredno parcelo in tako doseže večjo strnitev svojih obdelovalnih površin, poslej ne bo moral plačati »desetega peneza«, kot po domače pravimo plačilu 10-odstotnega davka od prometa z nepremičninami. Ta ugodnost bo zagotovo pospešila sklepanje menjalnih pogodb in zložbo zemljišč v večje komplekse, ki omogočajo cenejšo proizvodnjo, višje pridelke . . . torej vse to, za čemer stremimo v naši kmetijski politiki. Odlok skupščine občine je torej zelo pomemben in se ga bo razveselil marsikateri kmetijec. Treba pa bo preštudirati tudi predlog, ki ga je posredovala delegacija iz Bogojine, in je njegova vsebina takale: plačila 10-odstotnega davka od prometa zemljišč naj bi bili oproščeni tudi tisti kmetje, ki zemljo **kupijo,** da bi tako povečali obseg svojih zemljišč, s čemer bi ustvarili pogoje za večjo proizvodnjo. O predlogu kaže razmisliti tudi zaradi tega, ker bi ta ugodnost pospešila naša vsesplošna (žal večkrat zgolj besedna!) prizadevanja, da bi bila vsa zemlja **dobro obdelana.** Ugotavljamo namreč, da nekateri lastniki zemlje (zlasti tisti, ki nimajo statusa kmeta, zemljo pa le imajo) polj ne obdelujejo intenzivno, ampak jih v nemalo primerih le preorjejo. Taka zemlja seveda ne daje pridelkov. In če bi se pojavil kupec, prodajalec pa bi bil voljan prodati, le zakaj ne bi omogočili (spodbudili) sklenitve pogodbe ob oprostitvi plačila 10-odstotnega prometnega davka, ko pa lahko po drugi strani z gotovostjo računamo, da bo potlej zemlja nekaj dala in tako posredno družbi povrnila sredstva, ki se jim je (bo?) odrekla z oprostitvijo plačila davka na promet nepremičnin?

Ta predlog ponujamo v razmislek vsem, ki lahko pripomorejo k rešitvi pobude.

Š. Sobočan

intes

SOZD „TIMA" Maribor
DO ŽK „INTES" Maribor
TOZD „MLINOPEK" M. Sobota

po sklepu delavskega sveta

I. razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili

— **DIREKTORJA TOZD**

Pogoji:
— da ima najmanj višješolsko izobrazbo žitno-predelovalne stroke
— 4 leta delovnih izkušenj na vodilnem delovnem mestu
— organizacijske, moralne in politične kvalitete

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom v 15 dneh po objavi razpisa na naslov TOZD „MLINOPEK" M. Sobota, Lole Ribarja 11, z oznako „Za razpisno komisijo".
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30. dneh po sklepu delavskega sveta TOZD.

II. razpisuje

— **2 štipendiji — mlinar**

Kandidati za štipendije morajo prijavi za štipendiranje na obrazcu 1,65 priložiti:
1 — lastnoročno napisano prošnjo za štipendiranje
2 — izpolnjen obrazec 0,12 (prošnja za potrdilo o premoženjskem stanju.

Vloge za štipendiranje nam dostavite v roku 15 dni po razpisu na naslov TOZD MLINOPEK M. Sobota, Lole Ribarja 11.

III. objavlja licitacijo

— **tovornega avtomobila znamke TAM, tip 4500, letnik 66, kesonar, izklicna cena 40.000 din.**

Licitacija bo v petek, 12. junija 1981 ob 7. uri na dvorišču TOZD Mlinopek, M. Sobota, Lole Ribarja 11.
Vsak udeleženec licitacije položi pred pričetkom licitacije 10-odstotno varščino od izklicne cene.
Prometni davek plača kupec.

KOMENTIRAMO:

Tudi v kulturi skupaj

Kot so minulo sredo našli skupni jezik člani izvršnih odborov občinskih kulturnih skupnosti Lendava in Murska Sobota, čeprav se je zataknilo pri vprašanju pokrajinske muzejske zbirke, bi se lahko dogovarjali vsi kulturni delavci v Pomurju. Tudi na kulturnem področju namreč vse bolj postaja jasno, da zapiranje v občinske meje ne vodi v pravo smer in bolj škodi kot koristi. Posebej v času, v katerem živimo, ko je negospodarno ob različnih terminih vabiti gostujoče zdaj v to, zdaj v drugo občinsko središče, pri tem pa nastajo poleg drugih še visoki potni stroški, ki so dandanes velika postavka v računu, katerega izstavljajo za kulturni užitek profesionalne ali neprofesionalne gledališke skupine, posamezni avtorji in drugi.

Poleg omenjenega pa je neumestna tudi razdrobljenost, ki je regijskim institucijam navkljub še vedno močno prisotna. Zato je načrtovanje medobčinskega sodelovanja na področju kulture v obdobju 1981—85 pohvalno, čeprav je priokus, da so tudi tokrat kulturniki vlak nekoliko zamudili. Vendar bolje pozno, kot nikoli, posebej, ker je dandanes zelo aktualno oživljavanje revolucionarnih tradicij in muzejov NOB. Prav tem pa je bila posvečena največja pozornost dogovarjanja v Galeriji Lendava, kjer je bilo tudi dogovorjeno, da bo Muzej naprednega tiska odslej v celoti v domeni lendavske občine, na območju katere je, s tem, da bosta sanacijski program rojsne hiše Miška Kranjca v Veliki Polani (po poprejšnjem dogovoru s pisateljem) izvajali kulturni skupnosti obeh občin: lendavske in soboške. Prva je bila namreč doslej lastnik prostorov, vsebino v njih pa je urejala Pokrajinska in študijska knjižnica. Ker vemo, da takšno dvojno dogovarjanje ni dobro če se eden gospodar zanaša na drugega, je odločitev o prenosu na enega dobra. Poleg omenjenega — konkretnega dogovora — pa velja pohvaliti tudi zasnutke nadaljnih, v smeri sodelovanja med občinama. Ker pa poleg lendavske in soboške občine, tudi za ljutomersko in gorenjeradgonsko občino ni nezanimivo vprašanje nastavitve kustosa za muzeje NOB, saj taka muzeja imata, bi kazalo s skupnimi močmi iskati in nastaviti primernega človeka, ki bi strokovno deloval. Zgodovina je namreč skupna, spomeniki pa, četudi so locirani na določenih prostorih, prav tako last vseh, zato bi bilo prav, da občinske meje razklenemo in opravdamo zavore v posameznih sredinah, kjer se vse preveč zapirajo vase.

Prvi korak pri uresničevanju nalog pokrajinskih kulturnih ustanov (Pokrajinskega muzeja in Pokrajinske ter študijeske knjižnice) je narejen, zdaj je pomembno le, da ne zastane.

Brigita Bavčar

Notranjščina Muzeja naprednega tiska v Kranjčevi rojstni hiši v Veliki Polani.

PREJELI SMO:

Brezbrižnost vseh brezbrižnosti

Lepega sončnega popoldneva sem se povzpel na hrib, na katerem stoluje radgonski grad. Občudujoč mogočne, že nekoliko načete zidove severne strani gradu, vzhičen nad prebujajočo se naravo in pogledom, ki mi je kazal Gornjo Radgono v vsem njenem povojnem industrijskem, stanovanjskem, prometnem razmahu, sem toliko bolj pretresen obstal pred gradbenim objektom, ki kazi celotno južno stran gradu. Nekaj trenutkov nisem mogel prav verjeti, vendar sem kasneje moral sprejeti bridko resnico: tik pred najstarejšim delom gradu, vsega 10 do 20 metrov od njega, poganja iz tal nov objekt.

Kako je to mogoče?

(Menim, da mi ni treba posebej nakazovati, za kaj pravzaprav gre. Iz samega pisanja je razvidno, da omenjeni objekt ne arhitektonsko ne slogovno, skratka, na noben način ne spada v neposredno bližino gradu.)

Očitno je mogoče. In očitno je tudi to, da so tisti, ki so dopustili to postavitev, pozabili na osnovno načelo: da morajo biti novi gradbeni objekti v skladu s tistimi, ki že obstajajo, in v skladu z okolico, v katero so postavljeni. Ob vsem tem pa je očitno še nekaj drugega. Namreč to, da smo v Gornji Radgoni v času povojne gospodarske izgradnje pozabili na kulturno dediščino (grad, ki bi lahko postal pomemben kulturni in turistični objekt, nam razpada; tudi hišo, v kateri sta svoj čas prebivala Šlebinger in Simonič — temeljitelja slovenske bibliografije — bi se dalo koristneje uporabiti; koliko služi svojemu namenu muzej NOB, je dodatno vprašanje; itd., itd.), zadnja leta pa vedno bolj pozabljamo na kulturno dejavnost sploh.

Gornja Radgona je danes pomembno industrijsko, prometno in v povezavi z zaledjem tudi turistično središče, radgonska občina je gospodarsko najrazvitejša v Pomurju. Ob upoštevanju dejstva, da vsaka tako razvita skupnost načrtno skrbi za svojo kulturno dediščino (vendar radgonska očitno ne), javno postavljam naslednje vprašanje: kdo je odobril postavitev omenjenega objekta, kakšna (katera) načela so ga pri tem vodila in kaj namerava v prihodnje ukreniti v zvezi s tem objektom.

Franci Just

JUBILEJNI BIENALE MALE PLASTIKE

Pomursko središče je že petič zapored gostitelj jugoslovanskega bienala male plastike. Udeležuje se ga sedemdeset kiparjev, ki razstavljajo 125 malih plastik ter 92 risb. Te so noviteta bienala, kateremu daje jubilejni pečat tudi razstava vseh odkupljenih nagrad z dosedanjih bienalov. Letošnjih nagrad je štirinajst, posebne pozornosti je vredno veliko častno priznanje, sam pomen bienala pa je izpostavil slavnostni govornik na otvoritvi — predsednik republiškega komiteja za kulturno in znanost Iztok Vinkler. Razgibana razstava v prostorih nove Galerije kulturnega centra v Murski Soboti bo na ogled do avgusta.

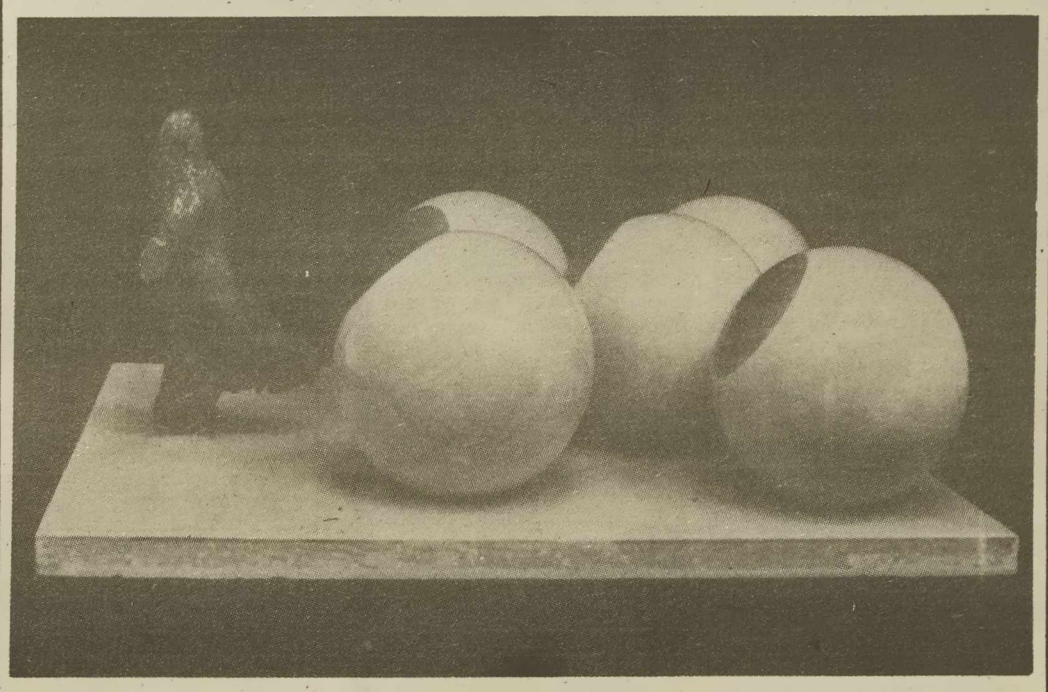

RATKO PETRIĆ: SANJE, poliester 1981, (ODKUPNA NAGRADA KULTURNEGA CENTRA V MURSKI SOBOTI NA 5. JUGOSLOVANSKEM BIENALU MALE PLASTIKE V MURSKI SOBOTI)

NOVI PROSTORI, NOVA VSEBINA

»Prva značilnost letošnjega bienala je prav gotovo ta, da je navsezadnje le v novih prostorih, temu primerno, pa je bilo treba novim prostorom dati novo vsebino bienala z vzporedno razstavo risb, kiparjev. Kiparska risba je poseben fenomen, ki se razpenja od navadne skice iz kiparjeve beležnice do perfekcionirane risbe v celoti, kar je druga značilnost 5. jugoslovanskega bienala male plastike, katera je krepko zapolnila stene nove galerije in vsebino jubilejnega bienala.« Tako je dejal sekretar bienala Aleksander Bassin, sicer umetnostni zgodovinar in znani likovni kritik, ki ima velike zasluge pri odzivnosti, katero bienale male plastike pri nas dobiva. Po njegovih besedah je bienale končno dobil svoje mesto v jugoslovanski umetnosti, katere prej nekoliko zanemarjeni del je bilo kiparstvo, znotraj njega pa mala plastika. Ta poleg monumentalne plastike (to je tiste, ki presega 60 centimenrov in katere bienale bo na jesen v Pančevu) postaja vse zanimivejša za številne oblikovalce in Murska Sobota s svojo tradicijo vabljiva. Tako bosta mesti na dveh različnih koncih naše dežele združevali kiparske ustvarjalce v monumentalni in mali plastiti. »Odziv na letošnji bienale v Murski Soboti je izjemen,« je poudaril njegov sekretar in dejal, da imamo tokrat v Galeriji skorajda popoln pregled ne le generacije, ampak vseh kiparskih imen, ki tačas delujejo v Sloveniji na področju male plastike v ostalih republikah. Zdi se, da tako mala plastika ni več tisti del oblikovanega, ki smo ga nahajali na zaprašenih policah ateljejev, ampak je to polnokrvna zvrst, s katero se skorajda vsak kipar ukvarja, ob tem, ko dela na monumentalni plastiki. Tudi mala plastika je dosegla svojo afirmacijo.«

Spremljevalna razstava letošnjega jugoslovanskega bienala male plastike je memorialna razstava Sretena Stojanovića, posvečena velikemu srbskemu ustvarjalcu, sodobniku Borisa Kalina. Njegovo delo je predstavljeno v razponu od njegove izrazito ženske, do moške plastike in kiparsko oblikovanih medalj.

Jubilejnost letošnjega bienala pa je izražena v posebni razstavi vseh odkupljenih del z dosedanjih bienalov v pomurskem središču. Odstopile so jih organizacije združenega dela, katere so združile tudi sredstva in tako omogočile zasnovo jugoslovanske zbirke male plastike. Vzporedna razstava na galeriji je tako opozorilo in hkrati napoved stalnejše oblike prezentacije male plastike.

NAGRADE

Veliko častno priznanje 5. jugoslovanskega bienala male plastike v Murski Soboti 1981 sta prejela Dušan Džamonja in Drago Tršar. Odkupno nagrado skupščine občine Murska Sobota Šime Vulas, odkupno nagrado kulturne skupnosti Milun Vidić, odkupno nagrado Kulturnega centra Ratko Petrić, odkupno nagrado Moderne galerije iz Reke Mojca Smerdu in skupno odkupno nagrado petih organizacij združenega dela Balša Rajčević. Poleg naštetih nagrad žirije (v sestavi: Aleksander Bassin, Đorđe Jovič, Marija Pušić, Zdenko Rus in dr. Boris Vižintin) so delovne organizacije same odkupile devet nagrad. Sedem od teh, jih bo krasilo združeno delo v Pomurju, dve pa v Ingolstadtu.

GALERIJA V LJUTOMERU

Dolga leta je v ljutomerski kulturi zevala globoka vrzel. Kljub velikemu številu slikarjev amaterjev in profesionalcev, ki jih je dala občina Ljutomer, ni bilo v mestu primernega prostora za razstave slikarskih in kiparskih del. O gradnji slikarske galerije pa so pričeli razmišljati že zdavnaj. Do realizacije je prišlo pred nekako desetimi leti (1970), ko je preminil slikar domačin Ante Trstenjak. Prva ideja, ki se je porodila takrat, se je začela uresničevati leta 1975 in do danes so bile končane vse tri faze izgradnje galerije in obnovljen celotni kulturni dom. Galerija je kot prizidek kulturnega doma funkcionalno vključena v objekt, kar bo pripomoglo, da se bodo obiskovalci kulturnih prireditev in kinopredstav na neprisiljen način seznanjali z razstavljenimi likovnimi stvaritvami, saj bodo po programu kulturne skupnosti v galeriji stalno organizirane razstave. Izgradnjo galerije so finančno omogočile: občinska in republiška kulturna skupnost in krajevna skupnost Ljutomer. Celotna investicija je znašala 7,740.000,00 din. Franjo Štebih, predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti Ljutomer, je na sobotni otvoritvi po uvodni besedi napovedal mag. dr. Majo Vetrih, ki je orisala življenjsko in ustvarjalno pot likovnega umetnika Anta Trstenjaka.

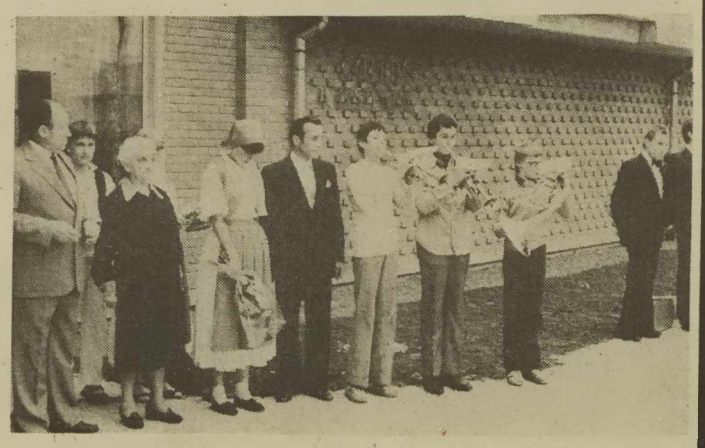

Njegovo življenje je bilo zelo pestro in burno. Rodil se je leta 1894 v Slamnjaku pri Ljutomeru. Po šolanju so ga leta 1915 poslali na rusko fronto, kjer je bil hudo ranjen. Dve leti pozneje se je vpisal na šolo za umetno obrt na Dunaju, ki jo je obiskoval dve leti, nakar se je vrnil domov. Kot Maistrov borec je bil ranjen v obe nogi in po ozdravljenju se je vpisal na zagrebško višjo šolo za umetnost v tretji letnik. Od leta 1920 naprej je potoval po centrih takratne umetnosti, Pragi, Parizu, in se obenem tudi izobraževal. Do vojne leta 1938 je potoval po Evropi in študiral. Druga svetovna vojna ga je našla v Pragi, leta 1944 pa je bil interniran v taborišče Klettendorf pri Breslavu.

Leta 1950 se je za stalno vrnil v domovino. Naselil se je v Mariboru, kjer je redno razstavljal svoja dela na vsakoletnih društvenih razstavah. V Mariboru je deloval vse do svoje smrti 4. decembra 1970. Tovarišica Vetrihova je orisala tudi njegovo ustvarjalno dejavnost. Poudarila je, da je Ante Trstenjak bil eden vidnejših predstavnikov slovenske slikarske umetnosti. Poizkušal se je skoraj v vseh zvrsteh, od portreta, slikanja krajine pa do zapisovanja etnografskih posebnosti raznih narodov.

Razstavo in galerijo, ki nosi naslov umetniku Anteju Trstenjaku je odprla njegova soproga Evgenija Trstenjak, Ljutomerčani pa so z novo gradnjo izpolnili svoj dolg do rojaka.

Dušan Loparnik

kulturni koledar

ČETRTEK, 11. JUNIJA

RADENCI — V Kongresni dvorani hotela Radin bo ob 20. uri koncert mešanega pevskega zbora z madžarskega letoviškega kraja Balatonfüred.

PETEK, 12. JUNIJA

LJUTOMER — V domu kulture bo ob 20. medobčinska revija odraslih pevskih zborov. Nastopil bo sindikalni pevski zbor Štefan Kovač iz Murske Sobote, mešani pevski zbor Štefan Raj kulturnega društva Turnišče, moški pevski zbor kulturnega društva Cven in mešani pevski zbor društva prosvetnih delavcev Svoboda Kapela.

NEDELJA, 13. JUNIJA

RADENCI — V okviru že tradicionalnih nedeljskih dopoldnevov v zdraviliškem mestu bo v glasbenem paviljonu koncert mešanega pevskega zbor iz Štrigove. Pričetek koncerta bo ob 10.30, sledila pa mu bo otvoritev razstave akvarelov likovnega ljubitelja Ivice Delančiča iz Ogulina.

razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji je odprta razstava plastik in risb 5. jugoslovanskega bienala male plastike.

LENDAVA — V Galeriji Lendava je na ogled otroška likovna ustvarjalnost.

LJUTOMER — V galeriji Anteja Trstenjaka pri domu kulture so razstavljena dela ljutomerskega rojaka — umetnika po katerem nosi novogradnja naslov.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin so še vedno razstavljene risbe otrok iz okoliških šol.

ČRENŠOVCI — V dvorani zadružnega doma razstavlja enajst avtorjev — članov društva lendavskih likovnih ljubiteljev LINDAU.

knjige

USPEŠNICE tega tedna v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: roman Julesa Erna: OTROKA KAPITANA GRANTA, ki ga je založila Mladinska knjiga, MAH avtorja Vinka Möderndorferja je izdala Cankarjeva založba delo kitajskega pisatelja Ba Jina: VRT POČITKA pa je izšlo pri domači — Pomurski založbi.

kinematografi

Nocoj (četrtek) ob 18. h in 20. h je v kinu Park v Murski Soboti na sporedu angleški barvni film QUADROPHENIA, konec tedna pa bo v znamenju ameriškega kinemaskopa METEOR.

Velik uspeh in skovana prijateljstva

PO FESTIVALU DELA MLADIH JUGOSLAVIJE V SREMSKI MITROVICI

Ena največjih manifestacij mladine iz 90 mest iz vse države, že tradicionalni Festival dela mladih Jugoslavije, je v drugi polovici prejšnjega meseca potekal v Sremski Mitrovici. Čeprav so se mladi iz različnih predelov naše domovine, med njimi je bila tudi ekipa iz Pomurja, pomerili v številnih delovnih disciplinah, in tako izmenjali svoje izkušnje na teh področjih, pa je bilo v ospredju geslo: »Pomembno je sodelovati in se družiti s svojimi vrstniki v vzdušju mladosti, skupnosti ter pripadnosti delavskemu razredu Jugoslavije. Že pred 13. leti ustanovljen Festival dela mladih Jugoslavije, katerega pokrovitelja sta Zveza sindikatov Jugoslavije in mladinski list Mladost, je v mnogočem prerasel svoje prvotne okvire. Bodoči kovinarji, železokrivci, ključavničarji, avtomehaniki, orodjarji, mesarji, prodajalci, natakarji, frizerji, tesarji in drugi pa na ta način ne izmenjujejo in razvijajo samo svojih delovnih izkušenj, ampak še bolj poglabljajo bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti. To je bil gotovo izjemen dogodek za vse udeležence, prav tako kot za mlade Pomurce, ki so glede na manj številčno ekipo dosegli izredno lepe uspehe. Dokazali so, da se lahko v znanju in spretonosti kosajo z ostalimi vrstniki iz drugih republik in avtonomnih pokrajin.

NAJBOLJŠI MLADI ŽELEZOKRIVEC V JUGOSLAVIJI

Nekaj udeležencev letošnjega Festivala dela mladih Jugoslavije smo zato ob povratku domov povprašali za njihova mnenja in vtise, ki potrjujejo prvotno izrečene misli. Vodja 15-članske ekipe na Festivalu dela mladih Jugoslavije v Sremski Mitrovici je bil Drago Forjan, zaposlen v temeljni organizaciji združenega dela ženski plašči tovarne oblačil in perila Mura iz Murske Sobote.

»Na samem festivalu dela se je tudi tokrat zbrala delavska mladina iz skoraj slehernega delčka Jugoslavije, ki se je pomerila v svojih bodočih proizvodnih poklicih, kjer so pokazali dokaj visoko raven znanja in spretnosti, kar je posebnega pomena. Ob vsem tem pa je, po mojem mnenju, še pomembnejše širjenje bratstva in enotnosti med samo mladino ter narodi in narodnostmi. Hkrati pa smo lahko zelo zadovoljni z uspehom pomurske mladine, ki je v konkurenci 90 ekip iz celotne Jugoslavije zasedla visoko 20. mesto.

Poleg tega smo osvojili med posamezniki eno zlato medaljo za prvo mesto, in sicer v panogi železokrivcev, srebrna medalja je pripadla bodočemu mlademu mesarju, ponašamo pa se tudi s štirimi četrtimi mesti, dvema osmima mestoma, dvema devetima in z nekaj uvrstitvami nad desetim mestom, vendar pa pod dvajsetim,« pravi Drago Forjan, ki se je ob tej priložnosti udeležil tudi tribune Festivala dela mladih Jugoslavije, na kateri so spregovorili o aktualnih vprašanjih reforme vzgoje in izobraževanja, s posebnim poudarkom na proizvodnem delu in proizvodni praksi.

»Na sami tribuni se je izoblikovalo neko enotno stališče jugoslovanske mladine, se pravi delavske mladine, ki se usmerja v proizvodne poklice. Poudarjeno je bilo, da je treba k usmerjenemu izobraževanju pristopiti še z večjo resnostjo in odgovornostjo ter odpraviti določene pomanjkljivosti v izobraževanju mladih delavcev, še posebej pa glede usmerjanja v proizvodne poklice. Zato je bilo sprejeto stališče, da morajo vsi dejavniki vzgoje in izobraževanja delovati tako, da bi v praksi čimbolj pripomogli k jasni idejni usmerjenosti mlade generacije. S tem pa je povezano vprašanje ustvarjanja pogojev za razvijanje samoupravnih socialističnih odnosov, da razvijajo ustvarjalni odnos do dela, o nujnosti življenjske povezanosti naših narodov in narodnosti in podobno.«

PRVI MED ŽELEZOKRIVCI — Zvonko Paljak (posnetek je z delovišča na Hodošu) zmagovalec med mladimi jugoslovanskimi železokrivci.

DRAGO FORJAN — Vodja 15-članske ekipe Pomurcev na nedavnem Festivalu dela mladih Jugoslavije v Sremski Mitrovici.

Tekst in foto: M. Jerše.

O svojih vtisih pa je dejal naslednje: »Sicer pa smo se s tega festivala dela vrnili z izredno lepimi vtisi. Sprejeli so nas nadvse prisrčno, na Trg svobode v Sremski Mitrovici pa smo odšli v povorkah z ostalimi mladimi iz Jugoslavije. Razmestili so nas po raznih krajih, zbirno mesto pa je bilo naslednji dan v prostorih pedagoške akademije, kjer je letošnji Festival dela mladih Jugoslavije otvoril predsednik zvezne konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije Miodrag Vuković. Bila so to nepozabna srečanja, zato si želim še več podobnih srečanj, ki se vrstijo iz leta v leto.«

Na nedavnem Festivalu dela mladih Jugoslavije v Sremski Mitrovici pa se je posebej izkazal 17-letni Zvonko Paljak, vajenec, ki je v učnem razmerju s SGP Konstruktor TOZD Pomurje v Murski Soboti. V konkurenci najboljših mladih železokrivcev je namreč zbral 900 od tisoč možnih točk in zasedel prvo mesto, prejel pa je tudi zlato medaljo. Našli smo ga na gradbišču bodočega skladišča in dodelave semen na Hodošu.

Povedal nam je, da je doma iz Bedenca pri Ivancu v hrvaškem Zagorju. Izhaja iz kmečke družine, ki ni mogla preživljati številnih otrok (pet bratov in sester), zato je moral mladi Zvonko preko Zavoda za zaposlovanje v Varaždinu, kot to radi rečemo, s trebuhom za kruhom.

Tako je pred dvema letoma prišel v Mursko Soboto, kjer je našel svojo prvo zaposlitev. Obiskuje drugi letnik centra poklicnih šol, kjer posluša teoretične predmete, praktično pa se kali na deloviščih murskosoboškega Pomurja. »Stanujem v tukajšnjem dijaškem domu, kjer so me zelo lepo sprejeli in sem spoznal veliko prijateljev. Tokrat sem prvič sodeloval na Festivalu dela mladih Jugoslavije, zato nisem nikakor pričakoval tako lepega uspeha, čeprav sem se na tekmovanje dokaj dobro pripravljal. Izdelati sem moral armaturo za stebre, to je krivljenje in vezanje železa,« pravi Zvonko Paljak, ki je bil presrečen nad osvojitvijo prvega mesta v Jugoslaviji. To bo zanj gotovo pomembna spodbuda za nadaljnje delo v proizvodnem poklicu železokrivca.

»Na festivalu sem srečal vajence iz vseh predelov naše domovine, kar mi je omogočilo, da sem se v treh dneh, kolikor je trajal 14. Festival dela mladih Jugoslavije v Sremski Mitrovici, z njimi pobliže seznanil. Skovali smo trdna prijateljstva in se dogovorili, da si bomo v prihodnje dopisovali,« je s ponosom zatrdil Zvonko Paljak, dobitnik zlate medalje v konkurenci železokrivcev iz vseh naših socialističnih republik in avtonomnih pokrajin. Nanj pa so posebej ponosni tudi v temeljni organizaciji Pomurje v Murski Soboti, kjer opravlja delovno prakso.

M. Jerše

CERTUS TOZD Avtobusni promet Murska Sobota, Bakovska 29

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo tovornega avta „ZASTAVA 750 T" letnik 1973.
Izklicna cena je 6.000 din.
Javna licitacija bo 17. junija 1981 ob 11. uri v prostorih delavnice TOZD Avtobusni promet, M. Sobota, Bakovska 29.

Ogled vozila je možen vsak dan do licitacije.
Licitacije se lahko udeležijo pravne in fizične osebe, katere morajo pred pričetkom licitacije vplačati 10 % varščine, kot jamstvo za udeležbo na javni licitaciji.
V ceno ni vštet eventualni prometni davek, ki ga plača kupec.

Na podlagi 34. člena Zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem (Ur. list SRS, št. 7/77), 8. člena Zakona o prometu z nepremičninami (Ur. list SRS, št. 19/76) in 20. člena Odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem v občini Murska Sobota (Ur. objave, št. 31/78) **razpisuje**

Krajevna skupnost Lipovci

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnega zemljišča za individualno stanovanjsko gradnjo v k. o. Lipovci.
Javni natečaj bo v nedeljo, 28. junija 1981 ob 9. uri v Zadružnem domu v Lipovcih, in sicer za:

— parc. št. 347/4, 347/14, 348/6, 349/6 in 350/6, ki tvorijo gradbeno parcelo v izmeri 711 kv. metrov,
— parc. št. 347/5, 347/13, 348/5, 349/5, 350/5, ki tvorijo gradbeno parcelo v izmeri 711 kv. metrov,
— parc. št. 350/8, 351/21, 351/30, ki tvorijo gradbeno parcelo v izmeri 712 kv. metrov,
— parc. št. 350/10, 351/23, 351/28, ki tvorijo gradbeno parcelo v izmeri 711 kv. metrov,
— parc. št. 350/11, 351/2, 351/19, ki tvorijo gradbeno parcelo v izmeri 711 kv. metrov.

Izklicna cena za kvadratni meter zemljišča znaša 105,00 din.
Stroški komunalne ureditve (vodovod, elektrika, cesta) za vsako parcelo pa znašajo 91.040,00 din.
Splošni pogoji natečaja so:

1. V izklicni ceni ni zaračunan republiški in občinski prispevek za kmetijsko skupnost, ki bremeni kupca.
2. Kupec je dolžan zgraditi na kupljeni parceli objekte do III. gradbene faze najpozneje v 5 letih od sklenitve kupoprodajne pogodbe.
3. Varščina znaša 8.000 din in jo je treba plačati pol ure pred pričetkom natečaja.
4. Plačilo izlicitirane cene s stroški komunalne ureditve za stavbno parcelo mora biti izvršeno v 30. dneh od natečaja v korist žiro računa Krajevne skupnosti Lipovci.

Stroške objave nosi KS Lipovci.

1. Razpisna komisija sveta
OSNOVNE ŠOLE KUZMA

razpisuje dela in naloge:
— ravnatelja — (reelekcija)
Pogoji:
— da je učitelj ali šolski svetovalni delavec, ki izpolnjuje pogoje po zakonu o osnovni šoli,
— da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojnoizobraževalnem delu in opravljen strokovni izpit,
— da je moralno-politično neoporečen.
Začetek dela 1. 9. 1981
Prijave pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na Osnovno šolo Kuzma.

2. Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE KUZMA

objavlja naslednja prosta dela in naloge za nedoločen čas:

— učitelja matematike in fizike
— učitelja slovenskega in srbohrvatskega jezika

Pogoji: končana PA ustrezne smeri.
Začetek dela je 1. 9. 1981
Prijave pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na Osnovno šolo Kuzma.

TEHNOSTROJ INDUSTRIJA IN SERVIS VOZIL LJUTOMER n. sol. o.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB
69240 LJUTOMER, PREŠERNOVA C. 40, TEL: (069) 81-035, 81-615, 81-625, 81-635, 81-645
TELEX: 35263 YU TSL

»Tehnostroj« Ljutomer, n. sol. o.
Komisija za delovna razmerja

Komisija za delovna razmerja **objavlja** prosta dela in naloge:

1. vodenje tajništva samoupravnih
organov (v delovni skupnosti skupnih služb)

2. pripravnik s končano višjo tehnično šolo strojne smeri
(v TOZD Servis vozil in kmetijske mehanizacije)

Pogoji:
pod točko 1.
— višja izobrazba pravne, upravne ali ekonomske smeri in najmanj 4 leta delovnih izkušenj
pod točko 2.
— višja izobrazba strojno tehnične smeri

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov »Tehnostroj« industrija in servis vozil Ljutomer n. sol. o., Prešernova c. 40 z oznako za komisijo za delovna razmerja.
O izbiri bomo vse prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po sklepu komisije.

Zatišje je trajalo osem mesecev

Spet pojav stekline

STEKLA LISICA V KRIŽEVCU NAPADLA PSE — POZITIVEN IZVID IZ LABORATORIJA — STEKLINA PRVIČ V PREKMURJU 1973. LETA — USPEŠNO CEPLJENJE S CEPIVOM HDCV — BUDNOST PRED SUMLJIVIMI ŽIVALMI — UKREPI LOVCEV

Je lisica, ki se je nenavadno vedla na območju Križevec v Prekmurju, stekla? To vprašanje je hudo mučilo občane tega kraja vse dotlej, dokler niso zvedeli za rezultat. Analiza v viruloškem laboratoriju biotehnične fakultete v Ljubljani je dala pozitiven odgovor. Torej: lisica je stekla! Gre za žival, ki se je 29. maja ob 20.15 uri pojavila na dvorišču Ipola Novaka v Križevcih, napadla lovskega psa, ga obgrizla po ušesih, glavi in nogah, nato pa se je lotila še psa čuvaja. Od Novakovih je zbežala na dvorišče Klare Beer, kjer se je prav tako spravila na čuvaja, isti dan pol ure pred polnočjo pa je že bila pri lovcu Janezu Kerčmarju. Pasji laež je gospodarja prebudil, stekel je na dvorišče in se srečal z napadalko — lisico. Na pomoč je poklical sina, prijela sta za kole in lisico, ki se je skrila pod osebni avto, ubila. Dala sta jo v polivinilasto vrečko in zjutraj navsezgodaj predala Ipolu Novaku, ki jo j odpeljal na veterinarsko postajo v Mursko Soboto. Od tod so jo poslali v Ljubljano, kjer so ugotovili da gre za steklo žival.

DOLGO ZATIŠJE

Pojav stekline na našem območju ni nov, saj je pokrajina veljala vse do decembra 1980 za s steklino okužen teritorij in je bilo treba do konca leta izvajati razne preventivne ukrepe. Pred tem, in sicer v septembru, so namreč odkrili dve stekli lisici na območju Šalovec in Petrovec. V Pomurju smo upali, da nam bo letos vznemirjenje pred steklino prihranjeno, čeprav je bilo to pričakovanje nekoliko neutemeljeno. V drugih krajih Slovenije, zlasti v zahodnem delu, so bili težki boj s to nalezljivo virusno boleznijo živali, ki se loteva zlasti psov, volkov in lisic. Pred steklino je treba biti buden, saj se z ugrizom stekle živali okužba lahko prenese na človeka. Prvi znaki bolezni so strah pred vodo, tako imenovana hidrofobija, vročina, popadljivost . . . Pred okužbo se je moč zaščititi s cepljenjem. Na veterinarski inšpekciji v Murski Soboti so podvzeli vse potrebne ukrepe, da se steklina ne bi razširila. Upravičeno obstoji domneva, da je na našem območju, zlasti v okolici Križevec, več steklih živali in je torej tam potrebna vsa previdnost. Izvajati je torej treba preventivne ukrepe. Tako so se že sestali lovci in sklenili pokončati vse potepuške pse in mačke, ki poleg divjih živali lahko prenašajo steklino. Poostrili so tudi kontrolo nad privezovanjem psov čuvajev, preverili so, ali so bili cepljeni . . . Lovci pa so posebej pozorni nad vedenjem živali. Vemo, da, če se nenormalno obnašajo, lahko upravičeno sklepamo, da je z njimi nekaj narobe: okužba s steklino. Takim živalim ne more biti prizanešeno, torej jih pokončajo.

»USPAVALNI« PROJEKTIL

Ljubiteljem živali je hudo, ko slišijo pokanje pušk, vendar je to nujen ukrep, da se obvarujemo pred steklino. Vedeti moramo, da se bolezen, ki je nalezljiva, lahko hitro razširiti tudi v urejena naselja — večje vasi in mesta. Ni si težko predstavljati posledic, ki bi nastale, če bi se to res zgodilo. Pred steklino moramo biti budni torej tudi na teh območjih. Eden izmed preventivnih posegov je tudi nadzor nad »mestnimi« psi in mačkami. Na veterinarski inšpekciji v Murski Soboti pravijo, da se tudi po soboških ulicah »sprehajajo« ti brezdomci, vendar jih trenutno ne morejo

Sidonija Hari: »Toliko lisic, kot jih je letos, na območju Križevec ni bilo še nikoli. Predrzne so; odnašajo kure, jajca, zdaj pa napadajo še pse . . .« Foto: A. Abraham.

spraviti v karanteno, saj nimajo ustrezne puške s projektilom, ki bi potepuhe omamil, da bi jih lahko ujeli in predali veterinarski postaji, da bi ugotovila, ali niso morda okuženi. Tako puško bo treba čimprej nabaviti, da bi veterinarska inšpekcija lahko opravljala del svojih nalog tudi na tem preventivnem področju. Dotlej pa je treba biti previden tudi pred temi domačimi živalmi, četudi sklepamo (po njihovem obnašanju), da morda le niso nevarne.

Seveda pa bi bilo hudo napak, če bi pomurski lovci zdaj, ko se je na enem območju »uradno« pojavila steklina oziroma okužena lisica, streljali vsepovprek. To bi bilo neusmiljeno izživljanje nad divjadjo, kar seveda nima nič skupnega z lovsko etiko. Na nekaterih območjih Slovenije so ob pojavu stekline ravnali napačno, torej brezobzirno, zato so društva za zaščito živali upravičeno negodovala in od lovcev zahtevala milejše ukrepanje. Res pa je, da na ogroženem območju Križevec v Prekmurju ne bodo mogli ravnati tako, zlasti pa ne zaradi tega, ker se je število lisic izredno povečalo.

LISICE ODNAŠAJO KOKOŠI

Kmalu po pojavu stekle lisice v Križevcih smo obiskali to naselje in se prepričali, da so občani nekam vznemirjeni. Glas o stekli lisici se je namreč izredno hitro razširil, saj so že isti dan o njej na veliko govorili v vaški gostilni, pa v trgovini, na pošti in drugih javnih mestih. Posebej pa so vznemirjeni občani, ki žive v bližini domačij, kjer so videli steklo lisico oziroma so jo ujeli in pokončali. Te hiše so sicer nekoliko oddaljene od strnjenega naselja, v gozdu, tako, da do njih z avtom ne moreš, pa vendar . . . Ob našem obisku nam ni uspelo priti do hiše Janeza Kerčmarja zaradi slabe poti in zavitih klancev, pač pa smo se pogovarjali z 72-letno Sidonijo Harijevo, ki stanuje na robu vasi.

»Lani so mi lisice odnesle 14 kokoši. So napadalne in človek, zlasti pa star, kot sem jaz, se jih boji. Kljub temu se včasih ojunačim in, ko vidim, da mi lisica napada kure, jo hočem spoditi. Pred dnevi sem tako vzela palico in udarila po napadalki, ki je vlekla v svoj brlog mojo kokoš . . .«

Sidonija je še povedala, da je člane domače lovske družine večkrat opozarjala, naj s temi lisicami nekaj narede, saj jih je

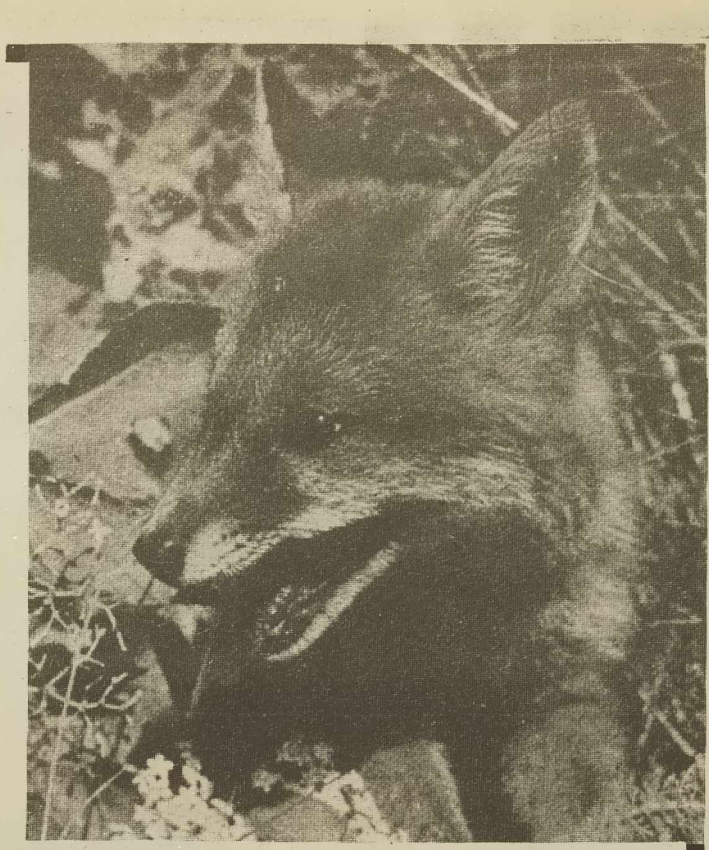

Največje prenašalke stekline so lisice. Že to, da lisico sploh vidimo, kaže na steklino, saj se zdrava človeku izmuzne izpred oči.

zdaj več kot kdajkoli prej, vendar niso ukrepali. Lisičjih lukenj in seveda lisic je zlasti veliko v kančevskem gozdu.

STEKLINA JE NEVARNA

Iz strokovne literature povzemamo ugotovitev, da pojav stekline v Evropi, potemtakem tudi v Jugoslaviji, ni nič novega, čeprav smo se Slovenci z njo soočili šele v minulem desetletju, v Sredozemlju pa je znana že iz antičnih časov. Gozdna steklina, ki se je razširila po Sloveniji, je razmeroma nov pojav. Širjenje te bolezni pripisujejo drugi svetovni vojni, kajti steklina se je hkrati z izbruhom vojne leta 1939 začela širiti iz Poljske proti zahodu in jugu. V desetletjih po vojni se je razširila skoraj po celi Evropi. Ugibanja o tem, ali se je steklina iz poljskih in ruskih gozdov razširila zgolj zaradi bojišča ali so jo nacisti uporabili kot bakteriološko orožje, ostajajo nepotrjena.

Steklino so poznali že stari Grki, le da so jo drugače imenovali. Rekli so ji »hidrofobija« ali strah pred vodo. Prvi je bolezen raziskoval Louis Pasteur, ki je izoliral virus fixe in izdelal prvo uporabno cepivo proti steklini. To je bilo pred sto leti! Seveda pa znanstvenik takrat še ni mogel pod šibkim mikroskopom videti komaj desetinko mikrona velikega virusa stekline. Steklina je nalezljiva virusna bolezen živali, zlasti psov, volkov in lisic. Širi se z ugrizom stekle živali in se torej lahko prenese na človeka. Prvi znak je strah pred vodo, sledi vročina, popadljivost. Pred infekcijo ščiti cepljenje s cepivom HDCV, ki ga uvažamo iz Avstrije in nima stranskih učinkov.

Steklina je nevarna. Virus, ki s slino skozi ugriznino ali prasko zaide v organizem, po živčevju potuje proti hrbteničnemu mozgu in možganom. Ko se virus začne razmnoževati v možganih, pride do bolezenskih znakov, predvsem odpora do vode. Oboleli dobi krče v požiralniku, če le vidi vodo ali jo sliši curljati. Bolnik se začne sliniti, bledi, dva do tri tedne po izbruhu bolezni pa krči preidejo v ohromitev, ki povzroči smrt. Dr. Zoran Železnik z veterinarskega oddelka biotehnične fakultete v Ljubljani pravi, da so znaki bolezni jasni, da jih je mogoče dovolj zgodaj prepoznati, in tako pravočasno poiskati zdravniško pomoč. Predvsem je treba pri domačih živalih paziti na neobičajne spremembe v vedenju. Skrivanje po kotih, umikanje pred ljudmi, tudi pred domačimi, povešena spodnja čeljust, obilna slina, zoženi zenici, vse to so pri živalih prvi znaki bolezni.

PREVIDNOST PRED LISICAMI

Kot smo že zapisali, so na Goričkem poostrili nadzor nad psi in mačkami; pse, ki jih je stekla lisica napadla in ogrizla, pa so pokončali. S tem pa seveda ni moč stoodstotno trditi, da je stekla lisica (posebej pa še ne, če je takih več) napadla le pse pri Novakovih, Berrovih in Kerčmarjevih. Na veterinarski inšpekciji v Murski Soboti zato prav posebej apelirajo na bdenje nad psi na drugih domačijah. Okuženega psa je moč poleg že omenjenih prepoznati tudi po tehle znakih: v drugi fazi bolezni pes pobegne od doma, popade vse, kar mu pride na pot, žre kamenje, cunje, les . . . V končnem stadiju bolezni se zavleče v teman kot, kjer se skriva pred svetlobo, ostane v pribežališču zaradi ohromitve in končno pogine, ker mu ohrome dihalni organi.

Na pomurskem območju se pojavljajo predvsem lisice, ki so sicer največje prenašalke bolezni. Človeku pa so po mnenju izvedencev manj nevarne (kljub besnilu!). Že to, da lisico sploh vidimo, kaže na steklino, saj se zdrava le izjemoma prikaže človeku. Tu želimo posebej poudariti, da steklina v Sloveniji, potemtakem tudi v Pomurju, doslej ni terjala smrtne žrtve med ljudmi. Je pa za posledicami okužbe nekaj ljudi umrlo v drugih krajih Jugoslavije; leta 1971 pet, 1974 dvanajst, 1972 trije, 1975 osem, 1976 sedem, 1977, 1978, 1979 pa po dva. Slednja dva primera sta se zgodila na Kosovu, žrtvi pa je ogrizel potepuški pes. Število žrtev torej upada, za kar gre priznanje uspešnemu delu zdravnikov in veterinarjev. Ne nazadnje tudi vsem ljudem na ogroženih območjih, ki se naj vedejo in ravnajo tako, da ne pride do okužbe, oziroma, če do nje že pride, pa naj se čimprej oglasijo na zdravstvenih postajah.

PREVENTIVNO CEPLJENJE

Po zakonskih določilih je obvezno cepiti proti steklini vse, ki jih je stekla žival ugriznila ali kako drugače ranila. Od leta 1979 uporabljajo naši zdravniki novo cepivo HDCV, ki ga uvažamo iz Avstrije. Cepivo sodi v vrsto mrtvih cepiv in nima nikakršnih posledic. To cepivo zadnji dve leti uporabljajo tudi za preventivno cepljenje veterinarjev, gozdarjev, lovskih čuvajev, veterinarskih higienikov, preparatorjev živali in nekaterih laboratorijskih delavcev. Pred virusom stekline se je torej moč obvarovati. Potemtakem na območjih, kjer se pojavljajo okužene živali, še manj pa na drugih teritorijih, ni potrebna nobena panika, res pa je, da brezbrižni ne smemo biti. To pravijo tudi na veterinarski inšpekciji v Murski Soboti, kamor naj bi občani tudi sporočili morebitne primere okužb pri domačih živalih, kar lahko ugotovijo po njihovem obnašanju, seveda pa je treba javiti tudi, če se pojavijo lisice, zlasti pa to velja za območje Križevec, saj obstoji domneva, da v tamkajšnjih gozdovih ni bila samo ena stekla lisica. Pravzaprav bi bilo zanimivo zvedeti, odkod neki je prišla ta zvitorepka, saj beležimo primer stekle živali šele po osmih mesecih, medtem ko se v drugih krajih Slovenije spopadajo s steklino celo letošnjo pomlad. Sicer pa so se v Sloveniji prvič pojavile stekle lisice 1973. leta, in to prav v Prekmurju. Sklepamo lahko, da so sem prišle z Madžarske, kjer prav tako bijejo boj s steklino.

ŠTEFAN SOBOČAN

Vzgojnoizobraževalni zavod v Veržeju

razpisuje

dela in naloge

računovodje.

Reelekcija

Pogoj: ekonomski tehnik z najmanj 5 let delovnih izkušenj pri samostojnem vodenju računovodskih in finančnih opravil.

Razpis velja 15 dni po objavi.

„SOBOTA"
Podjetje za komunalne, gradbene, obrtne in vrtnarske dejavnosti
n. sol. o., Murska Sobota

Delavski svet TOZD Vrtnarstvo

objavlja

dela in naloge

vzdrževanje kmetijske mehanizacije in opreme

Poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
— poklicna šola strojne smeri in dve leti delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 45 dni.

Pismene prijave z dokazili o strokovni izobrazbi sprejema kadrovski oddelek podjetja „SOBOTA", Kopališka ul. 2, M. Sobota v 15 dneh po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku objave.

»RAŠICA« tovarna pletenin n. sol. o. Ljubljana
TOZD Otroške pletenine »Beltinka« n. sol. o. Beltinci
Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA

prosta dela oziroma naloge

— čiščenje strojev in mazanje

(enega delavca)

Poleg splošnih ter z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

— KV delavec
strojne stroke, ključavničarska smer

— delovne izkušnje 1—2 meseca

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev oglasa naj kandidati vložijo v splošno kadrovski službi TOZD »Beltinka«, Štefana Kovača 3 Beltinci, v 15 dneh po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po preteku roka objave oglasa.

ABC POMURKA TRGOVSKO PODJETJE „VESNA" LJUTOMER p. o.
Ljutomer, Glavni trg 5a

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

1. vodja gospodarsko-računskega sektorja

Pogoji:
— da ima visoko izobrazbo ekonomske smeri ter najmanj 5 let prakse, od tega 3 leta prakse pri opravljanju del in opravil s posebnimi pooblastili in odgovornostjo;
— višjo izobrazbo ekonomske smeri ter najmanj 8 let prakse, od tega 5 let prakse pri opravljanju del in opravil s posebnimi pooblastili in odgovornostjo;
— da izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakoni, s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori.

2. vodja komercialnega sektorja

Pogoji:

— da ima visoko izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri in 5 let prakse, od tega 3 leta pri opravljanju del in opravil s posebnimi pooblastili in odgovornostjo;
— da ima višjo izobrazbo iste smeri, ter najmanj 8 let prakse, od tega 5 let pri opravljanju del in opravil s posebnimi pooblastili in odgovornostjo;
— da izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakonom, s samoupravnimi sporazumi in z družbenimi dogovori.

Kandidati naj pošljejo ponudbe v roku 15 dni po objavi razpisa v splošni sektor DO.

IŽAKOVCI — želja po telefoniji, trgovini in vrtcu

Za vse obmurske kraje velja, da se več ali manj srečujejo z istimi težavami pri nadaljnjem razvoju. Povsod pa so ljudje zelo pridni in delavni, hkrati pa vselej pripravljeni, da s samoprispevkom, ki ga plačujejo že vrsto let, in s prostovoljnim delom, pomagajo razreševati najaktualnejše probleme. Seveda pa se s samoprispevkom in dobro voljo ne da vsega rešiti, temveč je potrebna pomoč širše družbene skupnosti. Ker pa je v zadnjem času za investicije vse manj sredstev, se problemi rešujejo počasneje kot si to želijo občani. Včasih je za obmurske kraje predstavljala največji problem reka Mura, ki je ob večjih nalivih prestopila svoje bregove in zalila cela naselja. Danes je ta problem omiljen, če že ne v celoti rešen. Večina krajev ob reki Muri ima že asfaltirane ceste v naseljih, zato so danes v ospredju vprašanja telefonije, trgovine, vrtca in asfaltiranje republiških cest, ki povezujejo posamezne kraje. Prav s temi vprašanje se v zadnjem obdobju ubadajo v krajevni skupnosti Ižakovci, naselju, ki šteje okrog 880 prebivalcev, od katerih je 280 zaposlenih v delovnih organizacijah v Murski Soboti, zlasti v Konstruktorju-Pomurje, Panoniji, Soboti in Muri.

DOGRADILI VAŠKI DOM

V preteklem obdobju so v krajevni skupnosti Ižakovci veliko storili za napredek kraja. Med najpomembnejše pridobitve vsekakor spadajo asfaltiranje 6,5 kilometra vaških cest in dograditev vaškega doma, nam je povedal predsednik sveta krajevne skupnosti Franc Kreslin. Lani so pri vaškem domu še dogradili sanitarije in prepleskali prostore. Vaški dom je pomemben objekt za krajane, saj imajo v njem dvorano za kaulturne in druge prireditve, prostor za sestanke, svoj prostor pa imajo tudi gasilci. Pred leti so tudi rešili vprašanje novega broda na reki Muri, ki je za krajane Ižakovec velikega pomena, saj imajo na desnem bregu okrog 70 ha gozdov. Posebno skrb pa so v

Vaški dom v Ižakovcih, ki koristno služi krajanom. Foto: F. Maučec

Naselje Ižakovci. Foto: F. Maučec

preteklosti posvečali lepšemu videzu kraja in nasadili okrasno grmičevje in uredili zelenice.

BOJIJO SE, KDO BO OSTAL NA KMETIJAH?

V Ižakovcih je nekaj zglednih kmetij, med katerimi se jih je kar 14 preusmerilo v živinorejo in svinjerejo. Žal pa ugotavljajo, da mladi nočejo ostajati na kmetiji in se zaposlujejo v industriji. To jih skrbi, zato menijo, da bi morali v prihodnje temu vprašanju posvetiti več skrbi. Sicer pa so mladi v Ižakovcih dokaj aktivni, saj sodelujejo v najrazličnejših okoljih, zlasti pa se uveljavljajo na športnem področju in v vrstah gasilcev.

ČAKAJO NA TELEFON

Poleg Melinec in Lipe so Ižakovci edino naselje na območju krajevnega urada Beltinci, ki so še brez telefona. Že pred tremi leti so z Melinčani zaprosili podjetje za PTT v Murski Soboti za telefonsko omrežje. Žal doslej tega še niso uredili, zaradi česar so krajani nejevoljni. Kljub vsem težavam pa kaže, da bodo telefon dobili.

ŽELIJO NOVO TRGOVINO IN VRTEC

Med trenutno aktualne probleme, o katerih krajani veliko razpravljajo, sodijo trgovina, vrtec in asfaltiranje ceste Dokležovje — Ižekovci — Melinci. Sedanja trgovina je v zasebnih prostorih, ki so tudi premajhni. Dogovarjajo se s trgovskim podjetjem Potrošnik iz Murske Sobote za gradnjo nove trgovine, za kar že imajo zemljišče. Kot kaže pa niti Potrošnik niti KS ne moreta, prevzeti vloge investitorja, čeprav sta oba pripravljena sovlagati. Krajani Ižakovec se tudi zavzemajo za gradnjo novega vrtca, za katerega je prijavljenih 40 otrok, in malo šolo, ki je sedaj v prostorih bivše osnovne šole in jo obiskuje 23 otrok. Toda v tem srednjeročnem obdobju niso uspeli uskladiti svojih želja in potreb z občinsko skupnostjo za otroško varstvo. Želja krajanov Ižakovec je tudi, da bi pospešili regulacijo reke Mure. Ker letos poteče krajevni samoprispevek, se pripravljajo na novi referendum za sprejem samoprispevka, sredstva pa bodo namenili za najnujnejše potrebe v kraju.

Feri Maučec

Pred otvoritvijo gasilskega doma v Gornjih Črncih

Gornji Črnci so bili pred leti še siromašna vas, zdaj pa postajajo iz dneva v dan bogatejši, o čemer priča že prvi pogled ob obisku v tej Gorički vasi. Prebivalcev ima 219, število gospodinjstev pa je 41. Vendar na dvoriščih poleg starih hiš rastejo novi domovi, kar pomeni, da mladi ne odhajajo tako množično v večja mesta ali čez mejo, kot je to običaj v večini podobnih vasi ob meji. S skupnimi močmi vseh vaščanov pa je pred kratkim zrasel vaško-gasilski dom, ob katerem je tudi zbiralnica mleka. Le še fasado je treba narediti in potem bo vaški ponos nared, da služi namenu, čeprav so v dvorani že proslavljali dan žena. Še večje slavje pa pripravljajo ob bližnji otvoritvi vaško-gasilskega doma. Tako je dejal predsednik vaškega odbora Avgust Ficko, ki je posebej pohvalil dejavnost gasilcev, kateri so si med drugim pridobili že tri diplome in se aktivno vključujejo v vsakršno akcijo. Seveda pa ne gre zanemariti tudi ostalih vaščanov, saj je nagli razvoj vasi delo vseh.

PRI BENKOVIH IN FICKOVIH

Da sta najčešča priimka v vasi Benko in Ficko, se je izkazalo že takoj ob prihodu v Gornje Črnce. Prva hiša iz smeri Krašč je Benkova in jo od omenjene vasi razmejuje le cesta, po kateri vodi pot v središče Črnec. Benkovi, ki smo jih zmotili sredi dela, domujejo v hiši s številko 2. Mati Marija je brusila koso med večerno košnjo, trava pa je bila namenjena precej glasnim pujskom. Mladi gospodar Alojz, ki se prav tako piše Benko, je imel tudi polne roke dela, saj je bila živina po vročem prvem junijskem dnevu žejna. Domača hči, Matejeva in Simonova mamica, pa se je s sosedo Marijo Ravnikar s kolesom pripeljala iz zbiralnice, kjer je oddala mleko. Vsi so se za trenutek zbrali okoli starega vodnjaka, potem pa je čas začel priganjati in vsak je moral spet po svojih opravkih. Lepo vreme je namreč nadvse pripravno za spravilo krme in prav z njo so se največ ukvarjali.

Tudi pri tako imenovanih »Fickovih«, ki živijo v hiši s številko 12, kjer so pravzaprav doma Šnujerjevi in Vogrinčičevi, kot se je izkazalo v pogovoru z Marjeto Vogrinčič, saj iskani predsednik vaškega odbora Avgust Ficko domuje hišo naprej. Pa ga nismo našli na številki trinajst, kjer je poleg stare zrasla nova hiša. Snaha Jožica nas je vodila do domačije njegovega brata Antona, kjer so bile — koline.

Pri Benkovih so člani družine in soseda Marija za trenutek postali v prijetnem hladu pri domačem vodnjaku.

Čeprav smo kolin vajeni pozimi, so se pri Fickovih odločili zanje na vroč, prvi junijski dan, da bi zapolnili izpraznjeno zamrzovalno skrinjo.

VROČE KOLINE

Dokaj nenavadno je bilo videti, kako se je ob koncu vročega dneva, ki se je prevešal v večer, pujs levil iz svoje kože in postajal dragocena mesna vsebina zmrzovalne skrinje. »Prej je bilo drugače«, je dejal Avgust Ficko, ki je z bratom Antonom opravljal mesarska dela, »koline smo imeli pozimi, zdaj pa takrat, ko zmanjka zaloge v zmrzovalniku.«

Standard se očitno dviguje, poleg novih hiš na starih dvoriščih, pa so skorajda povsod tudi osebni avtomobili in kmetijski stroji. Pri tem ni razlik, če so prebivalci staroselci ali Romi, katerih je skorajda tretjina vseh vaščanov. Tudi na njihovih hišah z urejenimi pročelji so televizijske antene.

Med pogovorom sta gospodinji: stara mama Jožefa in sinova žena Marija, prinesli vročo pečeno kri, ki sodi h kolinam in seveda ni manjkalo tudi domače dobre kapljice, tako, da je bilo težko zavrniti povabilo h pokušini. Takrat je tudi stekla beseda o tem, kako imajo pri Fickovih že od 1976 usmerjeno kmetijo in kar sedemnajst glav pitane živine, med katero prevladujejo krave.

O vasi nasploh pa je bil ves čas prisoten vtis, da je prav prijetno živeti v njej. Posebej sedaj, ko bo življenje pestril novi vaško-gasilski dom in bo asfaltirana tudi cesta, ki vodi skozi Gornje Črnce Gerlince. Nasploh bi za ceste (predvsem občinske) lahko nekoliko bolje skrbeli, da ob slabem vremenu ne bi bile težko prevozne. V toplih dneh, kakršen je bil prijeten ponedeljkov večer, pa je jekleni konjiček ob povratku z lahkoto brzel. Do gostilne na bregu ali Na zelenem hribu, kot ji pravijo, ni zavil, čeprav je vaška značilnost, saj so gostilne ob ponedeljkih običajno zaprte, pa tudi sicer je bilo že pozno, ko so Gornji Črnci izginjali v dalji.

BRIGITA BAVČAR
FOTO: ŠTEFAN CELEC

Na Rožičkem vrhu srečo kujejo sami

Raztresen po gričkih leži Rožički vrh, nekje med Kapelo in Vidmom ob Ščavnici, v katero krajevno skupnost tudi sodi. Tukaj so si vasi podobne kot jajce jajcu, zato smo potrebovali mnogo truda in časa, da smo prispeli do prvih hišnih številk, ki označujejo Rožički vrh, vas, ki skupaj s Stanetinci šteje okoli 450 prebivalcev. Kljub tej navidezni nepomembnosti in odmaknjenosti pa vaščani Rožičkega vrha niso nezadovoljni z razvojem vasi, saj so — kot sami zatrjujejo — dosegli toliko kot malokatera vas v gorenjeradgonski občini.

DESETLETNI TRUD SE JE OBRESTOVAL

Ko smo se pri prvi ženici, ki smo jo srečali, zanimali za vaški odbor, nas je nemudoma napotila k Štefanu Prši. Kljub temu da je moral zaradi bolezni Štefan izpreči iz vaškega odbora, je še vedno delegat v skupščini KS Videm in aktiven član domačega gasilskega društva. Pa boljšega sogovornika — Anton Kosmajer, predsednik vaškega odbora je bil v službi — in desetletja tvornega aktiviste v vasi, tako ne bi mogli najti.

»V zadnjih desetih letih je naša vas napredovala kot malokatera v občini. Za to pa imajo največ zaslug vaščani sami, ki jim ni bilo žal ne denarja ne prostovoljnega dela za lepši jutri. Z pomočjo občine smo asfaltirali pet kilometrov občinske in del krajevne ceste. In prav s tem se je tudi za nas odprlo okno v svet, saj smo se povezali z Radenci in Gornjo Radgono. V Rožičkem vrhu smo zgradili tudi lastni vodovod, na katerega je danes priključenih 70 domačij. Največja pridobitev pa je preureditev starega zadružnega doma v gasilski dom, ki obenem služi kot kulturna dvorana. Zraven pa smo še prizidali prostor za trgovino in skladišče«. To, kar nam je zaupal tovariš Prša, pa je samo del novega v vasi. Trifazna električna napeljava, novi stanovanjski objekti in počitniške hišice, ki rastejo zadnje čase kot gobe po dežju, vse to je dokaz, da so Rožičani ujeli korak z primestnimi in mestnimi krajevnimi skupnostmi.

GASILSKO DRUŠTVO — SRCE VAŠKEGA ŽIVLJENJA

Vaščani Rožičkega vrha, pretežno delavci zaposleni v Radenski, Avtoradgoni, Gorenje Elradu in VG Kapeli, zadovoljujejo svoje krajevne potrebe v okviru gasilskega društva.

»Ja, gasilci smo nosilci vseh akcij v vasi«, razlaga pomen tega društva Štefan Prša. »Štejemo 50 članov, imamo pa tudi pionirsko in mladinsko desetino. Toda najvažnejše je dejstvo, da znamo ljudi mobilizirati za akcije, jih prepričati, da ne smejo stati ob strani, kadar gre za vprašanje, ki so za vas življenjskega pomena. Uspešni pa smo tudi na tekmovalnem področju, saj zavzemamo v esktorju drugo mesto, medtem ko so naši pionirji in mladinci najboljši.«

Zato Rožičanom tudi ne bo težko zbrati 50.000 dinarjev, koliko jih potrebujejo za prekritje gasilskega doma. Težje pa bo s sredstvi za načrtovano gradnjo vodnega zajetja. Tega pa ne potrebujejo samo gasilci v primeru elementarnih nesreč, temveč bi bilo dobrodošlo tudi v sušnih obdobjih, prav tako pa bi ga naj uporabljali VG Kapela za škropljenje svojih nasadov.

— Gasilski dom s spremljajočimi prostori: velika pridobitev in ponos vaščanov Rožičkega vrha

ŽELJA: BOLJŠA POVEZAVA S CENTROM KRAJEVNE SKUPNOSTI

Asfaltna prevleka na cesti do Kepele je uredila prevoz delavcev in del šoloobvezne mladine, ki obiskuje osnovno šolo na Kapeli, zato je že davna želja Rožičanov, da bi asfaltirali tudi slabe tri kilometre makadamske ceste Rožički vrh—Dragotinci—Biserjane. V ta namen so že leta 1979 prostovoljno zbrali 15 starih milijonov dinarjev, se že dogovorili z izvajalcem, toda žal se je zataknilo pri sredstvih, ki bi jih naj prejeli strani občine, saj ni bilo na voljo kredita. »Povezava z Vidmom je zares nujno potrebna. Pa tudi nekateri posamezniki si mislijo, da smo jih potegnili za nos. Tako ljudje počasi izgubljajo zaupanje in težko jih je prepričati za nove akcije. No, asfaltiranje omenjene ceste je v občinskem srednjeročnem programu. Zagotovljeno nam je, da bo stvar urejena že prihodnje leto.«

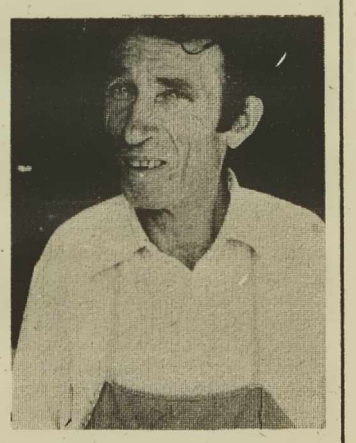

— Štefan Prša, dolgoletni aktivist in eden najzaslužnejših za razvoj kraja

Upajmo, da res, saj obljuba dela dolg. In Rožičani si boljšo cestno povezavo z Vidmom zaslužijo. Pa tudi škoda bi bilo izigrati zaupanje vaščanov, saj so pred njimi v prihodnosti še velike naloge. Potrebno bo urediti telefonsko omrežje, javno razsvetljavo . . .

Vlado Paveo

6. DAN MLADIH VARČEVALCEV POMURSKE BANKE

Zbrali smo se na osnovni šoli III v Murski Soboti, se okrepčali s sendviči in čajem, poskrbeli za pijačo, navezali prve prisrčne stike ter krenili proti Seliščem.

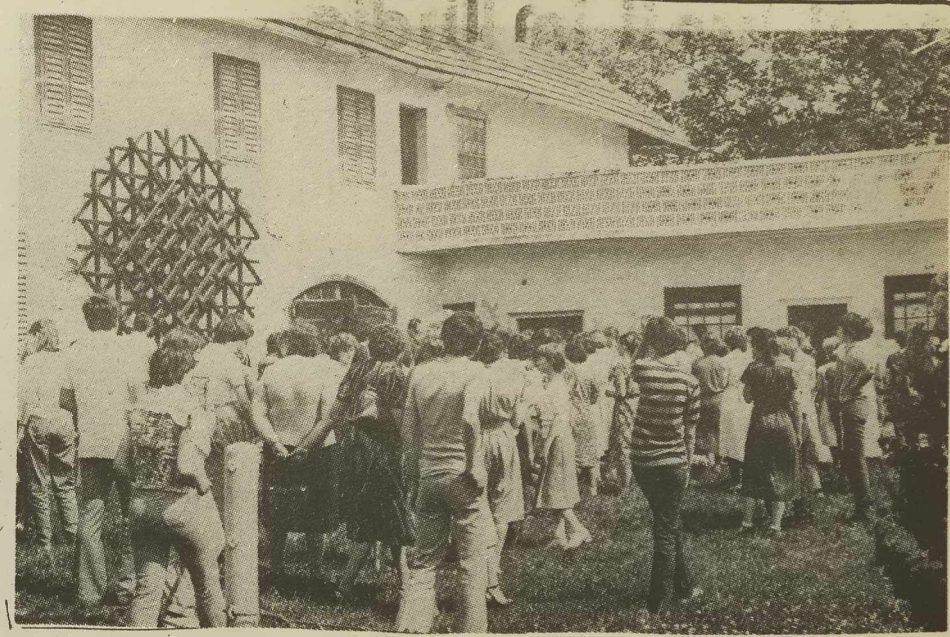

NaDomačiji v Seliščih je bilo lepo in prijetno, vtisi pa — tako so povedali vsi udeleženci — nepozabni.

Ljubljanska banka Pomurska banka že devet let skrbi za sistematično vzgojo na področju mladinskega varčevanja. V vsem tem obdobju je bilo na njenem območju ustanovljenih kar 34 pionirskih hranilnic, vanje pa se aktivno vključuje kar okrog 8000 učencev, ki so doslej privarčevali preko 3600 tisoč dinarjev.

V pionirskih hranilnicah dela veliko pionirjev, ki so najmlajši uslužbenci Ljubljanske banke. Delo hranilnic kontrolira samoupravna pionirska kontrola.

Za celoleten trud smo minuli četrtek povabili vse »uslužbence« in mentorje pionirskih hranilnic na izlet v nekatere kraje Pomurja in k pomnikom NOB.

Že na poti proti Vidmu ob Ščavnici smo se veselili srečanja s tovarišico Kreftovo, njene bogate pripovedi in ogleda številnih znamenitosti. Tamkajšnja galerija Od Gubca do Lacka je prav gotovo vredna ogleda.

Tovarišica Marija Kreftova nam je spregovorila o bogati kulturni in revolucionarni preteklosti tamkajšnjih domačinov, o kiparskih taborih in zbirkah.

Tudi pri Tothovem mlinu je bilo lepo, dr. Daniel Hojs, prvoborec je obujal spomine na čas NOB in revolucije. Pri tem mlinu je skoraj na pragu svobode žrtvoval svoje življenje za svobodo Janko Jurkovič Jovo, sekretar okrožnega komiteja SKOJ za ljutomersko okrožje. Bogate izkušnje iz trdega, vendar plodnega partizanskega življenja dr. Hojsa in številni lepo opisani dogodki bodo mladim poslušalcem še dolgo ostali v spominu.

Pot nas je vodila še proti Negovskemu jezeru in nato po precej naporni poti na OŠ v Gornjo Radgono.
Tudi tam smo sklenili številna nova poznanstva, prisluhnili bogatemu kulturnemu programu učencev-gostiteljev in seveda bili zadovoljni ob bogato obloženih mizah. Po športnem in prijateljskem srečanju smo se polni lepih doživljajev in spominov odpravili proti domovom. Seveda z obljubo, da se prihodnje leto spet srečamo.

IŠČEMO ZAČETEK ČLOVEKA

Okamenele stopinje

Najpomembnejši dokaz za obstoj prazgodovinskih živih bitij so okamenine. Njihovo starost lahko danes s fizikalnimi postopki dokaj natančno določimo. Kljub temu pa je še vedno nejasno, ali so bile najdbe, ko so jih odkrili na določenem kraju, nekoč tam tudi zares odložene. Pred kratkim se nam je prvič posrečilo oživiti kratek izrez iz življenja prazgodovinskega človeka.

Mary Leakey, žena umrlega vzhodnoafriškega antropologa Luisa Leakeya, je po najdbah iz Laetolila v bližini globeli Olduvai v Tanzaniji zelo nazorno pokazala prizor iz prazgodovine.

Bilo je približno pred 3.750.000 leti. Sušno obdobje v ravninski, z akacijami obrasli savanski pokrajini se je bližalo koncu. Tla so bila prašna in trda. Preprosti ljudje, ki so živeli tukaj, so se navadili, da je vedno znova oživel kakšen vulkan in bruhnil v zrak pepel. Ravnokar je spet začel bruhati mali stožčasti ognjenik, ki leži danes približno 20 kilometrov zahodno od Laetolila in se imenuje Sadiman. Njegov izbruh je pokrajino okoli njega v približno dveh mesecih pokril s 15 centimetrov debelo plastjo pepela. Ko se je sušno obdobje končalo in so nastopile prve močne deževne plohe, je vlaga zlepila snov v obliki prahu v zmes, podobno cementu, ta je bila sprva še mehka. Deževne kapljice so na površini napravile majhne vdrtine. Sloni so kot vsa leta poprej potovali preko savane in za njimi so v vlažni kašasti zmesi ostali odtisi njihovih nog. Pa ne le sloni. Tukaj so živela tudi človeku podobna bitja. Dvoje takih bitij, eno večje in eno manjše, je potovalo preko savane v isti smeri. Človeka nista hodila drug ob drugem, temveč drug za drugim, pri tem pa nista stopala v iste sledi. Za trenutek je manjši izmed obeh postal, se kratko ogledal na levo in nadaljeval svojo pot. Njune sledi lahko opazujemo še nekaj metrov. Potem se izgubijo — in z njimi sporočilo o dogajanju, ki je potekalo pred 3.750.000 leti na robu Seregetija.

Kako je mogoče dati tako natančne izjave? Prve odtise prazgodovinskih ljudi je odkril britanski znanstvenik Andrew Hill leta 1976 popolnoma po naključju. Pri Laetolilu je v vulkanski plasti, ki sta jo sprala dež in veter, odkril prve sledove človeka.

To je treba označiti kot izjemno srečno naključje, kajti že to, da so se sledi ohranile, je iz razumljivih razlogov kar se da neverjetno. Da so pa potem odtisi prišli tudi na dan, meji že na čudež.

Po Hillsovem odkritju, ki je zbudilo veliko pozornost, so načrtno kopali dalje, tako da so dvojno sled lahko zasledovali še 22 metrov. Človeški bitji sta nedvomno hodili zravnano in verjetno ju lahko uvrstimo med prebivalce, za katere je Leakey, sodeč po fosilnih najdbah, že pred leti trdil, da so živeli na tem območju. Našli so namreč čeljusti, zobe in ostanke otroškega okostja. Vendar njihova uvrstitev še ni popolnoma določena. Medtem ko jih Leakey uvršča v vrsto »homo«, jih antropolog Don Johanson skupaj z ljudmi, ki jih je odkril v Etiopiji, prišteva k primitivnejši vrsti »australopithecus afarensis«. Gotovo pa je, da gre za človeško bitje z zelo slabo razvitimi možgani. Nove najdbe pa kažejo nedvomno na pokončno hojo. Že od nekdaj je strokovnjake mikalo vprašanje, ali se je človek najprej zravnal, in so se možgani razvili kasneje, ali pa je razvoj človeka potekal ravno v nasprotni smeri. Videti je, da smo sedaj dobili odgovor: človek je že zgodaj hodil po dveh nogah. Njegov duševni razvoj pa se je začel mnogo kasneje.

V vulkanskem prahu je poleg obeh ljudskih bitij zapustilo sledi tudi mnogo živali. Tanzanijski stezosledec je določil 20 različnih vrst, med njimi pavijane, hijene, žirafe, antilope, gazele, bivole in ogromnega nosoroga.

Seveda pušča odkritje sledi človeških nog še veliko problemov nerešenih. Sledi govorijo le o dveh ljudskih bitjih različnih velikosti.

Ali sta bila to mož in žena? Oče in sin? Mati in hči? V bistvu je možno tudi to, da gre tukaj za stopalo dveh človeških bitij dveh različnih razvojnih stopenj, kot je homo in australopithecus, tako je bil namreč Leakey za to območje globeli Olduvai že poprej trdil. Preteklost nam tukaj ne daje odgovora. Kljub temu pa nam je srečno naključje ob strjevanju vulkanskega pepela zapustilo živo sliko iz zgodnjega obdobja človeka.

Skrbi britanske kraljevske hiše

Ni več daleč do poroke britanskega prestolonaslednika Charlesa, ki se je — mimogrede povedano — ob svojem nedavnem obisku v Avstraliji bolj grdo izražal o prebivalcih tega kontinenta. Seveda ne javno, temveč v telefonskem pogovoru s svojo materjo britansko kraljico. Pa je vendarle vsebina tega pogovora prišla v avstralske časnike. Pa to niti ni najhujše. V kraljevski buckinghamski palači so si oddahnili, ko so zvedeli, da se stara mati krajevske neveste Diane Spencer ne bo udeležila poroke. Osemdesetletna Barbara Cartland, ki je v svojem življenju napisala veliko romanov in si prislužila veliko denarja, je bila kriva, da kraljevska družina zadnje čase ni mogla spati. Pri pridobivanju ameriških turistov je namreč preveč poudarjala svoje sorodstvene vezi z bodočo ženo britanskega prestolonaslednika. Pa tudi to še ni najhujše. Barbara bi utegnila imeti na poročni slavnosti najbolj ekstravaganten klobuk, morda celo bolj nenavadnega kot sama mati kraljica. In kaj bi bilo, če bi bila Barbara v središču pozornosti!

Odločitev stare gospe, da ne bo prišla na poroko je torej odpravila še en problem na tem problematičnem svetu.

Mlada zahodnonemška filmska igralka Sybille Rauch je uspešno nastopila v filmu »Usnjene hlače v St. Tropezu« v obleki, ki bi bila kar primerna za pasje vroče dneve preteklega tedna.

ČUDA NARAVE

DREVO ZA HRANO

Slišati je kot v kakšni pravljici: drevo zraste v letu dni za šestnajst metrov, preprečuje erozijo tal, uspešno zastavlja širjenje gozdnega požara, kot surovina je uporabna za kurjavo in za papirničarsko ter celulozno industrijo pa še jesti ga je mogoče povrhu vsega. Gre za nenavadne rastline, ki so jih strokovnjaki odkrili v divjinah Južne Amerike in jugovzhodne Azije. Nosijo čudna in težko izgovorljiva eksotična imena, vendar kljub temu spadajo med stročnice, od katerih sta nam zelo dobro poznana fižol in grah.

Strokovnjaki so začeli gojiti eksotične stročnice prav za pogozdovanje ogolelih površin, kjer je sekira preveč pela. Bolj primernega drevesa ne bi mogli najti. Gmelini, tako se nakj vrst super drevesa imenuje, rastejo zelo hitro in že v dveh letih dajo toliko lesa, kot ga dajo druga drevesa šele čez deset let. Vzgajanje gozdnih dreves je nujnost, največ možnosti pa imajo samo nekatere eksotične rastline.

Med rastjo nudijo senco za ostalo rastje, bogatijo zemljo z dušikom, skratka, na hitro popravijo škodo, ki jo je v izsekanem godzu naredil človek.

Res je, da so super drevesa, kot so gmelini, na pogled kaj malo mikavna s svojimi dolgimi, pokončnimi semenskimi mešiči, toda ker so se izkazala za tako zelo koristna, so jih začeli plantažno gojiti, z njimi pogozdovati in zasajati goličave.

DOMNEVE IN LAŽI

LEPIM JE LAŽJE?

Psihologi so dokazali, da lepi ljudje lažje pridejo skozi življenje kot grdi, da vitki prej uspejo kot debeli, in tudi, da ni čisto vseeno, kakšne barve oči imate, če hočete pridobiti kakšno prednost. Izgled je pogosto bolj odločilen, kot pa smo pripravljeni javno priznati.

Oglejmo si le enega od poskusov, ki so ga opravili na nekem večjem letališču. V telefonski govorilnici so pustili dopis, kot da ga je nekdo v naglici pozabil, potem pa so v dopisu menjali fotografije; enkrat naj bi domnevno pozabljeni dokument pustila v telefonski govorilnici privlačna mlada ženska, potem atraktiven moški, nato črnec, pa običajen moški in navadna ženska, za nameček pa še bolj pusti pozabljivci. Psihologi so, skriti v bližini govorilnice, opazovali, kako slučajni najditelji pozabljenega dopisa reagirajo.

Izkazalo se je, da je večina najditeljev dopis na lastne stroške poslala po pošti na naslov, zapisan na njem, kadar je šlo za domnevno lepo lastnico. Tudi moški prijetnega izgleda so uživali pomoč, medtem ko so dopisi s fotografijami črncev in grdih ljudi obležali v govorilnici. Nihče, oziroma malokdo jim je bil pripravljen pomagati.

Torej lepim ljudje raje pomagajo, ne glede na to, da so lahko velike barabe. K temu, da jim pomagajo, jih nagne že sam videz.

Psihologi iz Toronta so podobno dokazali, da zali otroci uživajo večjo skrb v vzgojnih ustanovah, da jim vzgojitelji bolj popuščajo, da se več ukvarjajo z njimi in jih nasploh imajo rajši. In vrstniki so prav takšni; zale otroke prej izberejo za svoje vodje in okrog njih se raje tvorijo skupine kot pa okoli neprivlačnih.

Da pa ne bi zdaj kar vsi po vrsti zdrveli v kozmetične salone, si ravnali nosove, napenjali kože, cele ure prebili pred ogledalom in še kako drugače poskušali popraviti, kar je mati narava pozabila dati, zapišemo še eno ugotovitev psihologov.

Zunanji izgled zares odloča o prvem vtistu, postane pa lahko pravo breme, ker ljudje na splošno od lepih pričakujemo tudi lepe lastnosti, in če se izkaže, da lepotička ali lepotec ne moreta izpolniti pričakovanj, ju doleti hujše obsojanje kot doleti človeka, ki je po zunanjem videzu manj privlačen.

In še nekaj so odkrili: človek, ki ga odlikujejo nekatere prijazne in simpatične črte značaja, se prej ali slej znancem zazdi lep, pa četudi je v resnici daleč od lepote.

Hitro uvene cvet lepote, prijazen pa je človek lahko vse življenje. Torej ima slednje zanesljivo večjo vrednost. Toliko v premislek!

VSE ENKRAT MINE

Spomini Japonke, ki je razdrla Beatle

Ko je bil decembra lani John Lennon ubit, se je vdova Yoko Ono zaprla v newyorško stanovanje v stavbi, pred katero je podlegel strelom fanatičnega oboževalca. Philip Norman, pisec knjige Shout, nove biografije Beatlesov, je pred kratkim govoril o Lennonu na televiziji. Še isti dan ga je, na njegovo veliko začudenje, poklicala Yoko in ga povabila: »Bi prišli pogledat, kje sva z Johnom živela?« Tako je nastal tale zapis.

Yoko sedi za pisalno mizo, obloženo z zlatom, v delovni sobi, v kateri je polno rastlin, belih zof in umetniško oblikovanih svetilk. Kot običajno, je oblečena v črno; lahke hlače, škornje z visokimi petami, srajco in kravato. Lase ima spete na zatilju, na obrazu pa ji lebdi nasmeh, ki so ga zunaj teh zidov videli le redki. Širok obraz z visokimi ličnicami in temnimi obrvmi se ni veliko smejal.

»Najprej nisem mogla ničesar jesti kasneje pa sem želela samo čokolado. Neprestano sem mislila na to, kako rad jo je imel John. Kadar sem šla ven, sem mu jo prinesla. Elton (John) je bil zelo dober. Poslal mi je veliko čokoladno torto. Po enem mesecu je moj organizem ponorel. Ničesar drugega nisem jedla kot čokolado in gobe.«

»Bila sva srečna. Oba. Spominjam se, da sem nekaj dni pred nesrečo pomislila: ‚Tako nama je lepo. Je mogoče, da bi vedno trajalo?'«

Yoko Ono pravi, da je po Lennonovi smrti spoznala nov občutek. Ljudje so jo nehali sovražiti. To ji je bilo tuje, saj jo je sovraštvo spremljalo, odkar sta z Johnom zapustila London in pobegnila v New York, celo tedaj, ko je njuno umetniško sodelovanje postalo običajna stvar. Ni bilo milosti za Japonko, ki je razdrla čarobno skupnost Beatlesov, potegnila Johna iz ljubkosti v avantgardno agresivnost, iz pop glasbe v protestne manifestacije v postelji. Še danes pogosto govorijo, kako je Yoko zasledovala Johna, prihajala na skrivna snemanja Beatlesov, šla za njim celo v stranišče.

»Pravijo, da sem norela za Johnom. To ni res. Nihče od naju ni zasledoval drugega. Bila sva preveč boječa. Takrat sva bila še oba poročena. John zaradi Beatlesov ni upal ničesar storiti. Po prvem srečanju v tisti galeriji (The Indica, kjer je Yoko 1966. leta razstavljala) sva dve leti hodila drug okrog drugega. Nisem hotela napraviti niti koraka. Zapustila sem London in odšla v Pariz, John pa v Indijo. Takrat sem bila prepričana, da nikdar ne bova skupaj. Nikoli ga nisem sledila. Če bi ga, ne bi ničesar dosegla. Ko pa sva zaživela v dvoje, je John hotel, naj bom stalno z njim. Vodil me je celo v moško stranišče. Bal se je, da bi pobegnila z drugim, če bi ostala v studiu.«

Je bil ljubosumen?

»Ljubosumen? Zaboga! Napisal je pesem Ljubosumni fant, ki naj bi svetu povedala, kako je ljubosumen. Nekoč je zahteval, naj sestavim spisek moških, s katerimi sem spala, preden sem ga srečala. Ni mu bilo všeč, ker sem govorila japonsko, saj je bil to del mene, ki mu ni pripadal. Kmalu sem prenehala brati japonske knjige in časopise.«

»Bil je genij z manjvrednostnim kompleksom, čudovit umetnik, ki se je bal, ko so ga prosili, naj pripravi svoje litografije in napiše skeč za musical OH! Calcuta!«

Odločitev, da se 1973. leta ločita, je bila Yokina. Pomagala mu je, da najde pot iz Beatlesov, vendar je s tem, kot pravi, žrtvovala vse svoje ambicije in identiteto umetnice. Pred Johnom je imela dva moža; navajena je bila ločitev. John je zapustil New York in odšel v Kalifornijo, preživel pijano in zmedeno leto, ki ga je kasneje opisal kot »izgubljeni vikend«.

»Nekajkrat je prišel v New York in me prosil, naj se vrnem. Nisem hotela. Potem me je fant, s katerim sem hodila, nagovoril, da greva na Eltonov koncert. Nenadoma sem na odru zagledala Johna. Nisem vedela, da bo tam. Ljudje so ga navdušeno sprejeli. Opazila sem, da se prehitro in prevečkrat priklanja in pomislila: ‚Tako osamljen je.' Fant, s katerim sem prišla, je hotel po koncertu za oder. Tam je bil John z nekim dekletom. Rekel je: ‚Srečen sem, ker te vidim.' Sedla sva, se prijela za roke in se pogovarjala. Njegovo dekle in moj fant sta stala in naju gledala. Potem me je John povabil ven. Tako sva se spet našla.«

stare koprive najbolj pečejo

In tako smo se z našimi koprivami prebili skoraj do leta 1960. Tu bi radi za nekaj časa obstali, saj je bil to očitno čas, ko se peresa naših kolegov kar niso hotela ohladiti. Kot za stavo so razdirali šale in anekdote, ki se jim je menda — sem pa tja tudi kislo in nelagodno, saj je znala kakšna javno objavljena hudo lopniti po kom — nasmehnilo staro in mlado.

Tako so denimo takrat na veliko razpredali štorije o pomurskih krčmarjih in krčmah, pa o gostilniških »tutah«, o tistih, ki so si včasih preveč »naložili« in potlej kje obnemogli, in še čem. Pri »špricarjih« se, tako kot nekdaj, tudi dandanes marsikaj zve. In če je časa dovolj, toliko bolje.

Veste, ravno ta čas mi ne gre iz glave! Nekateri ga imajo toliko, da bi ga lahko prodajali in še jim ga ne bi zmanjkalo. Tako recimo tisti, naj bodo kar »srečneži«, ki vse popoldneve presedijo v hladni senčici vrta pri soboški Zvezdi, res ne vedo, kam bi z njim. Pa bog ne daj, da bi jim zavidali! Naj kar uživajo v brezdelju in pivskih hlapih, kajti tudi gostinci morajo imeti »kšeft«. Če sploh imajo kakšen »kšeft« od teh vsakodnevnih gostov.

Najbrž pa ni in ne more biti prav, da se najde med stalnimi gosti — pa spet ne le pri Zvezdi — veliko takih, ki jim »šiht« teče kar na že omenjenem vrtu ali kje v posebni sobi zakotnega bifeja. Takim je glas vesti že zdavnaj zaspal in vprašanje je, če ga je sploh še moč zdramiti.

—brž—

ZDRAVNIK ZA VAS

RAKA MOREMO IN MORAMO ZDRAVITI

V sedanjem času nas skoraj dobesedno preplavljajo tehnična sredstva, mnoge tehnične metode in materialne izboljšave iz mnogih področij človekovega življenja. Zdi se nam, da je brez dvoma možno razrešiti in odstraniti mnogo težav vsaj z nekako „dobro voljo" ali s posebnim naporom. Navajeni smo, da nam mora vse, česar se lotimo, v nečem le uspeti. Včasih celo mislimo, če „damo" moramo tudi „dobiti", morda celo „več dobiti". Realnost nam je včasih v napotje, kar zamižimo ali tudi „prepustimo stvar drugim", čeprav večkrat ne vemo, kdo so ti drugi.

Priča smo, kako se človeštvo čudi da so še bolezni, kako je smrtnost pri nekaterih visoka. Kako je možno, da nekatere bolezni tako slabo zdravijo, ali jih sploh ne mogoče ozdraviti. Že iz vsakdanjega časopisja vidimo, kako je javnost prizadeta zaradi arterioskleroze in rakavih bolezni. Nekako nam stalno zvoni tudi na drugi strani. Neprekinjeno slišimo o tem, kako se znanost vedno uspešneje bori s temi problemi in je na vidiku že kar izginitev določenih bolezni. Dosežki se izrabljajo že kar za senzacionalnost, kar privede do nesmiselnosti, ko se kar čudimo, da imamo bolnika v hiši. Ko beremo, kolikšna je skrb znanosti za naše zdravje, se že posmehujemo nasvetu, naj za svoje zdravje v prvi vrsti skrbi vsak zase, da mu ga ne morejo v celoti ohranjati drugi.

Resnica je nekje na sredini. Gotovo je, da je rakavih bolezni vedno več in gotovo je tudi, da zboli več mlajših ljudi kakor prej. Način življenja je prispeval k temu. Za posameznika je po drugi strani važno, da lahko ugotovimo, kako se je diagnostika teh bolezni zboljšala in da imamo na razpolago več uspešnejših zdravil.

Iz vsega izhaja ugotovitev, da raka moremo zdraviti. Ker je to zdravljenje lahko uspešno, smo dolžni zanj skrbeti, čeprav bomo še vedno večkrat priča slabim uspehom ali neuspehom. Vsak posameznik je namreč še vedno pred negotovostjo, ali bo zbolel za rakom, in če bo zbolel, ali bo njegovo zdravljenje uspešno ali ne. Skrbeti za čim bolj zgodnje odkrivanje raka, in ko je treba pričeti s temeljitim zdravljenjem, smo to dolžni v vsakem primeru. Čigava skrb je to? Ko ugotavljamo naravo rakave bolezni in njen potek, vidimo, da je to predvsem skrb posameznika zase, skrb njegovega zdravnika in zdravstvenega delavca, skrb sorodnika in bolnikove okolice, skrb družbe na njegovem delovnem mestu in skrb vseh, ko je potrebna psihična in fizična rehabilitacija, ki prične že takoj ob nastanku bolezni.

NARAVA RAKAVE BOLEZNI

Bistvo rakave bolezni je pojav „novotvorbe", „zle rašče", „divjega mesa", „bule", „izrastka", torej sprememba na telesu, za katero imamo dar dosti vsakdanjih imen.

Kaj se dogaja pri tem? V bistvu je to sprememba že v osnovni celici človeškega telesa. Celice se namreč normalno razmnožujejo, rastejo, se pri tem združujejo in začnejo s svojim opravilom, s svojim „delom" kot določen organ ali del telesa. Vsi ti organi ali deli telesa delujejo skladno in telo deluje v celoti. Ta celota je človek, edinec.

Pri raku je napaka v celici nastala zaradi okvar, ki so jih povzročili fizikalni, kemični ali biološki vplivi. Če je sposobnost celice za razvoj motena, imenujemo to „degeneracijo". Vendar je ta napaka nekoliko posebna. Celice se ne morejo ali ne znajo starati normalno. Postanejo, kot bi rekli, nekakšni „kreteni", ki so videti sicer mladi, so pa že stari in ne znajo opravljati svoje funkcije. Kako je motena funkcija? Celice se morajo v svojem razvoju uvrstiti tako, da tvorijo organ, ki bo normalno deloval ali normalno izločal njemu lastne snovi. V primeru rakave bolezni, zaradi motene sestavine organa, le-ta ne deluje več, telo zboli in propade. Gre za podoben pojav kot v človeški družbi.

Ker se celice ne znajo — ali ne morejo-uvrstiti na določen mesto v organu ali delu telesa, se postavijo na nepravo mesto in se tam naselijo. To se zgodi, ko bolezen napreduje in tem naselkom pravimo razsevki ali metastaze. Ko zasevki rastejo na nepravem mestu, s tem ovirajo okolico in jo uničujejo in s tem prične proces propadanja še drugih organov ali delov telesa. Zla rašča je tako bolezen, prvič samega mesta, kjer se je pojavila, drugič v bližnji okolici, kjer jo telo sâmo hoče zaustaviti z bezgavkami, in tretjič še na določenih področjih v celem telesu, kjer narastejo zasevki. Vsi trije stadiji bolezni imajo svoje lastne zakonitosti razvoja in je zaradi tega zdravljenje različno. Seveda je zdravljenje tem bolj uspešno, čim bolj je bolezen omejena. S tem nastane razumljivo vodilo, ki narekuje vse akcije za čimprejšnje odkrivanje bolezni.

(se nadaljuje)

NAPRAVITE SAMI

POLAGANJE PLOŠČ NA VRTNIH TLEH

Polagalci plošč so drago plačani obrtniki in če želite prihraniti kar čedno vsoto denarja, poskusite to opraviti sami. Če si natančno ogledamo in poznamo tehniko polaganja ter upoštevamo vsa pravila, nam gotovo ne bo spodletelo.

Preden pa se lotimo polaganja, pripravimo vse potrebno. Za to delo potrebujemo: betonske plošče velikosti 50 x 50 centimetrov, gramoz, pesek, lopato, zidarsko lopatico, štirikotno kladivo, vrvico tolkač in grobo metlo.

Za položitev plošč na vrtnih poteh potrebujemo predvsem tako podlago, da bodo plošče stabilne in da bo deževnica lahko odtekala. Zato moramo tam, kjer predvidevamo pot, izkopati jarek do globine 35 centimetrov. V izkopan jarek nasujemo grob gramoz do višine 27 centimetrov, ki ga s tolkačem dobro zbijemo, da se čim bolj usede.

Na gramoz, ki prevsem dobro prepušča deževnico, nasujemo okoli 3 centimetre drobnega presejanega peska, ki je podlaga oziroma ležišče za plošče. Plošče polagamo na pesek v največ en centimeter širokih razmikih. Z napeto vrvico še pred polaganjem označimo natančno smer poti in plošč. Z vrvico lahko istočasno omejimo tudi višino gornjega roba plošč. S pomočjo tega enostavnega sredstva plošče enakomerno položimo, z ročajem kladiva pa jih nato rahlo potolčemo.

V primeru, da posamezna plošča ne leži ravno ali pa niha, jo dvignemo, z lopatico odvzamemo nekaj peska na neravnem mestu ter ploščo ponovno položimo.

Ko je pot gotova, potresemo prek plošč presejan pesek, ki ga z metlo pometemo v presledke med ploščami, da jih zapolnimo. Da se pesek dobro uleže med fuge, polijemo pot z vodo.

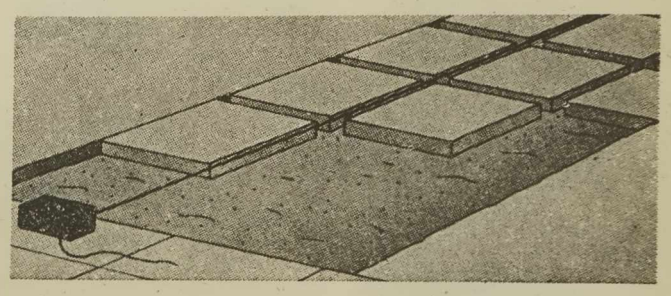

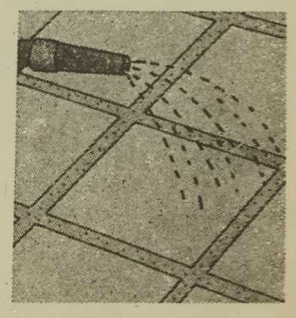

RECEPT ZA VAS

Rabarbara osvežuje in poživlja

V mnogih vrtovih se bohoti grm rabarbare, pa mnoge gospodinje razen, da skuhajo kompot ne vedo kaj početi z njo. Uporaba rabarbarinih stebel je v vročih zgodnjih pomladnih dneh kot nalašč. Stebla so prijetno kisla in po okusu blizu limonini in jabolčni kislini. Rabarbarine jedi gase žejo in potešijo željo po zgodnjem svežem sadju, ki ga marsikdo zaradi visoke cene ne zmore. Imeniten je kompot sam ali pomešan z ostanki jabolk iz zimske zaloge. Poskusimo narediti zvitek, v katerem nadomestimo jabolka s koščki olupljenih stebel. Je sočen in osvežujoč, prileže se topel in hladen. Iz nje pripravljamo okusne kreme, pudinge, sladice iz različnih vrst testa, pijače in mešane marmelade. Posebej velja omeniti veliko količino pektina, ki ga vsebuje, kar marmelado hitro zgosti. Zato rabarbarina stebla dodajamo kuhanju sadja, ki ga nima in iz njega kuhamo marmelado, n: pr. pri kuhanju jagodove in češnjeve marmelade.

Kako nabiramo stebla? Od grma jih nikoli ne režemo temveč odkrhnemo. Tako se stebla odlomijo na najtanjšem delu in puščajo grmu najmanjše rane. Odrezana stebla često povzročajo gnitje v osrčju grma. Če hočemo dalj časa lomiti okusna stebla, ne dovolimo rasti cvetnih stebel ampak jih sproti lomimo in odstranjujemo. Cvetnih stebel ne uživamo.

Mladih listnih stebel ne lupimo, ker je prav pod kožo največ vitaminov in rudnin. Starejša stebla lupimo, ker so lupine že nitaste. Z ozirom na sorto so stebla lahko rožnato rdeča ali zelena. Pri starejših so zelene sorte polnejšega okusa.

Pri kuhanju rabarbarinih jedi ne uporabljamo aluminijaste posode, ker kislina nagrize površino in jedi sivkaso obarva. Listnih krp ne uporabljamo, ker vsebujejo preveč oksalne kisline, ki kvarno vpliva na presnovo kalcija. Prav tako odsvetujejo žvečenje surovih stebel. Poleg že omenjenih vitaminov, rudnin in pektina vsebuje še fruktozo, glukozo in razne encime.

Preostanek stebel lahko zmrznemo in jih pozimi uporabljamo kot sveža, saj zmrzovanje zelo dobro prenaša.

Oprana in dobro odcejena stebla po potrebi olupimo in narežemo na koščke (1-2 cm), vložimo v vrečke in shranimo v zamrzovalni skrinji. Lahko jo uporabimo za sladice in kompot ali pa jo v jeseni, ko ni več sezone za trganje stebel, dodamo pri kuhanju marmelad iz sadja, ki slabo želira.

Nekaj primerov, kako jo uporabiti, sem navedla že uvodoma. Dodajam še posamezne recepte.

VZHAJAN KOLAČ Z RABARBARO

Testo: 1/2 kg moke, 2,5-3 dkg kvasa, 2,5 dcl mleka, 7 dkg sladkorja, 5 dkg margarine ali masti, sol. Ugnetemo testo in ga pustimo vzhajati 1/2 ure.

Posipanec: 30 dkg moke, 15 dkg sladkorja, 1 vanilin, za noževo konico cimeta, 15 dkg natopljene maščobe (margarina ali mast). Vse z vilicami zdrobimo in zmešamo, da nastanejo drobni svaljki.

1/2 kg rabarbarinih stebel operemo, zrežemo na 2 cm dolge koščke, prelijemo z 1/2 dcl vode in dodamo 15 — 20 dkg sladkorja. Dušimo par minut. Pazimo, da ostanejo koščki celi. Tekočino odcedimo in redčimo z vodo ter uporabimo kot sok. Rabarbaro ohladimo. Potresemo s cimetom.

Vzhajano testo razvaljamo in položimo v pomaščen in pomokan pekač. Po njem razdelimo koščke rabarbare. Pokrijemo s posipancem. Ponovno vzhajamo in spečemo.

VANILIJEV PUDING Z RABARBARO

1/2 l mleka, 1 zavitek vanil. pudinga, 15-20 dkg sladkorja, 25 dkg rabarbarinih stebel, 1 vanilin, noževa konica cimeta, 1 dcl belega vina ali vode.

Skuhajmo puding po navodilu na vrečki. Razdelimo ga v 3 kodelice in ohladimo.

Očiščeno in narezano rabarbaro potresemo s sladkorjem, pokrijemo in pustimo par minut, da začne izločati sok. Zavremo vino ali vodo, dodamo rabarbaro, pokuhamo 10 minut, da so koščki mehki, odišavimo z vanilinom in cimetom. Ohladimo. Ohlajen puding zvrnemo in oblijemo s pripravljenim kompotom.

Namesto vina ali vode lahko vzamemo poljuben sadni sok, cimet pa zamenjamo s klinčki ali drugo dišavo, ki nam je ljubša.

RABARBARINO VINO

1,20 kg rabarbarinih stebel, 2,5 l vrele vode, še enkrat 2,5 l vrele vode, 1 dkg kvasa, 80 dkg sladkorja.

Očiščena stebla zrežemo na drobne koščke (starejša olupimo). Dodamo jih v lonec s celim loščem in prilijemo 2,5 l vrele vode. Pokrijemo s prtičem in pustimo stati 24 ur. Precedimo. Na stebelca ponovno nalijemo 2,5 l vrele vode zopet pustimo 24 ur in odcedek prilijemo k prvemu. Sedaj prinešamo sladkor in 1 dkg zdrobljenega kvasa. Pokrijemo s prtičem, čez pa poveznemo še pokrovko.

Tako naj stoji v čistem in ne preveč hladnem prostoru 3 tedne. Vmes večkrat poberemo z vrha pene, ki nastajajo zaradi vrenja. Ko se tekočina umiri, jo nalijemo v dobro oprane in v pečici razkužene steklenice. Zamašimo s prekuhanimi novimi plutovinastimi zamaški in pustimo pijačo 6 mesecev v kleti, da dozori.

Vino vsebuje zelo malo alkohola in je po okusu podobno lahkemu belemu vinu.

RABARBARINA STRJENKA

1/2 kg rabarbarinih stebel, 15 dkg sladkorja, žlička limoninega soka, 5 dkg škrobne moke (gustin) 2 dcl sladke smetane, 1 vanilin.

Iz očiščenih stebel previdno potegnemo kožico. Nato jih zrežemo na 2 cm dolge koščke. Zavremo 1/2 l vode, dodamo rabarbaro in kuhamo 15 minut. Pretlačimo skozi sito in ponovno zavremo. Od tekočine odvzamemo par žlic, ohladimo in v njej gladko razmešamo gustin. Zakuhamo v vrelo rabarbaro. Ko prevre, odstavimo. Zlijemo v 3 skodelice, ki smo jih prej splaknili z mrzlo vodo. Ohladimo, da se strdi. Smetano stepemo in osladimo z vanilijo. Strjenke zvrnemo na krožnik in garniramo s smetano. Takoj ponudimo.

Cilka Sukič

ZA LJUBITELJE CVETJA

Cvetje na vašem vrtu

Da bi bil cvetlični vrt čim lepši in razkošnejši, mu je potrebno posvetiti veliko pozornosti. Za tiste, ki želijo imeti čim lepše cvetove, naj velja naslednjih nekaj nasvetov.

Vse cvetove, ki so že odcveteli, je treba odstraniti, saj bodo tako rože na vrtu lepše delovale. Oveneli cvetovi vsekakor niso v okras.

Rože je treba redno okopavati, zalivati in dognojevati z mineralnimi gnojili.

Zimzelene rastline, ki so bile zasejane to pomlad, je potrebno redno zalivati, da bi se jim korenine kar najbolj razvile.

Zdaj začnejo cveteti gladiole, ki pa razvijajo lep cvet le na dolgem peclju. Rast peclja pospešimo, če gladiole pred cvetenjem nekajkrat dobro zalijemo.

Sredi meseca je čas za sejanje nekaterih dveletnih rastlin. Če želite sami vzgojiti rože, poiščite na vrtu primerno mesto, redko posejajte seme in preko njega presejajte tanek sloj zemlje. Dokler rastline ne vzklijejo, mora biti zemlja pokrita s papirjem, pozneje pa pazite, da rastline ne bodo izpostavljene direktni sončni pripeki. Seveda je obvezno redno zalivanje. Če so rastline pregoste, jih je treba pikirati, s čimer se ojača tudi koreninski sistem.

V drugi polovici meseca izkopljite čebulice (o tem smo pisali v prejšnji številki).

Travnate površine na vrtu je treba v juniju redno kositi vsaj enkrat tedensko v višini dveh do treh centimetrov. Tako se bo trava še bolj zgostila in zelene površine bodo še lepše.

Sestavil Marko Napast	Jezik enega od naših narodov	Lončnica s trobentastimi cveti	Hčerin mož	Tolažba	Zavoj, okljuk	Žlahtni plin	Reka v Kolumbiji dolga 644 km
Poskočen poljski ples							
Vijolilast drag kamen							
Oder s predavateljsko mizo							
Erbij			Češko žensko ime / Del harmonike				
Sajasta krava					Gora v Švici / Mesto v Slavoniji		
Nordijsko moško ime				Del posode / Cimosov avtomobil			
Pot, ki ga opiše nihalo						Debela žična vrv	Tatinske ptice
Zaporedni črki v naši abecedi			Igralec Furijan / Luksuzna hiša				
Šumnik		Škofov namestnik / Industr. rastlina					
Azijski veletok, dolg 1300 km				Eden in drugi / Ivan Tavčar			
Pijača iz kropa in zdravil, poparek							
Francoski pisatelj France							

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE — Vodoravno: sekstet, erotika, novator, ZI, Nina, ica, cos, bantam, I, Tacit, LK, kača, nart, NP, ose, Noe, starost, talent.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Na križiči pri soboškoj apoteki de mogo réden karambol biti, pa té komaj nikak küpti škarje, ka tisto živo mejo kre Štefana Kovača ulice doj rezže. Zavolo nje se ne vidi, či ti što z lefvoga kraja prjela, gda si pri apoteki, proti spomeniki zmage obrnjeni. Ukaj de trbelo napraviti. Ali se po Kocljevoj ulici, s predrejtof strejof stopečki, v osebnon avtoji prpelati ali škarje küpiti ali pa cejlo vilico doj zaprejti.

dopisniki so zabeležili

LENDAVA

Pogovor z vodji delegacij

Občinska konferenca SZDL v Lendavi je dala pobudo za temeljit pogovor predstavnikov samoupravnih interesnih skupnosti in vodij delegacij. Za delegacijami je precej dela, zato so, kot poroča Stanko Gerič, v tej pomladi pogledali nazaj, opozorili so na napake, ki se jim lahko v prihodnjem obdobju izognejo. Vsaj nekaterim.

Ne da bi dvomil v dobre želje pobudnikov in sklicateljev pogovora, piše, bi vseeno opozoril na dve pomanjkljivosti: na odsotnost predstavnikov občinske konference SZDL in nekaterih drugih DPO in nekaterih tajnikov SIS in drugič — tajniki so večji del časa porabili za uvodne razlage o problematiki. Nekaterim delegatom in tudi tajnikom se je preveč mudilo domov.

Pogovor je bil koristen, saj so delegati nanizali nekatere probleme in pripombe na račun dela delegatskih skupščin. Največ teh se je nanašalo na preobsežna in slabo pripravljena gradiva. Največ problemov pa je v združenih delegacijah socialnega varstva, ko gradivo prihaja v časovnih razmahih za pet različnih SIS.

Tu pa smo že pri slabi organiziranosti in nepovezanosti strokovnih služb SIS. O tem govorimo že najmanj dve leti, vendar se v občinskih strukturah ne morejo zediniti kako bi to izvedli. Saj ne bi trebalo iti daleč in videti kako so strokovne službe povezane v drugih občinah, kar omogoča boljše in cenejše poslovanje. Denarja je malo, možnosti za racionalnost pa precej.

Vzroke za slabo delovanje delegatskih skupščin nekateri preveč iščejo v samih delegacijah. Res je, da so nekatere tudi slabe, da se ne sestajajo in ne pošljejo delegata na skupščino, vendar je treba te delegacije razumeti, saj nekatere nimajo osnovnih pogojev za delo, predvsem v OZD, kjer so prej ovirane kot deležne pomoči s strani strokovnih služb. Drug problem je v strukturi delegacij v temeljih združenih delegacij in v KS, kjer imajo delegate iz večih vasi.

So pa tudi slabi delegati, ki ne prihajajo na seje delegacij in se ne zanimajo za problematiko. Torej imajo nekateri slab odnos do delegatskega sistema. Menim, da bi lahko dosti več storili za delegate s primernim izobraževanjem, s primerno skrbjo in posluhom zanje. Rabimo boljšo organiziranost in pravočasno medsebojno sporazumevanje.

Stanko Gerič

Skrivnosti rastlinskega sveta

V zadnjih letih se je pogozdovanje v Prekmurju močno razmahnilo. Ker je tudi to del kulture, moramo to poslanstvo bolj poznati. Mnogim ni znano, kdo se s tem poklicno ukvarja. Iz radovednosti sem obiskal na Tišini drevesnico Semesadike — Mengeš.

Res je — tu lahko mnogo vidite, spoznate in se dosti naučite brez strogo znanstvenega prikazovanja bistvenih značilnosti tega obrata.

Vsako leto spomladi je treba posvetiti posebno pozornost na tisočem različnih zrnc — semen, da se pravočasno prebudijo in zdrave vzkalijo. Že zdaj na stotine, tisoče lepotičnih grmov in drevesc, od smrek, borov, macesnov, hrastov, brez, jelš in drugih dreves raste po celi Jugoslaviji. Na en hektar površine zasajajo 4.000 sadik. Na vrtu so še sedaj stare ciprese, platane in cedre, ki so ostale kot spomin na prve zametke gozdne drevesnice.

Mariča, najstarejša delavka, mi je s ponosom dejala, da tam dela že vse od začetka svobode. Ljubezen do gojitve mladih rastlin se vraste v človeka in ostane skozi vse življenje. Dosegajo dobre proizvodne uspehe.

Jasno je, da brez šote, umetnih gnojil in umetne mase ne gre. Ko se po enem letu sadike v toplih gredah utrdijo, jih morajo presaditi. Ko so triletne, močne in zrele sadike v višini 25 do 40 cm, jih prodajo. Pri tem pazijo na premer koreninskega vratu, ki mora biti večji od 5 milimetrov. Tako kvalitetna drevesca nosijo in širijo dober glas tišinske gozdne drevesnice po Sloveniji in v drugih republikah.

Dini Titan

LENDAVA

Športno srečanje

Že tradicionalno športno srečanje delavcev Gorenje-Varstroja, Gorenje-Murala in Gorenje-Elrada bo tokrat 13. junija v Lendavi. Športniki treh delovnih kolektivov se bodo pomerili v malem nogometu, rokometu, odbojki, šahu, namiznem tenisu, kegljanju in vlečenju vrvi.

Tekmovanje bo na igrišču osnovne šole »Drago Lugarič« in na igrišču TVD Partizan v Lendavi.

J. Ž.

DESETKILOGRAMSKI KRAP V KAMENŠNICI V BAKOVCIH — Ujel ga je Milan Vogrinčič iz Bakovec na 0,25 najlon. Krap je tehtal 10,15 kg. Vogrinčič se z ribištvom ukvarja že šest let. (fm)

Teden solidarnosti

V teden solidarnosti z osvobodilnimi gibanji in žrtvami imperialistične agresije so se vključili vsi klubi OZN našega območja. Pripravili so razstave, radijske oddaje, referate in ponekod tudi proslave.

Odločili so se tudi za zbiranje solidarnostnega dinarja — 1 dinar kot prispevek klubovca za solidarnost. Nekateri klubi so se odločili tudi za zbiranje surovin — papirja, kar pa je bilo težje izvesti, saj akcije zbiranja sekundarnih surovin potekajo skozi vse leto preko pionirske in mladinske organizacije. Kljub temu so v Centru klubov OZN pri Občinski konferenci ZSMS Murska Sobota zbrali v ta namen 6.058 dinarjev.

M. E.

V Zgornji Ščavnici deluje moški oktet pod vodstvom Bojana Kacijana. Kot so nam povedali, veliko nastopajo, njihov nastop pa je popestril tudi nedavno pevsko revijo v Negovi, ko so nastopali kot gostje. L. K.

MURSKA SOBOTA

Sprejemi v mladinsko organizacijo

V mesecu mladosti so v vseh osemnajstih osnovnih šolah soboške občine pripravili slavnostne sprejeme pionirjev v ZSMS. Sprejetih je bilo 880 novih članov. Slavnostnim sprejemom so prisostvovali člani predsedstva OK ZSMS in člani komisij, ki so v svojem govoru poudarili besede vzornika, učitelja, borca za enakopravnost narodov in narodnosti, revolucionarja — besede tovariša Tita: »Narodu, ki ima tako mladino, se ni treba bati za prihodnost.« Globina teh besed je prijetna dolžnost in obveza.

M. E.

GORENJE—ELRAD

Elektronika v novi tovarni

Po dograditvi nove tovarne Gorenje-Elrada na Meleh so se pogoji za proizvodnjo elektronskih sklopov v TOZD Elektronika in elektromehanika močno izboljšali. Prostorne in osvetljene proizvodne dvorane omogočajo veliko serijsko proizvodnjo.

Na sliki je trak za sestavo televizijskih kanalnikov, ki obsegajo največji del proizvodnje v tozdu elektronike in elektromehanike.

Tekst in foto: L. K.

NEGOVA

Čebelar s srcem

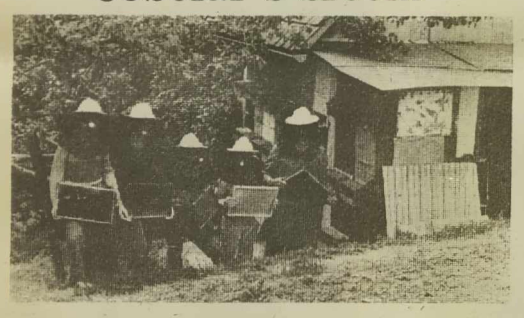

Tako bi lahko dejali za čebelarja Jožeta Krambergerja v Negovi. Že več kot štirideset let se predaja temu konjičku, ob katerem še do danes ni obogatel. Tako še vedno drži pregovor »Muha ne da kruha«.

Jože je začel čebelariti z osmimi leti. Kot otrok je moral h kmetu za pastirja. Tam se je prvič srečal s čebelarstvom. Gospodar je bil že tiste čase napreden čebelar in je za to delo navdušil tudi osemletnega Jožeta.

Danes ima že 110 sodobnih panjev in veliko čebelarske opreme. Čeprav je v Elradu zaposlen kot vratar, vedno najde čas tudi za čebele. S krediti in nasveti mu pomaga tudi Medex iz Ljubljane, s katerim ima sklenjene kooperacijske pogodbe. Včlanjen je v čebelarsko družino Videm—Negova. Prizadeva si, da bi bilo čim več čebelarjev vključenih v društvo, saj bi tako lažje reševali razne probleme.

Aktiven je tudi pri vzgoji mladih čebelarjev. Skupaj z Milko Šinko vodi čebelarski krožek na osnovni šoli Negova. Njegova naloga je, da mladim pokaže praktično čebelarska opravila. Krožek šteje 14 članov, med njimi je tudi deklica.

Uspešnost krožka potrjuje tudi podpora Medexa iz Ljubljane, ki jim je podaril panj in drugo čebelarsko opremo, sredstva pa je prispevala tudi Občinska kmetijska skupnost Gornja Radgona. Kot nam je povedal mentor, so tisti učenci, ki so končali osnovno šolo, a so obiskovali čebelarski krožek, že sami čebelarji in tudi vključeni v čebelarsko društvo.

Na sliki so člani čebelarskega krožka osnovne šole Negova: Vlado, Jožek, Srečko in Ivan z mentorjem Jožetom Krambergerjem. L. K.

Prvi kopalci se že namakajo

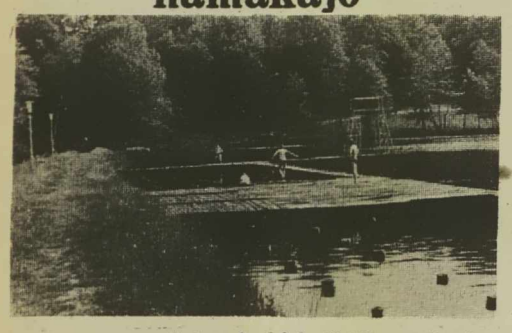

Ko smo pred dnevi obiskali Negovsko jezero smo bili priča prvim mladim kopalcem. Čeprav še voda ni imela prave temperature, so se fantje pridno poganjali v bazene jezera.

L. K.

SREDNJA BISTRICA

Past za voznike

Na Srednji Bistrici, pri zadružnem domu, imajo dokaj veliko jamo, ki kvari videz kraja. Pred leti so vaščani s skupnimi močmi zgradili vodovod, potem so se lotili asfaltiranja vaških ulic, mladi pa so uredili vaška križišča in utrdili bankine. V jami pri zadružnem domu je vodovodni ventil, vendar jašek ni zabetoniran. Jama je prava past za voznike. Nemara bi bilo prav, če bi primer ocenili predstavniki krajevne skupnosti. Ko se bo zgodila prometna nesreča, bo prepozno.

J. Žerdin

NORIČKI VRH

Trta za posek?

Vinogradi Kmetijskega kombinata Gornja Radgona so bili ob pozebi močno prizadeti. Del vinograda na Noričkem vrhu je skoraj docela uničen. Čeprav smo že v začetku junija, trsje ne kaže življenja. To nam prikazuje fotografija. Je to trta za posek ali pa so možne drugačne rešitve?

L. K.

RANKOVCI

Kdo bo osvojil pokal

Lovska družina Rankovci, ki je precej aktivna, bo pripravila v nedeljo ob osmih pri svoji lovski koči tekmovanje v streljanju na glinaste golobe. Med tekmovalci bodo lovci iz raznih krajev, iz raznih lovskih družin, potegovali pa se bodo za dragocen pokal.

frku

Uredili bodo delovno okolje

Mladi v delovni organizaciji INA-Nafta v Lendavi so se dogovorili, da bodo precej časa namenili delovnim akcijam. Nekateri se bodo udeležili zvezne in občinske delovne akcije, dovolj dela pa bo tudi za ostale. Pri dogovarjanju so postavili v ospredje ureditev tovarniških hal in dvorišč. Pravijo, da delo mlade najbolj združuje.

J. Ž.

INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA
GRADNJA ŽALEC

schiedel odprti kamin ANTIKA

Schiedel odprti kamin tip ANTIKA je nov izdelek na našem tržišču.

Moderna centralna kurjava nam ogreba prostore z vso tehnično popolnostjo, ki je odprti kamin ne more nadomestiti, kljub temu pa je odprti kamin s svojo tisočletno tradicijo pri nas vedno bolj iskan. Čar odprtega kamina je bil vedno v njegovem zunanjem izgledu. Stari oblikovalci so videli svojo glavno nalogo v tem, da so zunanjost kamina oblikovali s tako umetniško dovršenostjo, da je dajala kaminu osrednje mesto v urejenem družinskem okolju. Suhoparna tehnična popolnost pri sodobnih gradnjah stanovanj še bolj podžiga naše želje po estetskem okolju. Odprti kamin omogoča s svojo široko paleto oblik in materialov doživljanje lepote odprtega ognja, kar pri centralni kurjavi najbolj pogrešamo.
Dopolnjevanje centralne kurjave z odprtim kaminom nam pomaga ustvariti tako atmosfero in ugodje, ki si ga želimo primerno vremenu in času.

Tehnični podatki

TIP	II	III
Prostornina prostora v m^3	do 90	do 120
Velikost ognjišča v cm^2	70/50	90/70
Profil dimnika v cm H>4,5 m	20	25
Profil dimnika v cm 3 m<H>4,5 m	25	30
Dovod svežega zraka v cm^2	240	360
Odprtina na oblogi kamina za dovod zraka v prostor na bočnih straneh cm^2	120	180
Teža kamina v kg	420	630

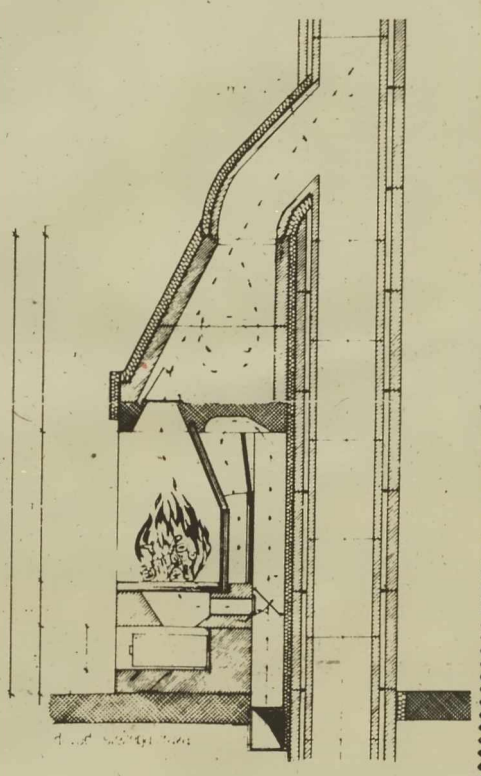

Industrija gradbenega materiala GRADNJA ŽALEC
UPRAVA ŽALEC
telefoni: (063) 710-740, 710-741, 710-719, 710-773
telex: 33533 YU – SIGRAD
PROIZVODNJA, PRODAJA IN TEHNIČNE INFORMACIJE
Latkova vas pri Preboldu
telefoni: (063) 722-027, 722-078, 722-089, 722-151, 722-144

za razvedrilo

PO SREČOLOVU

— Včeraj so imeli v sosednji vasi srečolov. Hudo me je mikalo.

— Si kaj zadel?

— Sem — zadel sem sosedov plot . . .

ODKRITO

»Dragi brat, prav nič me ne moti, če prideš na obisk, malo popiješ in poješ. Jej in pij, medtem pa bodi tiho. Otroci po tvojem odhodu vedno govorijo v tvojem neslanem stilu!«

SLUČAJNOST

— Le kaj si dovolite! Sredi gozda zakurite in pečete ražnjiče. Jaz sem gozdar.

— Lepo. Jaz tudi. Prisedite kolega, potem pa bova skupaj nabrala še nekaj drv.

BOLNIK ZDRAVNIKU

»Postal sem pesimist, čisto črnogled sem. Ne vem, če si bom lahko ob teh novih dajatvah privoščil še kakšno novo bolezen.«

NEUČAKANI NEČAK

— Je v oporoki, gospod notar, tudi kaj zame. Napisanega, namreč?

— Seveda. Seveda. V tretjem odstavku je stric napisal: »Nečakinji Klari poklanjam 100 tisoč mark, sestrični Matildi 50 tisoč mark in nečaku Karlu, ki je vedno hotel vedeti, če bo omenjen v testamentu, želim vse dobro na njegovi življenjski poti.«

ZAMENJANE VLOGE

— Skoraj deset let sem imel probleme z davkarijo . . .

— Pusti to, pozabi na minulo.

— Saj bi, vendar na davkariji zdaj pravijo, da imajo probleme z mano.

IZ PAVLIHE

— Kakšna je razlika med srečnim in nesrečnim možem?

— Srečen ima dom, nesrečen pa ne upa domov.

TAKSISTOVE IZKUŠNJE

— Mudi se mi, že pred eno uro bi moral biti v Radencih.

— Razumem. Nujne poslovne stvari. Zanima me le, če imate ,,že'' denar?

— Zakaj ta ,,že''?

— Prej ste me — takrat sem imel klobuk na glavi — na peronu vprašali, če vam lahko posodim trideset tisočakov, da bi se s taksijem odpeljali na obisk k hudo bolni sestri v bolnišnico.

— Oprostite. Zgodi se.

MED MUZIKANTI

— Franc, igranje na harmoniko ni nobena umetnost. Nategneš meh, potem pa pritiskaš na ta prave gumbe.

— Zakaj si si pa ti za igranje izbral klarinet?

— Na harmoniki je preveč gumbov in še na igranje se moraš spoznati.

NEKOČ IN DANES

Nekoč so krčmarjem — malo srednjeveško zveni — odsekali roke, če so vino mešali z vodo, danes pa takšne eksemplarične kazni tudi v obratnem primeru več ne pridejo v poštev.

MED SOSEDAMA

— Draga Fanika, povabila sem vas na kavo, hotela sem kratek klepet, vendar vidim, da ste izredno zadržani. Nič niste povedali o sebi, o družini, o sosedih... Vsaj to mi povejte in to odkrito — ste v življenju naredili kakšno usodno napako?

— Sem. To, da sem sprejela vaše povabilo na kavo.

ČRNA GRADNJA

— Lepo vikendico imate, Milika.

— Imeli smo jo.

— Ste jo prodali?

— Ne, podrli so jo zaradi pomanjkanja neke dokumentacije.

TIK PRED DOPUSTOM

— Tri tedne smo se pripravljali za dopust na Hvaru. Vse je bilo dogovorjeno.

— Je kaj narobe?

— Nekaj malega. Banka nam je sporočila, da smo že tri tedne v minusu.

MLADENIČ GOZDARJU

»Vem, vem, da je prepovedano zarezovanje v skorjo, vendar jaz ne zarezujem, ampak bi rad samo nekaj zradiral.«

OČE SINČKU

»Tu imaš pet žepnih računalnikov. Vzel ti bom dva. Koliko ti jih bo ostalo?«

TUDI TAKŠNE GROŽNJE

»Veš kaj, če ne boš o naši vasi in o nas napisal vsega najlepše, potem te bom dala pred disciplinsko sodišče!«

ZAKONCA GOSTITELJEMA

»Miško, zdaj pa morava zares oditi. Pred nama je še dolg prepir, zato ga ne bi rada zavlekla prepozno v noč.«

VRTIČKARSKA

— Je kaj narobe s tem tvojim paradižnikom? Že spet ga škropiš.

— Moram. Vedno bolj rdeč postaja . . .

anekdote

V švedskem avtobusu se je Američan postavljal, da so ZDA najbolj demokratična dežela na svetu. »Celo navaden državljan lahko gre v Belo hišo in se pogovori s predsednikom.«

»Na švedskih tleh pa je tako, da se lahko v avtobusu, skupaj s kraljem pelje čisto navaden državljan.«

Ko je Američan izstopil, so mu povedali, da je sedel poleg kralja Gustava.

●

»Vedno, ko pridem v službo, najprej čakam, kakšno bo zažvižgal glavni urednik Jože Vild,« je pred približno dvema desetletjema povedal novinar Bojan. Novinarji Vestnika, Bojanovi sodelavci, dolgo niso vedeli, če je šef dobre volje, ko zjutraj zažvižga kakšno narodno, ali pa takrat, ko sprosti kaj iz popevkarskega sveta. Rešitev uganke za ta mlajše je našel šef sam — enkrat je zjutraj zažvižgal nekaj iz repertoarja resne glasbe . . .

●

»Včasih sem imela boljše direktorje. Posebno enega sem si zapomnila. Med delovnim predahom je včasih prišel, nas vprašal kako se počutimo, če je kaj narobe, pa še tu in tam je za spodbudo koga potrepljal po rami,« je rekla Hilda in dodala: »Sedanji direktor ni slab, očitno pa včasih pogreša vprašanje o počutju v našem kolektivu in kakšno spodbudno besedo.«

anekdote

MIŠKO KRANJEC

Strici so mi povedali

Pa saj žalosti Picki sploh niso radi imeli, cimbalistu Števeku in flavtašu Marku, bratrancu, se je kradla v življenje po mužiki v trenutku osamelosti, neke odmaknjenosti. In le ob tej pickovski šegavosti je bilo možno, da je nekdo dejal — kajpa, dokler so ga tlačili v drévo:

»Najbolje bi bilo, dečki, da dva sedita na drévu.«

K čemur je nekdo še dodal: »In pinteško naj imata v rokah in naj juhkata!«

Ubogi stric Marko. Kakšno veselje je imel s tem drévom, ki nas je nekoč hotel oplašiti z njim — brata Števana, bratranca Marka, Tompo in še mene. Sam pa se je tako imenitno počutil v njem, lepo mirno kadil svojo pipo in se pogolčaval s komer si že bodi. Zdaj pa — — ko so ga nesli, je kdaj pa kdaj zahreščalo, počilo.

»Dečki, so si golčali tisti, ki so ga nosili . »Vrag je dal — stric Marko hoče ven . . . žeblji že popuščajo.« In eden od dveh, ki sta nosila zadaj, je dejal:

»Dečki, zdi se mi, da je že žica začela pokati . . . pazite, da nam stric ne pade ven.« Brisali so si pot s čela z belimi robčki, bolj od skrbi so se potili ko od teže, ker si niso bili na jasnem, kaj bi počeli, če bi jim stric pojdočki padel iz dréva.

»In ko ne bi imel dovolj blanj,« je nekdo vzdihnil, misleč na deske. Drugi pa:

»In še hvalil se je, kako prostorno je: ‚Se bom lahko vsaj obračal v drévu,' se je smejal. Figo se bo obračal. In bogve, le od kod ga je toliko, saj je bil ko kakšen vrabček . . .«

Srečno so ga prinesli do groba, ga narahlo spustili na tlo poleg jame. Kljub rahlemu sunku pa sta žici do kraja počili, žeblji popustili. Pokrov se je na eni strani privzdignil, najbližji ljudje so lahko videli stričev suknjič. Še slabše pa je bilo, ko so drévo naposled le že spravili na vrvi in ga spustili v jamo — pokrov se je kar odprl. Stric je lažal v drévu stisnjen, ko da si ga ne bi bil delal zase, in ne tolikokrat ležal v njem.

Toda tudi naprej se je spletalo v tem ‚slogu': pokopič Zelko ga je vselej nekoliko srknil, ponavadi še kar pri naši materi. Zdaj mu je, ko so vrvi zmaknili spod Dréva, spodrsnilo na izkopani zemlji, zdrknil je v jamo in po dolgem obležal na napol odprtem stričevem drévu.

»Križ božji,« je rekel pokopič, ko se je pobral. »Kaj bo pa zdaj — drévo je še za tebe pretesno, kar tako pa v jami tudi ne bom ležal . . . tako smo za bojne pokopavali padle. Lepo te bom zakril, da ti ne nasujemo zemlje še v usta in v ušesa in v oči, sirotek — saj ne bo slišal, kdaj nas bo jerihonska trobenta ali kakšna že klicala k vstajenju, in ne boš videl, kje je treba iti v dolino Jozafat.«

Nekdo med pogrebci pa je dejal skoraj naglas: »Saj lahko tudi pokopiča pokopljemo k Marku. Se menda ne bosta prepriala . . .«

Ljudje so komaj dušili smeh v sebi, niso ga pa mogli več zadržati, ko so odhajali, rekši si: »Še mrtev si je moral kaj izmisliti . . .« Plebanuš je sicer odmolil svoje, organist svoje odpel, a sta tudi sama komaj čakala, da se poslovita od groba.

Pokopič je lepo obrnil pokrov na mrtvecu, nakar mu je nekdo pomagal iz jame. »Aj, aj, aj, Markec,« je rekel pokopič, ko je metal zemljo na mrtvega. »Za drugimi se ljudje jočejo, za tabo pa so se smejali. Nu — upam, da te bo zdaj minilo. Razen če si še pred gospodnjim bogom kaj izmisliš.«

Stric pa si je ‚izmislil' še prav svojo poslednjo na račun pokopiča: ko je ta zdrknil v jamo na drévo, se je za njim zatrkljal še njegov krajenščak, za njim pa še nekaj grud, ki so krajenščak zakrile, ne da bi ga bil pokopič opazil. Ljudje so odšli, pokopič pa je lepo zasul grob do vrha, zasadil stricu nad zglavje kar težak hrastov križ z naspisom

Eti pocsivle Püczko Marko

Leto rojstva si je še sam zapisal na križ, letnice smrti pa sam ni več mogel, drugi pa so pozabili, da bi jo bili pripisali. »Aj, aj, aj,« je vzdihnil pokopič, ki je opazil, da manjka letnica smrti. »Nu — tak, Markec, mrtev si in to je poglavitno. Če nihče drug, se bom jaz psominjal letnice tvoje smrti, ker si me hotel s seboj vzeti v grob.« Nakar se je sproščeno zasmejal. Toda ko je potlej pobiral orodje, da bi ga spravil v kapuro, krajenščaka ni bilo nikjer. Pa se je zmislil pokopič Zelko, da je z njim vred letelo v jamo še nekaj drugega, očitno njegov krajenščak, nakar ga je sam zasul. »Aj, aj, aj,« si je spet dejal pokopič Zelko, karajoč mrtvega. »Ni ti bilo dovolj, da si me hotel imeti s seboj v jami, še krajenščak sem ti moral tam pustiti. Prokleto — kaj boš pa na onem svetu z njim — svetce pozdravljal, he? Jaz pa bom moral razoglav domov.«

Namesto domov pa je zavil za našo materjo, ki se je počasi vračala s pogreba. »Manka,« je rekel, ko jo je dohitel že doma, na pragu. »Vrag je dal — žejen sem. Vašega bratranca sem pokopal — imate kaj vina doma?«

»Pred pogrebom sem ti dala,« je odvrnila mati. »Ti pa — — že spet si žejen. Le kdo ti bo pa zmogel toliko vina?«

»Še hujša stvar se mi je pripetila — ste videli, da sem padel v grob? In Marko mi je medtem vzel krajenščak z glave in ga skril. Nisem opazil, da ga nimam, vse dotlej, dokler nisem poravnal groba. Če ima Miškec kakšen starejši krajenščak, ki ga sam ne bo več nosil — nu, razoglav ne morem hoditi okoli, ne? In njegov stric je bil.«

Kajpa da mu je morala dati, kar je pač našla; in še s pijačo mu je morala postreči, »ker ta vaš Picko . . . iz Dréva nam je hotel pobegniti . . . nanj sem padel v jamo, on pa že odkrit, aj . . . mehak je že bil in na moč je vonjal po smrti . . .« Mislil je na ‚vonj' prave poljanske smrti, ki se pri njem vedno zglasi vsaj dva dni prej, preden kdo Poljancev umre. Nakar vedno pride k naši materi, s katero sta nekoč mnogo skupaj garala kot težaka:

»Manka — vrag je dal, dajte pijačo, nekdo bo spet cvoknil. Je pa že tako ropotalo pri nas na podstrešju . . . hodilo je ‚premetavalo.«

»Pri nas skoraj vsako noč ropota,« meni mati. »Kadar pa mi je dovolj ropota, spustim Jančija gor, potlej je dve noči mir.«

»Ejš, Manka,« reče Zelko. »Podgane . . . pri vas, že pri nas pa — — zakaj pa vselej potlej kdo umre?«

»Božja volja.«

»Zato pa — vino dajte. Ga je Miškec menda pustil doma kakšno steklenico za žejne romarje.« Nakar se zasmeje. »Pa krajenščak; saj za mašo za strica tako ne bo dal.«

In tako je ostala sama, poslednja Pickovica-Fujsovica. Ker tisto, kar je še ostalo od tega rodu, so zares le drobci, razkropljeni bodi po vasi, bodi so odšli po svetu. Rodovniške zavesti ni več, celo sorodniška je usahnila. In podoba sveta se je tako spremenila in se še kar naprej spreminja, da takšna rodovniška zavest niti ne bi več ničesar pomenila. Vse ji je življenje nagomililo pred oči, naložilo na njeno dušo — pomrli so ji njeni dragi ljudje, ljudje z njenega ‚drevesa', ki se je začelo tako lepo razraščati. Zdaj pa — samo dva sinova sta ji ostala, da se kdaj pa kdaj kateri zglasi pri njej.

Pokopala je vse ožje sorodnike, te Picke-Fujse, otroke nekdanje rodovniške skupnosti, ki so se sproletarizirali in jih niti agrarna reforma — dodelitev zemlje ni mogla rešiti. Rešujejo se šele njihovi otroci, vendar ne na nekdanji način — s tistim plugom zemlje na sleherno ‚peršono', rešujejo se po svetu. Ker to, kar je nekoč mnogo pomenilo za naše poljanske okoliščine, tisti ‚plug zemlje na peršono', zdaj že tako rekoč ni nič. Poljanci v novih okoliščinah tudi na tem ne morejo več živeti. Odkrili so širni svet in začeli prodirati na vse strani za zaslužkom. Ker kakor mi je nekoč povedal Kranjčkov stric, brat našega očeta: »Vidiš, Miškec — to je čudno . . . zdaj vsak človek pri nas ve, zakaj ima roke, da je namreč z njimi mogoče delati in zaslužiti. Včasih pa — kaj so ti pomagale roke in če bi jih imel sto. Mogoče bi tako bil le več jedel, če bi seveda bil imel kaj jesti, dela pa ni bilo. In zobstonj so roke tam, kjer ni dela.«

Ker ta Kranjčkov stric še živi in se včasih kar rad zglasi pri naši materi, čeprav po daljšem obotavljanju — ‚le na par reči, Manka'. ‚Reč' pomeni po našem besedo. Ampak potlej pocedi kar celo steklenico vina, ker ga mati prej ne pusti od hiše. Ga že zaplete v pogovor, časa pa tudi imata na pretek. In tako rekoč je še edini sorodnik, ki ji je še ostal. Vse nekdanje je pozabljeno; kaj hočemo, s stvarmi se je treba sprijazniti, kakršne že pač so. Zdaj pa tudi lahko vsakomur postreže vsaj z ‚goričkim vinom', z žganjico. Često pa speče tudi svoje povitice, samo zato, da lahko razdaja svoje razkošje. To razkošje ji godi, kakor je sicer v vsem varčna.

JAT

JUGOSLOVENSKI AEROTRANSPORT

JAT airlift

POLETJE '81

JAT AIR LIFT je v sodelovanju s hotelskimi organizacijami tudi letos za vas pripravil aranžmaje ob Jadranu. Programi so pripravljeni na osnovi želja in izkušenj iz prejšnjih let.

MESTO	HOTEL	od 7. 6. do 28. 6.		od 28. 6. do 30. 8.		od 30. 8. do 27. 9.	
		7 dni	14 dni	7 dni	14 dni	7 dni	14 dni
DUBROVNIK	PARK	5700	9300	7450	12.530	7160	12.210
		* 5920	* 9720	* 7650	*12.950	* 7360	*12.620
	EXCELZIOR	6020	9950	7830	13.350	7560	13.000
	PALAS	* 6350	*10.560	* 8000	*13.650	* 7710	*13.320

MESTO	HOTEL	od 7. 6. do 5. 7.		od 5. 7. do 23. 8.	
		7 dni	14 dni	7 dni	14 dni
DUBROVNIK	PRESIDENT	8410	14.700	11.230	20.120
	PLAKIR / TIRENA	7020	11.930	8680	15.000

— odhod in vrnitev v nedeljo — letališče Maribor
— aranžma se prične z zajtrkom in konča z nočitvijo
— * sobe s pogledom na morje

MESTO	HOTEL	od 30. 5. do 27. 6.		27. 6. do 29. 8.	
		7 dni	14 dni	7 dni	14 dni
PRIMOŠTEN	ZORA / SLAVA	* 5920	* 9700	* 7550	* 12.750
		5520	8900	7050	11.750
ŠIBENIK	ANDRIJA	4950	7720	6350	10.350
TROGIR	MEDENA	4650	7350	5820	9500
SPLIT	LEV	5350	8720	7230	12.300

— odhod in vrnitev v soboto — letališče Maribor
— aranžma se prične z zajtrkom in konča z nočitvijo
— * sobe s pogledom na morje

Cene aranžmajev zajemajo:
— letalski prevoz
— dvoposteljne sobe
— popolni penzion
— prevoz do hotela in nazaj
— turistično takso, prijavo in zavarovanje

VSE INFORMACIJE IN LETALSKE VOZOVNICE LAHKO DOBITE PRI VAŠI POTOVALNI AGENCIJI

JAT

POSLOVALNICA MARIBOR
Cankarjeva ul. 3
tel.: (062) 26-155 rezervacije
(062) 27-151 prodaja
tlx: 33-281

Strici so mi povedali

MIŠKO KRANJEC

Tudi do Kelenčevega ‚podplatnjeka' je postala popustljiva: ali je pozabila na vse drobnjarije, ki so jo nekoč jezile, ali pa se je z leti toliko vzdignila nad ta drobnjavi svet, da je več ne more vznemirjati nobena stvar. Samo razdajala bi še, čeprav ne potratno, ker ta dom še vedno čuva za svojega vnuka Jožka in za svojo snaho. Poskrbel sem, da ji v njeni osamelosti ničesar ne primanjkuje. Toda oblači se še vedno po svoje — v same stare krpe. Če ji podariš blago, da bi si dala kaj zašiti, bo to blago komu podarila. Tudi denar razda, razen kolikor ga potrebuje za trgovino. Sama ne potrebuje tako rekoč ničesar več. Zdaj niti vina več ne pije, le z jezikom se ga dotakne, pokusi, kakšno je. Tudi v hrani je postala, ko da se kar naprej posti. Skuha le še, da lahko z Jančijem kaj pojesta.

S klopi pri peči gleda skozi široko okno na kolnik, zgolj premikajoče se tenje pešcev, kmečkih voz, kolesarjev, tudi avtomobilov. Na moč pa oživi, kadar se za dva, tri dni ustavim pri njej. Moji dve sobi ima vedno skrbno pospravljeni. Ve sicer, da ne bom tu ostal, tu delal kot nekoč. Nisem več tu ne s srcem ne z dušo doma. Natanko ve: pojdem skoraj zagotovo s puško po gozdovih, z ribiško palico k Muri, v vinograd. Toda večeri bodo najini. In teh večerov se neskončno veseli. Daljni svet vdira v njeno življenje, sprijaznjuje se z njim, radovedna je na vse, ko da je dokončno prebolela svoj drobni močvirski svet preteklosti. Ker svet, ki smo se njeni otroci borili zanj in ki se zanj ženemo še zdaj, je tudi njen svet. Okrog nje se je vedno nekaj ‚pletlo', česar ni razumela, toda bilo je še vedno na robu tistega, kar je še ‚dovoljeno', toda že skrajno sumljivo in zaradi česar so se žandarji kar naprej prikazovali pri nas, vendar na videz prijateljski. Celo preiskave so mi napravili tako, ko da so prijatelji: pokazali so mi uradni akt, potlej pa rajši sedli za mizo, ko da bi brskali po knjigah, papirjih, popili kozarec vina in se poslovili. Toda okupacija ni bila več tako ‚idilična'. Jugoslovanske žandarje so zamenjali madžarski, med njimi naši prekmurski ‚uskoki'. Madžarski žandarji so ji ostali v spominu iz časov spred prve svetovne bojne. Ti so bili le še hujši, še bolj ‚madžarsko žandarski'. Mati je ostala sama z vnukoma, nazadnje celo le še z najmlajšim, večno v tenji madžarskih žandarjev — ni napravila koraka, da ne bi bili vedeli za njena pota. In vendar mi je prenašala in prinašala pisma mimo žandarjev in vohunov, rekla mi je: ‚na golih prsih, tja mi menda ne bi bili segali?'

Potem so prišli — po štirih letih — Rusi, napravili v hiši štab, zagospodarili. Spet je lahko zaživela, spet lahko šla ponovno po vasi. Nakar se je vrnila še Jugoslavija. Rekli so

Nova Jugoslavija', njeno življenje je postalo le še bolj sproščeno.

A kaj — prihajala so leta, starost z boleznimi jo je obiskovala, obsedela nadložno ob njej. In osamelost: še vnuk ji je odšel za nami v Ljubljano. ‚Fujsovina', ki jo je pred četrt stoletjem z agrarno zemljo začela znova uspostavljati, kajpa — z najstarejšim sinom, je bila zdaj v popolnem razsulu. Ker tudi, ko se ji je snaha po letih vrnila iz Francije, ni mogla ničesar rešiti. Fujsov rod, ta ‚pickovska' veja je odmirala v Poljani. Poleg hiše je sicer ostala še zemlja, toda obdelovali so jo drugi. Mati, ta ‚Pickovica' se je le kdaj pa kdaj še zapeljala na njive, da si ogleda rast, da se naraduje nad nečim, česar niti sama ne bi bila mogla opredeliti . . .

Toda kdo naj bi nadaljeval njen rod, ki se je tako trdovratno oklepal tega močvirja? Tudi zdaj, ko se je to močvirje začelo vsestransko umikati nečemu novemu? Ko pa se ji je še vnuk odmaknil in je ostala v hiši sama s svojim Jančijem. Dokler se ni vrnila snaha, ki pa je ravno tako obtičala v tej osamelosti brez moči.

Vse spremembe na svetu je voljna z razumevanjem sprejemati: nobena stvar je ne preseneča več, do ničesar novega ni nezaupljiva. Kakšno dolgo, silno pot je napravila od tistih dob, ko me je spremljala v Soboto na sprejemni izpit na gimnazijo, nazadnje pa sem ji odšel v Ljubljano v zavod in verjela je, da se ji bom vrnil duhovnik. Namesto tega pa se je njen dom že pred vojno spreminjal v gnezdo komunizma, politike, ki jo je oblast na vso moč preganjala. Kako dolga, v resnici pa kratka pot je iz svetlih sanj v sirovo resničnost. Z vsem se je sprijaznjevala: njeni otroci je vendar ne bodo zavajali. Nazadnje pa si je še zaželela pogovora z mano o bogu, o onostranstvu. Dobri dve uri sva ‚razpravljala'. Poslušala je s preprostimi ‚ugovori', ‚pripombami', se pa tudi s tem sprijaznjevala. Pa saj se ji je vse odmaknilo na to ‚komunistično' stran, mar naj bi bila ostala sama nekje na drugem bregu, od tam gledala za odhjajajočimi otroki in vnuki? Sama je spočela ta rod, živela z njim, ga spremljala po njegovi poti in mar naj bi ga zdaj preklela, se mu odrekla? »Verjamem ti,« mi je rekla. »Ampak veš — — osemdeset let sem tako živela, zdaj ne morem drugače.«

Zares, po osemdesetih letih tega močvirskega življenja se človek težko odtrga od vsega in prevrže na čisto nasprotno stran. In ali je to potrebno?

Zdaj ni več osamela, kar se ji je vrnila snaha iz Francije. Tudi ji je, rekel bi — odpustila vse nekdanje, zdaj tudi ta spada v njen svet, v njen rodovniški krog. Umirilo se je njeno življenje, saj ji niti ni treba več opravljati tistih drobnjarij, ki jih je morala, dokler je bila sama. Življenje se je spremenilo v posedanje, nekakšno čakanje. Z vsem se je zmirila. Vsakdo ji je drag, kdor jo obišče, z vsakomer se ima o čem pomeniti. Ne tarna nad ničimer. Raje bi se veselila sleherne stvari, sploh vsega, kar prinaša življenje. »Zakaj mora človek vesniti?« mi je rekla nekoč. Ni spraševala, ni tarnala. Ta ‚vesniti' pomeni po naše poginiti, preiti, razpasti. — Ko bi človek vedel odgovor na sleherno vprašanje! Vsi ostajamo nepotešeni v tej svoji poslednji radovednosti, ki preganja človeka, čim bolj ostaja sam. Nad njegovim življenjem obvisi brez odgovora večni ‚zakaj', kakor da se je spet spremenil v otroka.

Dala si me je poklicati, kar mi je dovolj prepričljivo povedalo, da z njo ni vse v redu. Vedno je bila vajena čakati, le morda z rahlim očitkom — ‚dolgo te ni bilo'. Klicala me ni nikoli. Sem pa naročil, ko sem sprevidel, kako je z njo, naj me takoj pokličejo, če bi bilo kaj narobe.

»Te bom že dala v pravem času poklicati, če bo treba,« mi je rekla, ko da sama določa čas svoje smrti.

Prišel sem s starejšim sinom. Je pač želela, da ga še vidi. Hotela je videti tudi mlajšega, enoletnega. Na vnuke je bila brezumno navezana. Bolj ko na lastne otroke.

Našel sem jo sključeno sedečo na njeni postelji. Zadnje čase je češče zapuščala klop pri peči in slonela na postelji, ko da ji nič več ni mar, ali še kdo gre po kolniku mimo hiše in bi ga s klopi lahko videla.

Na klopi je ostal le njen maček Janči in dalje predel dremajoče.

Presenetila me je — nič ni slabša ko druge krati, njen um je bister, kakor je bil vedno. »Moram vse očistiti,« mi reče svakinja, ko jo povprašam počemu prav zdaj tako čiščenje. »Mati hočejo imeti vse čisto, ko bodo ljudje prihajali k hiši.«

»Mati ni videti slabša, kakor je bila vedno,« menim.

»Ne,« pritrdi svakinja. »Le rekli so, naj te pokličem: ‚Prišel je moj čas . . .' Ženske prihajajo. Morala sem speči pogače, da lahko ponudijo vsakomur. — Še tvoje vino sem morala vzeti. Pregledali so obleko, prte — če je vse v redu — —«

Dan poteka v čudnem pričakovanju. Zadnja Pickovica starejšega rodu se odpravlja na pot, odpravlja se mirno, mirneje kakor če bi dvajsetletna odhajala kam na delo. Njeni pogovori so vsakdanji, smrti vobče ne omenja. Le pogreb mi je omenila, sva pa o tem že nekoč, kot pravimo — pojdočki spregovorila. Le da je zdaj — nekdo ji je rekel, da lahko zahteva zase cerkven pogreb in križ na grob. Nisem je spraševal, kdo ji je to rekel, le potrdil sem ji. Pa se je nasmehnila, rekši mi: »Vsi ste mi odšli drugam pa naj bom sama še vsaj napol z vami.« Da pa se je vendar spovedala, že zaradi drugih ljudi in — — »osemdeset let sem tako živela, s temi ljudmi, zdaj ne morem drugače. Če je bog nad nami — prav, žalila ga nisem. Če ga pa ni, kakor ti praviš — tudi prav. Nič takega nisem napravila v življenju, da bi me zdaj bilo zaradi tistega sram, celo pa strah.«

Zdaj sedi na postelji, z nogami na podloženem stolčku; drobcena, sključena; še pleče se ji je vzdignilo v močnejšo grbo. Glava ji je padla med ramena, vrat se ji je zgrbil in nekako skrajšal. In vendar je bila nekoč, kakor mi je prvič stopila v zavest, še kar visoka, ravna, vitka, vendar še takrat pobešenih, ‚kmečkih prsi', ki pa jih ni skrivala, ko je nadajala najmlajšega, Nacka.

VELENJSKI GRAD

Obnova renesančnega stolpa

Leta 1979 so začeli preurejati grad. Najprej so temeljito sanirali celotno obrambno zidovje, pred kratkim pa so pričeli z deli na jugovzhodnem renesančnem stolpu, ki spada med najlepše primere renesančnega gradbenega snovanja na Slovenskem. Posebnost predstavljajo tudi povsem ohranjene izlivnice za smolo in strelne line na podstrešju stolpa, ki nudijo zelo nazoren vpogled v tedanji obrambni sistem. Že nekaj let nazaj je bil stolp zaradi dotrajane strešne konstrukcije in kritine resno ogrožen in sprašljivo je bilo ali bo konstrukcija zdržala še eno leto.

Delavci Kulturnega centra »Ivan Napotnik« Velenje so se zato precej trudili, da bi s sanacijo renesančnega stolpa začeli čim prej. Po projektih in pod nadzorstvom Projektivnega biroja Velenje in s sodelovanjem dr. Stoparja iz Zavoda za spomeniško varstvo Celje so delavci GIP Vegrada Velenje novembra lani že začeli s prvimi deli. Najprej so morali zaradi statične trdnosti objekta izdelati močno armirano betonsko ploščo, nanjo pa so pritrdili prejšnji leseni stolp, tako da sedaj ta poseg za obiskovalce sploh ne bo viden. Sledila je odstranitev kritine in strešne konstrukcije, ravno zdaj pa teče montaža nove strešne konstrukcije. V kratkem bo stolp dobil tudi novo kritino impregnirane skodle, s čimer bo stolp ponovno dobil svojo prvotno podobo, poleg tega pa bodo s tem odpadli nekateri tehnični problemi, ki bi nastali, če bi stolp ponovno pokrili z bobrovcem. Hkrati s temi sanacijskimi posegi bo urejena tudi notranjost

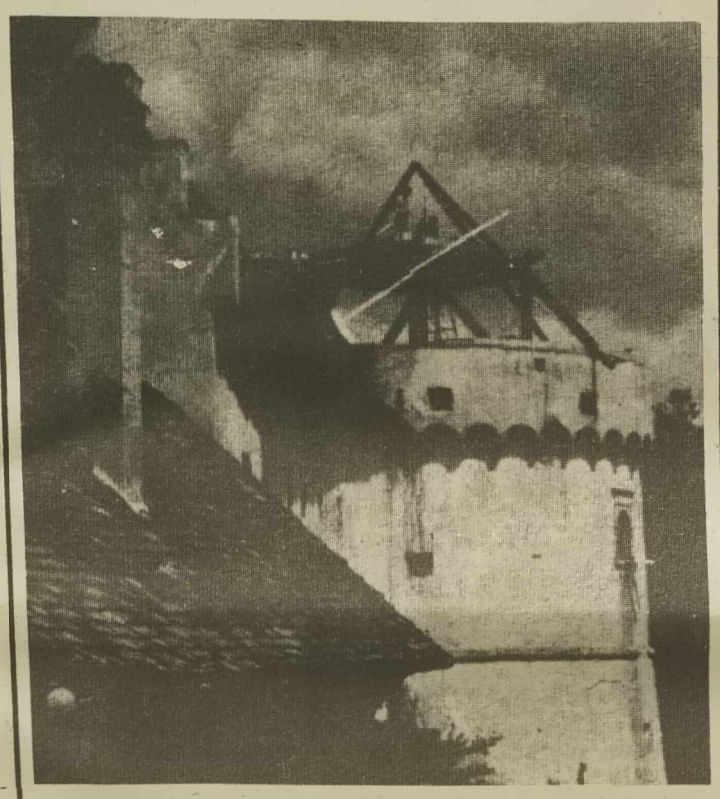

Stolp velenjskega gradu bo ponovno dobil prvotno podobo.

stolpa, za obiskovalce pa bo poslej dostopen tudi podstrešni del stolpa z znamenitimi strelnimi linijami in izlivnicami za smolo.

V pritličnem delu stolpa bo urejena nova razstavna dvorana, za katero zaenkrat še predvidevajo postavitev zbirke, ki bo na kratko prikazala razvoj Velenja od najstarejših časov do danes. Glede na hiter razvoj Velenja v zadnjih desetletjih je takšna razstava nujna. Zgornji del stolpa bo prikazoval nekdanji obrambni sistem gradu. Takoj po koncu del na renesančnem stolpu se bo začela sanacija nekdanje grajske kapele na severovzhodni strani grajskega obzidja, kjer je pravtako močno ogrožena strešna konstrukcija.

Do konca tega srednjeročnega obdobja pa bodo, kot kaže, rešeni še nekateri drugi pereči problemi velenjskega gradu, ki ovirajo njegov nadaljnji razvoj. Tako naj bi po sanacijskem programu, ki ga je izdelal Projektivni biro Velenje, v naslednjem letu rešili vprašanje sanitarij in vodovoda, kasneje pa še sanirali ostrešje grajskega jedra. Tako kaže, da bodo do leta 1985 velenjski grad, ki spada med najbolje ohranjene grajske objekte pri nas in je proglašen za nacionalni spomenik prve kategorije, obnovili in ga za precej časa rešili propada. Prizadevanja delavcev Kulturnega centra bodo tako obrodila bogate sadove, seveda pa je potrebno ob tem poudariti, da sta veliko razumevanja pokazali kulturna skupnost Velenje in Kulturna skupnost Slovenije, ki prispevata levji delež sredstev za sanacijo velenjskega gradu.

(Naš čas, Velenje)

Pozeba je »pojedla« 40 odstotkov grozdja

Poslovna skupnost za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije je tokrat zasedala na Zemonu. Glavni problem: kako zagotoviti nove kvalitetne vire sredstev za obnovo vinogradov.

Letošnja trgatev bo zaradi zimske in spomladanske pozebe siromašnejša za približno 40 odstotkov od predvidene, se pravi, da bomo v naši republiki pridelali toliko manj grozdja in iz njega iztisnili toliko manj vina. Škoda je toliko večja, ker je pozeba prizadela predvsem žlahtnejše sorte grozdja, zlasti tramince in rizlinge, ki dajejo največji sloves našemu vinogradništvu in vinarstvu. Koliko bo treba denarja za obnovo poškodovanih vinogradov, še ni mogoče napovedati, vsekakor pa gre za milijone in sto milijone. To je bila osrednja tema in ugotovitev na redni letni skupščini poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije, sestala pa se je v petek v dvorcu Zemono pri Vipavi.

Delegati iz vse Slovenije med njimi so bili seveda tudi delegati kmetov kooperantov, so pregledali in ocenili delo skupnosti v lanskem letu, razpravljali o planu za letos in o samoupravnem sporazumu o temeljih planov za sedanje srednjeročno obdobje. Pri letošnjem planu je treba takoj omeniti, da je popravljen zavoljo pozebe, ker bo pridelek manjši. Načrtovanih milijon 171.720 hektolitrov vina, kolikor naj bi ga pridelal in v kleteh članic združenja — ob tem je treba dodati — če neznane — količine vina iz zasebnih kleti — je treba zmanjšati za 40 odstotkov ali vsaj približno toliko, ker bo mogoče na posameznih območjih pridelavo vsaj deloma pospešiti oziroma povečati.

Škoda pa ni v vseh okoliših enaka. Zimska pozeba je prizadela predvsem podravski rajon, pomladanska pa posavski in primorski. V posavskem rajonu je v družbenih vinogradih povzročila od 25 do 80 odstotkov škode glede na pričakovan pridelek, v kooperantskih vinogradih pa od 25 do 70 odstotkov. V posavskem rajonu so družbeni vinogradi utrpeli za 25 do 40 odstotkov škode, kooperantski pa od 20 do 40. Na Primorskem je bilo v družbenem sektorju za 25 do 47 in do 35 odstotkov škode v Brdih, na Vipavskem v družbenem do 30, v zasebnem od 11 do 15, na Koprskem v družbenem do dva in na Krasu skupno do 50 odstotkov poškodovanih trt. V posavskem in podravskem okolišu bo torej približno 1570 in na Primorskem okoli 950 vagonov manj grozdja.

Pri vsem ostaja odprto vprašanje, kako zagotoviti sredstva za odpravo posledic elementarne nesreče. Niti poslovna skupnost niti delovne organizacije nimajo dovolj sredstev, da bi nadomestile najbolj kvalitetne sorte in bati se je, da bodo »zmagale« tako imenovane masovne sorte, kar pomeni zgubljanje ugleda na račun večjega pridelka. Solidarnostna sredstva za elementarne nesreče so zagotovljena, morali pa bi najti nove kvalitetne vire sredstev od bank, zavarovalnic in drugih, najti bi morali nov način zbiranja sredstev za odpravo takih posledic. Ker zlasti za izpad pridelka na družbenih specializiranih zemljiščih, bo treba vsekakor prisluhniti pobudi in problem rešiti za daljše obdobje, kajti zagotovila, da pozebe prihodnjič ne bo, ne more dati nihče. Predvidevamo lahko samo škodo!

(Primorske novice, Koper)

Ob vrnitvi naše alpinistične odprave

Vrnila se je naša himalajska odprava, ki je žal neuspešno naskakovala 8511 m visok vrh Lhotseja.

Kaj je povzročilo, da naši fantje niso dosegli vrha lahko le domnevamo; verjetno pa so bili to orkanski vetrovi, ki so s prihodom monsuma začeli vladati na skrajno težkem grebenu, po katerem je potekala načrtovana smer naše odprave, prav gotovo pa tudi vsakodnevne snežne padavine. Vse to so le domneve, ki pa bodo verjetno kmalu pojasnjene. Odprava se je vrnila. Zanimivo je, da se je alpinistov, kaže, vreme usmililo šele na koncu in jim omogočilo vsaj povratek z avionom od Lukle do Kathmanduja.

Odprava se vrača sicer brez osvojenega končnega cilja, zato pa je razkrila skrivnost najvišje stene v Himalaji. Kako naj to ocenimo?

Avtoritete na področju alpinizma in himalajizma smatrajo to steno za eno najtežjih, če ne celo najtežjo na svetu. Naša odprava je razbila mit o njeni nepremagljivosti. Verjetno je le vreme preprečilo tisto zadnje dejanje, ki na zunaj loči uspešno odpravo od neuspešne. V marsičem so se ponovile razmere ob prvem poizkusu v J steni Makaluja, z razliko, da so se tam vremenskim neprilikam pridružile še težave zaradi velikega osipa obolelih alpinistov. Kljub skopim poročilom radioamaterjev v zadnjih dneh naskakovanja imamo vtis, da na Lhotseju teh problemov ni bilo, oziroma so bili izraženi v manjši meri, zato pa je močno poslabšanje vremena onemogočilo vršne naveze. Tudi zadnji, lahko rečemo, že skoraj obupni poizkus, da bi rešili vsaj problem stene, se je končal le nekaj metrov pod grebenom, ki zaključuje steno. Alpinista so ustavile nepremagljive opasti.

Pri Makaluju smo imeli srečo. Zavrnil je kar dve odpravi, ki sta sledili naši in tako so vrh in »slavo« pobrali naši fantje, ki so s tem posegli tudi v vrh svetovnega alpinizma. Kako bo z Lhotsejem? Stena sama je doživela že precej obiskov. Nobeden od njih ni bil niti približno tako uspešen kot naš, ki je dejansko rešil njen problem. Kdo bo preko naše smeri dosegel vrh, se ne ve, kdaj bi naši lahko ponovno poizkusili, prav tako še ne vemo. Vsekakor bo imel vsak, ki nam bo sledil, veliko, veliko lažjo pot in vedimo, da bo v primeru uspeha pobral vso smetano. Žal je v himalajizmu vedno tako. Le kdo pri velikih alpinističnih narodih še ve, da je bil »neki Jugoslovan« Zoran Bešlin 50 metrov pod vrhom Makaluja in je moral tu odnehati borih 50 metrov pred vstopom med junake himalajskih vrhov. Le kdo pozna njegov povratek v dolino in življenje?

Odprava se je vrnila. Dosegla je ogromno. Praktično je preplezala steno Lhotseja, ki je s svojimi 3500 metri višinske razlike najvišja na svetu, s svojo absolutno višino in s skrajnimi težavami na višini preko 8200 m pa prav gotovo najtežja na svetu. Člani te odprave so zmagovalci, čeprav bo slavo morda žel nekdo drug. Še nekaj je važno: v domovino so se vrnili vsi!

Matjaž Dolenc

Glas, Kranj

SREČANJE FOLKLORISTOV

Markovčani bodo v nedeljo, 14. junija gostili mlade folkloriste v zameno za vsakoletno srečanje odraslih folklornih skupin, ki bo letos v Cirkovcah ob 50-letnici domačega folklornega društva. Ena izmed pomembnih nalog ptujskega folklornega društva je tudi, da obuja in oživlja že skoraj izumrlo folkloro, ki se z leti vse bolj odmika in izginja v pozabo. Pri tem pa se še kako zavedajo, da bodo to bogato tradicijo lahko nadaljevali le mladi in da je potrebno pri tem tudi primerno pomagati. Poleg trdnega strokovnega dela njihovih mentorjev — brez katerih tudi pionirskih folklornih skupin ne bi bilo — so podobne prireditve pomemben element v pridobivanju in navduševanju mladih za delo v folklornih društvih in skupinah.

Letošnje srečanje pionirskih folklornih skupin v Markovcih je odprto za vse, to pomeni, da lahko sodelujejo folklorne skupine iz vseh slovenskih društev, ostalih republik in tudi zamejstva. Predlanskim je bila podobna prireditev že v Cirkovcah, kjer so prav tako začeli orati ledino in med prvimi ustanovili pionirsko folklorno skupino, ki si je skupaj z markovško pridobila velik ugled in simpatije med občinstvom povsod, kjer so nastopali. Letošnje srečanje v Markovcih gotovo ni slučajno, saj je to ljudsko izročilo v tem kraju dobilo, poleg kurentov, gotovo najpomembnejše mesto.

Z mladimi folkloristi, svojo udeležbo so doslej prijavile skupine iz Svečine, Maribora, Obreža, Križevec, Beltinec, Lancove vasi, Cirkovc, Zabovec, Vitomarc in Markovec, bodo nastopili še mladi z ljudskimi instrumenti in tudi s tem pokazali, s čim se še ukvarjajo. Kot kaže, bo program v Markovcih popestrila tudi ptujska glasbena šola, dve povabljeni zamejski skupini pa organizatorju še nista odgovorili.

(Tednik, Ptuj)

Dom bo eno od pravih dejanj

S prispevki slovenskih pionirjev, mladine, pripadnikov JLA in širše družbene skupnosti bodo v prihodnjih letih v neposredni bližini osnovne šole Baza 20 v Dolenjskih toplicah zgradili dom jugoslovanskih pionirjev.

Na slovesnosti ob položitvi temeljnega kamna — v prisotnosti delegacij pionirjev z vseh slovenskih osnovnih šol in gostov predsednika predsedstva SFRJ Sergeja Kraigherja, članov sveta federacije Lidije Šentjurc in Franca Leskoška-Luke je govoril predsednik ZPMS Franc Šali.

Ko je prvi komandant slovenskih partizanov, veliki prijatelj mladine in Dolenjcev, Franc Leskošek-Luka položil temeljni kamen novega objekta, je dejal: »Zgradili bomo dom jugoslovanskih pionirjev pod Partizanskim Rogom.«

Ob tej priložnosti so se v Dolenjskih Toplicah zbrali tudi borci VDV brigade, medvojni pionirji, odprli so razstavo likovnih del učencev za rehabilitacijo sluha in govora, v Podturnu pa so odkrili spominsko obeležje štirim padlim pionirjem in borcem VDV brigade.

Franc Šali je v svojem govoru dejal: »Gradnja doma pionirjev v Dolenjskih Toplicah je za našo organizacijo priložnost, da še bolj okrepi svoje vrste in razvije svoje delo v sleherni krajevni skupnosti, kajti tam, kjer je mladina, morajo delovati naša društva. Samo z besedami mladine ni moč vzgajati v socialističnem duhu, socialistične sile so dolžne z določenimi dejanji v slehernem kraju in v vseh organizacijah združenega dela prevzeti pobudo in skupaj z mladimi ustvarjati materialne in kadrovske pogoje ter razvijati aktivnosti, v katerih se bo vsakdo potrjeval in gradil kot samoupravna ustvarjalna osebnost.«

(Dolenjski list, Novo mesto)

VELIK DAN ZA PIONIRJE — Franc Leskošek-Luka je položil temeljni kamen za dom, ki bo velika pridobitev za slovenske pionirje.

SREČANJE MLADIH KMETOV

Vransko bo 25. in 26. julija ponovno, že petič, gostilo mlade kmetovalce iz vse Slovenije. Prireditev, ki ima že tradicijo, privablja iz leta v leto več tekmovalcev in gledalcev. Na Vranskem so s pripravami na letošnje srečanje že pričeli. Želijo namreč, da bi srečanje potekalo še boljše kot doslej, tako, da bi se gostje zares dobro počutili.

Ker so imeli lani nekaj težav s prenočevanjem, so se odločili, da bodo letos pripravili tabor. Tu bodo mladi iz vse Slovenije imeli zares dovolj priložnosti, da se seznanijo in spoprijateljijo. Sicer bo tudi letos tekmovanje potekalo po že ustaljenem redu, prvi večer bodo preizkusili kmečko kuhinjo, drugi dan pa spretnost pri posameznih opravilih. Novost v letošnjem letu bo Tribuna, ki jo bodo izdali mladi s svojimi prispevki na temo Perspektiva mladega kmeta.

Čeprav je do srečanja mladih zadružnikov še daleč, vlada zanj že veliko zanimanje. Tudi organizatorji, Zveza socialistične mladine Slovenije ter Zadružna zveza Slovenije s Krajevno skupnostjo Vransko, bodo morali poprijeti za delo, saj je to množično tekmovanje, ki je lahko prijetno in privlačno le, če je dobro organizirano. Tudi letos bo pokrovitelj prireditve Hmezad iz Žalca. (Novi tednik, Celje)

KRIŽEM KRAŽEM po naših šolah

UREJA JOŽE GRAJ

Moja pot po naši skupni poti

Že v vrtcu pripovedujejo otrokom, kako težak je bil boj, da je bila Jugoslavija osvobojena. Koliko prostih ur so žrtvovali takrat mladi, da so iz porušene domovine zgradili takšno Jugoslavijo, kot jo imamo danes. A ta trud se je izplačal. Delavci sami upravljajo tovarne, ustanavljale so se kmetijske zadruge, saj so ljudje vedeli, da bodo le s skupnimi močmi dosegli, kar žele.

S samoupravljanjem seznanjajo že pionirje v pionirskih organizacijah, mladino v mladinskih organizacijah. To, kar so se naučili v šoli, nato uporabljajo v praksi. V tovarnah si prizadevajo, da teče delo brez zastojev, da je izdelek čim boljši, čas, ki ga porabijo zanj, pa čim krajši. Le s takim delom lahko koristijo domovini, kot so obljubili že, ko so bili sprejeti v pionirsko organizacijo.

Vem, da bom tudi sama nekaj prispevala k naši skupni poti, k našemu skupnemu delu. Toda moj delež se bo zdel majhen, kot dežna kaplja v oceanu. A nas mladih je mnogo, zato bo naš skupen delež velik. Iz kapelj bomo ustvarili ocean. Mi, mladi, vemo, da bomo le s skupnim in vestnim delom v pionirskih in mladinskih organizacijah, v tovarnah, ZK in drugih družbenopolitičnih organizacijah dosegli to, o čemer sta govorila tovariš Tito in tovariš Kardelj.

Prizadevali si bomo, da ohranimo in še bolj poglobimo stike z ostalimi republikami ter razvijali med mladimi širom domovine tovarištvo, prijateljstvo, medsebojno razumevanje ... Zakaj? Od našega medsebojnega razumevanja in ljubezni je odvisna moč našega naroda. Le tako bomo uresničili in izpolnili Titove besede in misli o bratstvu in enotnosti.

Moramo se boriti, da bo položaj v Jugoslaviji še boljši, iskati moramo nove rešitve, delati poskuse, izdelovati čim kvalitetnejše izdelke, saj je tovariš Kardelj zapisal: »Nič, kar smo storili, ne sme biti za nas tako sveto, da ne bi moglo biti preseženo in da ne bi odstopilo mesto tistemu, kar je še naprednejše, še svobodnejše in še bolj človeško.«

Veliko je prispeval k temu, da se naša današnja Jugoslavija razvija kot socialistična in samoupravna skupnost.

Tovariš Tito je zapisal: »Narodu, ki ima tako mladino, se ni treba bati za svoj obstoj.« Mi to vemo, zato si bomo še bolj prizadevali za napredek naše domovine. Če storimo vse, kar smo obljubili, bo naš narod srečen in le takrat bomo tudi sami srečni . . .

Majda Nemec, 8. a
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

Slovo od maja

Mesec maj, kako si lep,
koliko lepih trenutkov je v tebi,
koliko sreče, veselja, toplih želja
se izkazuje izza obronkov
tvojega hrepenenja.
Prinesel si mi na tisoče
novih in lepih spoznanj,
videz tvoje družabne noči
in tistih toplih vedrih večerov,
ki so tako lepi.
Oh, kaj naj storim?
Skupaj s tvojim veseljem
blodim in iščem poti
tistih poti, ki bi te rešile
pred krutim zatonom.
In danes, ko posedam
pred hišo, spoznam,
da se poslavljaš od nas
za nekaj časa,
samo za trenutek mojih sanj.
Oh, ne odhajaj,
ne zapusti ljudi!
Nič ne pomaga,
tvoja pot je namenjena drugam,
o maj, najlepši mesec.
Brez sledov odhaja v preteklost,
vendar spomin obudi vesele,
prijetne trenutke
in spet se vrača po dolgi poti
s ponosom v očeh
in s smehom na licu.
Dolga je tvoja pot,
dolgo se ne bomo videli,
vendar nova dognanja
so priča, da bo lepota
prišla samo s teboj. Leonida Donoša, 6. a
OŠ Cankova

ZATULILA JE SIRENA

V soboto smo imeli obrambni dan. Tovarišica nas je že prej seznanila z načrtom tega dneva. Spoznali smo znake za zračni napad, za strupe, elementarne nesreče, požar in znak za konec nevarnosti. Naučili smo se več potnih znakov, ki smo jih morali upoštevati v gozdu.

Zbrali smo se ob pol devetih. Najprej je začela tuliti sirena. Naznanila je zračni napad. Odprli smo okna in vrata ter stekli v zaklonišče. Bilo je v našem sadovnjaku. Ko je bilo nevarnosti konec, smo se vrnili na igrišče. Nekaj vojakov nam je razkazalo orožje. Nato smo se odpravili v gozd. Tam smo opravili orientacijski pohod. Razdelili smo se v skupine. Na poti smo morali upoštevati znake. Najti smo morali medveda in pismo. V pismu so bila vprašanja, na katera smo morali odgovoriti. Nazaj grede smo morali na drevesu določiti strani neba. Tovarišica nam je merila čas. Naša skupina se je dobro odrezala.

Obrambni dan smo zaključili na velikem igrišču.

Vesna Fister, 3. a
OŠ Bakovci

NAŠ TITO

Najtežje je pisati o človeku, ki je bil velik in hraber. Jaz sem majhna, a ga tako ljubim!

Svet je imel dobrega človeka, ki je skoval zaupanje. Ne bomo ga nikoli pozabili. Mi, pionirji, gremo po njegovi poti, kakor tudi vsi jugoslovanski narodi. Vsi naši narodi govore, da je Tito še vedno živ in živel bo večno med nami. Mi bomo še trdneje prijeli za delo, posebej za učenje, saj smo Titovi in Titovi hočemo ostati. Ne morem si predstavljati, kako bo spet žalostno, ko bomo praznovali dan mladosti. Kako rad je imel mladino! Vsak pionir, vsak tovariš, vsi bomo čutili bolečino v srcih. A kljub temu se bomo veselili Titovega dela, hrabrosti, dobrote in poti, ki nam jo je začrtal dragi tovariš Tito.

Alenka Kovačič, 4. a
OŠ Apače

POHOD MLADIH

Prijavil sem se za pohod, s katerim smo mladi počastili 40. obletnico vstaje naroda. Krenili smo izpred kluba mladih v Murski Soboti in se napotili proti Črnskim mejam. Kolona je bila dolga, saj se je zbralo preko sto pohodnikov. V Črnskih mejah smo si ogledali spomenik, nato pa se odpravili dalje. Na Cankovi smo prespali in tam smo pohodniki pripravili krajši kulturni program, obiskali pa smo tudi disco.

Ker je zjutraj deževalo, je odpadlo streljanje z malokalibersko puško in orientacijski pohod. S tovornjakom so nas prepeljali v Bodonce, od tam smo se pa napotili proti Vaneči in Puconcem. Prenočili smo v Puconcih in zjutraj smo se odpravili na osrednjo proslavo v Mursko Soboto.

Tam smo tudi sklenili ta naš tri dnevni pohod. Utrujeni smo se vračali domov, a ponosni, saj smo na tem pohodu spoznali veliko novih stvari.

Jože Lovenjak, 8. a
OŠ Cankova

BOJ ZA SVOBODO V PREKMURJU

Tudi moj dedek in babica sta se pridružila boju za svobodo. Takoj v začetku vojne, leta 1941, so dedka odpeljali v zbirno taborišče v Nemčijo. Tam je bil na prisilnem delu na nekem posestvu. Leta 1943 se je vrnil domov v Nemčavce. Tam pa ga je čakal poziv, da se mora pridružiti madžarskim vojakom, toda tega ni hotel, zato se je skrival doma v senu. Večkrat so ga iskali madžarski vojaki, vendar ga nikoli niso našli. Ko se je tako skrival doma, se je spoznal s partizani. Tako je postal partizanski ilegalec. Sodeloval je v različnih akcijah, kot je napad na puconsko pošto. Tam je bila uničena pošta, ki so jo Madžari pošiljali Nemcem in obratno. Potem je bil napad na opekarno Puconci. Tam so imeli madžarski vojaki veselico. Partizani so jih napadli in jih veliko pobili. Nato so potrgali vse telefonske žice in drogove, ki so bili v Prekmurju in so koristili Madžarom. Pri dedku in babici so bili tudi nočni sestanki. Babica je bila takrat določena za kurirko. Tja je tudi zahajal narodni heroj Štefan Kovač. Bil je velik borec za svobodo. Padel je, ker je bil izdan. V gozdu se je s tovariši dogovoril, da bodo imeli sestanek. Nekdo ga je izdal. Ko je Štefan Kovač prišel na domenjeno mesto, so se nanj usuli rafali. Padel je pod streli madžarskih vojakov. Po vojni je bil proglašen za narodnega heroja. Njegov spomenik stoji pred kinom.

Tudi dedek je bil večkrat ranjen. Ranili so ga madžarski vojaki, ko so ga iskali. Z dolgimi bajoneti so preiskovali seno, kamor se je skril. Zadeli so ga v obe nogi, trebuh in hrbet. Dedek je komaj vzdržal, da ni zakričal. Pozneje je ranam podlegel.

Zelo sem ponosna na svojega dedka in babico. Tudi dedek je omenjen v knjigi O prekmurski četi.

Mateja Flisar, 5. b
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

PROSLAVA

V nedeljo je bila proslava ob 40. obletnici vstaje in OF.

Tudi učenci naše šole smo bili na proslavi. Govoril je Jože Smole, član CK KPJ. Spregovoril je o razvoju domovine in o bratstvu med narodi in narodnostmi. Proslava je bila vezana na recital Jugoslavija po Titovi poti. Med proslavo je pel zbor. Pesmi so bile zelo lepe. Peli so: Druže Tito, mi ti se kunemo, Jugoslavijo in še mnoge druge.

Konec proslave, ko so iz rutic pevci sestavili jugoslovansko zastavo, je ostal vsem v prijetnem spominu.

Vesel sem, da sem se udeležil tako svečane proslave.

Miran Kreft, 3. c
OŠ Krog

OBRTNA ZADRUGA »14. OKTOBER« p. o.
GORNJA RADGONA, TRG SVOBODE 10

Zadružni svet OZ »14. oktober«

RAZPISUJE dela in naloge

OKTOBER

— VODJA ENOTE »SOLARNI SISTEMI«

s tehnično ekonomskim birojem

Pogoji:
— višja izobrazba elektrotehnične smeri — elektronik in 4 leta delovnih izkušenj
— ustrezne moralno-politične kvalitete
— predložitev programa razvoja dejavnosti enote

Imenovanje delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi velja za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju navedenih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Obrtna zadruga »14. oktober« Gornja Radgona, Trg svobode 10.
Kandidati bodo obveščeni o izbiti v 30 dneh po poteku razpisa.

ALPETOUR ŠKOFJA LOKA
TOZD Hoteli Bohinj

objavlja na podlagi sklepa komisije za medsebojna razmerja delavcev
prosta dela in naloge

A) VEČ NATAKARJEV
pogoj: KV natakarji (zaželjene delovne izkušnje)

B) VEČ POMOŽNIH DELAVK
(sobarice, čistilke, pomivalke)
pogoj: končana osnovna šola

Delo se pod A) in B) združuje za določen čas (letna sezona 1981) s polnim delovnim časom. Osebni dohodki po pravilniku. Samska stanovanja zagotovljena.
Nastop dela možen takoj.
Pismene ponudbe z dokazili sprejema:
»Alpetour«
TOZD Hoteli Bohinj
Ribičev laz 38
64265 Bohinjsko jezero
15 dni po objavi. Kandidati bodo obveščeni v 15 dneh po izteku prijavnega roka.

ABC Pomurka — KG Rakičan, TOZD Poljedelstvo in govedoreja Beltinci **razpisuje** prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za

vodenje in organiziranje proizvodnje (upravnika) na ek. enoti Lemerje

Na razpisana dela in naloge se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
— višješolska oz. srednješolska izobrazba kmetijske smeri in
— dve leti delovnih izkušenj
Mandat za opravljanje razpisanih del in nalog traja štiri leta.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Kadrovska služba ABC Pomurka — KG Rakičan p. M. Sobota.

CERTUS MARIBOR, n. sol. o., turistično, gostinsko in prometno podjetje
TOZD
AVTOBUSNI PROMET b. o.

CERTUS TOZD Avtobusni promet MURSKA SOBOTA Bakovska 29

objavlja
prosto delovno nalogo
1 voznika-skakača
za področje Hodoš—Šalovci—Mačkovci—Motvarjevci

Pogoji:
— voznik »D« kategorije
— prednost imajo kandidati iz navedenih krajev ali okolice

Prijave sprejema tajništvo
CERTUS TOZD Avtobusni promet Murska Sobota Bakovska 29 15 dni po objavi.

VEČER 7D

POSTANITE NAROČNIK DNEVNIKA VEČER IN TEDNIKA 7D
ŽE DANES, NAJKASNEJE PA DO KONCA JUNIJA.
V DECEMBRU VAM JU BOMO POŠILJALI BREZPLAČNO.
VEČER IN 7D NAROČITE:
— PO TELEFONU 062/21-050
— PRI RAZNAŠALCU NA TERENU
— V PRODAJNI SLUŽBI,
SVETOZAREVSKA 14,
MARIBOR

NAROČAM OD DNE:
VEČER S TEDNIKOM 7D ☐
VEČER BREZ TEDNIKA 7D ☐
IV.
PROSIMO, DA OZNAČITE S KRIŽCEM, KATERO EDICIJO NAROČATE
PROSIMO, VPIŠITE PODATKE Z VELIKIMI ČITLJIVIMI ČRKAMI
IME IN PRIIMEK
POŠTNA ŠTEVILKA
KRAJ
ULICA
PODPIS

VEČER
NAROČILNICA
SVETOZAREVSKA 14
62000 MARIBOR

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM ZTKO M. SOBOTA MARJANOM ŽEKŠEM

HITREJŠE PODRUŽBLJANJE TELESNE KULTURE

Na nedavni volilno-programski konferenci Zveze telesnokulturnih organizacij Murska Sobta je bil za novega predsednika izvoljen Marjan Žekš, znani telesnokulturni delavec. Z njim smo se pogovarjali o stanju in nalogah telesne kulture v soboški občini.

— Kakšna je ocena stanja telesne kulture v soboški občini?

»Razvoj telesnokulturne dejavnosti v občini v preteklem srednjeročnem obdobju lahko ugodno ocenimo, saj so bili skorajda v celoti uresničeni zastavljeni cilji in doseženi pomembni uspehi. Telesna kultura je bila deležna pozornosti z obravnavo v skupščini občine, SZDL in ZSML, svoje mesto pa je našla tudi v planskih dokumentih občine, KS in TOZD. Vse bolj postaja sestavni del življenja delovnih ljudi in občanov, saj se v njeno dejavnost vključuje vedno več občanov vseh kategorij. Tako ugotavljamo, da se v soboški občini s telesno kulturo ukvarja blizu 20.000 občanov ali 23 odstotkov vsega prebivalstva. Po ocenah iz lanskega leta pa je bilo v množične akcije, prireditve in manifestacije vključenih blizu 35.000 občanov, kar je enkrat več kot v začetku preteklega srednjeročnega obdobja. V posebne oblike dejavnosti je vključenih okoli 500 otrok. V vsakoletnih delavskošportnih igrah sodeluje blizu 50 TOZD s 180 ekipami ali čez tisoč nastopajočimi. V akciji »Naučimo se plavati« je sodelovalo čez 8.500 občanov. Število osnovnih organizacij je od 109 naraslo na 121, poleg nekaterih novih panog pa so se uveljavile tudi nove oblike telesnokulturne dejavnosti. Vse to pa zahteva tudi večja materialna sredstva, čeprav so se ta zelo povečala.

Na področju vrhunskega oziroma selektivnega športa smo izbrali prioritetne panoge, s selektivnim pristopom pa smo v glavnem uresničili koncept vrhunskega športa v občini, čeravno ne v celoti in v zamišljeni vsebini. Vzroke za to je iskati v kadrovskih in materialnih težavah, pa tudi v odstopanjih od portoroških sklepov. Poleg izbranih panog je bila sofinancirana tudi dejavnost ostalih panog, ki so dosegale določene rezultate na republiški ali zvezni ravni. Kljub težavam so bili na področju vrhunskega športa doseženi pomembni uspehi, ki se kažejo tudi v nenehnem naraščanju števila kategoriziranih in vrhunskih športnikov.

Sorazmerno veliko ekip se je tudi uvrstilo v višji rang tekmovanja. Dokaj uspešno je bil realiziran program investicij. Med drugim je bilo zgrajenih 5 trimskih stez, 4 trimski kabineti, kakor tudi številni objekti. Pomembni uspehi so bili doseženi na področju izobraževanja strokovnih kadrov, pri čemer je pomembno vlogo odigral regijski center za vzgojo kadrov. Uspeli smo zaposliti dva profesionalna strokovna delavca, telesnokulturnim organizacijam pa smo tudi pomagali pri sofinanciranju uporabe športnih objektov. Uspeli smo tudi organizirati zdravstvene preglede športnikov. Napredek je bil dosežen v samoupravni organiziranosti, čeprav s to ne moremo biti zadovoljni, zlasti pa ne pri nosilcih telesne kulture. V preteklem obdobju pa mislim, da smo premalo storili pri izobraževanju delegatov, na področju poenotenja kriterija za nagrajevanje amaterskih strokovnih delavcev, pri zavarovanju športnikov za primere nezgod, idejnopolitičnem delu z mladino in športno-rekreacijskih sistemih tekmovanj.«

— Katerim nalogam boste v prihodnje posvetili posebno skrb?

»Osnovo za nadaljnji razvoj telesnokulturne dejavnosti v soboški občini predstavljajo že sprejeti samoupravni sporazum o temeljih plana in srednjeročni plan razvoja telesne kulture do leta 1985. Temeljne usmeritve nadaljnega razvoja telesne kulture pa so: poglabljanje samoupravnih odnosov in prizadevanja za njeno podružbljanje, nenehna skrb za vključevanje

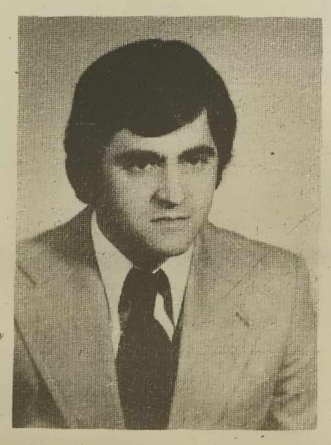

večjega števila občanov v športno-rekreacijske aktivnosti, zagotavljanje možnosti za doseganje vrhunskih rezultatov športnikom, nadaljnja skrb za izobraževanje strokovnih in organizacijskih delavcev ter strokovno delo, razvijanje propagandne dejavnosti in organizacija tekmovalnega sistema. Izmed naštetih usmeritev pa mora veljati posebna pozornost predvsem nadaljnjemu podružbljanju telesne kulture in hitrejši preobrazbi z namenom, da se zagotovi večji vpliv uporabnikov in izvajalcev v procesu samoupravnega dogovarjanja in sprejemanja programov neposredne svobodne menjave dela. Gre za nadaljnjo krepi-krepitev delegatskega sistema v TKS, ter za zagotavljanje ustrezne višine materialnih sredstev. Posebna pozornost bo namenjena razvoju telesnokulturne dejavnosti v OZD, ustanavljanju delavsko-športnih društev, uvajanju rekreativne dejavnosti med odmorom in v času letnih dopustov delavcev. Večja skrb pa bo posvečena tudi izboru in selekcioniranju nadarjene mladine, pri čemer mora biti v večji meri prisotno strokovno in pedagoško delo. Tudi v prihodnje bomo podpirali prioritetne športne panoge, hkrati pa tudi analizirali njihovo dejavnost in uspehe. Stalna skrb mora biti namenjena šolanju in vzgoji strokovnih kadrov ter prizadevanju za zaposlitev novih profesionalnih strokovnih delavcev. Večjo pozornost bomo morali posvetiti odločitvam pri prehodu ekip v višja tekmovanja, ker ugotavljamo, da v zadnjih primerih na to nismo bili pripravljeni niti materialno, organizacijsko, strokovno in igralsko. Skrbeli bomo za zdravstvene preglede športnikov, za izgradnjo športnih objektov ter se zavzemali za večjo smotrno uporabo in njihovo odprtost. Tudi v bodoče bomo razvijali mednarodno sodelovanje ter sodelovali z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnosti pri izvajanju nalog skupnega pomena.«

Feri Maučec

KOŠARKA

OBČNI ZBOR KK POMURJE

Jutri, v petek, ob 18.00 uri bo v prostorih kluba mladih v Murski Soboti letni občni zbor košarkarskega kluba Pomurje iz Murske sobote. Na občnem zboru bodo pregledali dosedanje delo in se dogovorili o bodočih nalogah. Ob tej priložnosti pa bodo izvolili novo vodstvo ter zaslužnim podelili priznanja.

MEDNARODNE KONJSKE DIRKE V LJUTOMERU

DINGO Z MARKOM SLAVIČEM ZMAGOVALEC

V okviru praznika ljutomerske občine so bile v Ljutomeru mednarodne kasaške dirke, na katerih so poleg jugoslovanskih kasačev sodelovali tudi tekmovalci iz Avstrije. V lepem vremenu si je dirke ogledalo blizu pet tisoč ljubiteljev konjskega športa. Osrednja dirka je bila mednarodni heat v dveh tekih, kjer je bil najuspešnejši Dingo z Markom Slavičem iz Ključarovec, ki je tako postal najuspešnejši tekmovalec prireditve. Sicer pa so se na prireditvi uveljavili tudi ostali ljutomerski tekmovalci, ki so dosegli nekaj vidnih uvrstitev.

Rezultati — I. dirka 3-5-letnik na 2000 m: kasačev: 1. Firo (Koprivnik Mb), 1:37,0, 2. Lurius (Kovačič, Mb), 3. Palmira (Bolkovič, Lj); mednarodno srečanje 4-12-letnih kasačev na 1600 m: 1. Dingo (M. Slavič, Ključarovci) 1:19,9 in 1:19,7, 2. Curant in Janina. (Avstrija), 4. Sue's Blazer (Avstrija) itd. III. dirka 3—12-letnih kasačev na 2000 m: 1. Firo (Koprivnik, Mb), 2. Diki (J. Slavič, Ključarovci), 3. Polana (J. Slavuč, Stara nova vas); V. dirka — 3—12-letnih kasačev na 2000 M; 1. Tegrina (A. Slavič, Križevci), 2. Dino (Habjan, Domžale(, 3. Prima III. (Napast, Mb). VI. dirka dvoletnih kasačev na 1200 m: 1. Lanspeed (Galunder, Veržej), 2. Primerna (Jureš, Bunčani), 3. Parnas (Selinšek, Mb).

BAKOVCI

MNOŽIČNA UDELEŽBA NA VAŠKIH IGRAH

Druge vaške športne igre, ki jih je pripravilo društvo Partizan Bakovci so nadvse lepo uspele. Na igrišlu pri osnovni šoli se je zbralo okrog petsto krajanov, ki so bili tekmovalci ali opazovalci. Tekmovali so v osmih disciplinah, nastopalo pa je šest ekip. Prvič so v vlečenju vrvi tekmovale tudi ženkse.

Zmagovalci v posameznih disciplinah so bili — košnja trave: Center, polžove dirke: Žametna, sestava voza: Brioni, met kamna: Brioni, vožnja s kolesom samokolnice: Žametna, pikado: Piščak, žaganje drv: Mali Bakovci in vlečenje vrvi — v moški in ženski konkurenci Žametna.

Končni vrstni red: 1. Žametna 51 točk, 2. Brioni 43, 3. Mali Bakovci 38. 4. Cipičnjek 31, 5. Piščak 30 in 6. Center 29 točk.

ATLETIKA

NAJUSPEŠNEJŠI LJUTOMERČANI

V Ljutomeru je bilo občinsko prvenstvo v atletiki za mlajše pionirje in pionirke. Največ uspeha so imeli tekmovalci iz Ljutomera, ki so ekipno osvojili prvo mesto.

Rezultati — pionirji: 60 m: 1. Puklavec (Križ), 2. Muler (Lj), 3. Korošec (Ver); 300 m: 1. Skuhala (Ver), 2. Kutnjak (Lj), 3. Slavič (Cv); 600 m: 1. Sever (Raz), 2. Kapun (Ver), 3. Razlag (Ver); višina: 1. Marinič (Cv), 2. Luci (Lj), 3. Knehtl (Raz); daljava: 1. Osterc (Ver), 2. Kolman (Raz), 3. Marušič (Ver), krogla: 1. Fras (Ver), 2. Fišinger (Lj), 3. Sever (Cv). Pionirke: 60m: 1. Legen (Ver), 2. Žunič (Lj), 3. Mavrič (Lj); 300 m: 1. Kuzma (Ver), 2. Marinič (Kr), 3. Sijanec (Kr); 600 m: 1. Belšak (Lj), 2. Mlakar (Lj), 3. Marin (Kr); daljava: 1. Rozman (Kr), 2. Budja (Kr), 3. Heric (Lj), višina: 1. Rautar (Ver), 2. Onišak (Lj), 3. Grnjak (Cv), krogla: 1. Smodiš (Cv), 2. Črček (Kr), 3. Stolnik (Lj). Ekipno: 1. Ljutomer 11.646, 2. Veržej 11 351 točk in 3. Križevci 11.077.

Tone Ficko

II. ZRL

Polet zadnji

Odigrano je bilo zadnje kolo v drugi zvezni rokometni ligi za moške. Rovinj je v M. Soboti premagal domači Polet z rezultatom 33:27. Gole za Polet so dosegli: Benko 8, Merčnik 6, Makovec 5, Cifer 3, Varga 2 in Jerebic 1. Sodila sta Dorn(Ce) in Kemperle(Šo). S to tekmo se je poslovil od aktivnega igranja dolgoletni vratar Kolmanko. Polet pa se je poslovil od druge lige.

Celje	22	15	2	5	532:469	32
Rovinj	22	14	3	5	571:499	31
Zamet	22	13	4	5	495:483	30
Mehanika	22	13	2	7	468:455	28
Borac	22	11	4	6	469:413	27
Inles	22	11	3	8	474:422	25
Zagreb	22	11	2	9	499:459	24
Kvarner	22	9	5	8	501:479	23
Slavonija	22	7	2	13	539:584	16
Split	22	5	5	12	506:512	15
Jadran	22	3	3	16	475:561	9
Polet	22	2	0	20	453:647	4

SNL

Zmagi Mure in Lendave

V predzadnjem kolu slovenske nogometne lige sta oba pomurska ligaša, ki v zadnjem času igrata dobro, zmagala. Mura je doma premagala Rudarja iz Trbovelj z rezultatom 4:2. Gole za Muro so dosegli: Slavic 2 ter Ivanič in Jančar. Sodil je Pahor iz Lendave. Lendava pa je v Kranju premagala Triglav z 2:1. Gola za Lendavo je dosegel Šebjan. Sodil je Bunjevac iz Ljubljane. V zadnjem kolu igra Lendava doma s Koprom. Mura pa je takmo z Izolo že odigrala.

Šmartno	21	13	4	4	37:18	30
Mura	22	12	4	6	51:29	28
Slovan	21	11	6	4	35:21	28
Železničar	21	11	5	5	30:15	27
Lendava	21	10	5	6	27:26	25
Izola	22	7	9	6	29:27	23
Rudar	21	9	4	8	35:25	22
Koper	21	5	6	10	18:39	16
Triglav	21	4	7	10	16:24	15
Ilirija	21	5	4	12	22:42	14
Vozila	21	5	3	12	24:42	13
Kladivar	21	4	3	13	22:40	11

ODBOJKA — POMURSKA LIGA

Ljutomer brez poraza

V nadaljevanju prvenstva v pomurski odbojkarski ligi so bili doseženi naslednji rezultati: Ljutomer : Radenska 3:0, Cven : Veržej 3:0, Pomurje : Cankova 3:2, Ljutomer : Cven 3:0 in Pomurje : Radenska 3:1.

Ljutomer	9	9	0	27:5	18
Pomurje	9	6	3	21:13	12
Cven	9	6	3	20:12	12
Radenska	9	3	6	10:19	6
Cankova (—2)	8	2	6	10:21	2
Veržej	8	0	8	4:24	0

ROKOMET — SLOV. LIGA

Polana : Branik 18:29

V predzadnjem kolu tekmovanja slovenske ženske rokometne lige je Branik iz Maribora v Veliki Polani premagal domačo Polano. Gole za Polano so dosegle: Hozjan 8, Žižek 5, Virag 4, Fujs 1. Sodila sta Mundjar (Ljutomer) in Dolgov (MS). V zadnjem kolu igra Polana v Kočevju.

HITRA HOJA

Balek tretji v Sloveniji

V Mariboru je bilo finale atletskega pokala Slovenije članov v hitri hoji, katerega se je udeležil tudi Sobočan Milan Balek in dosegel lep uspeh. Zasedel je tretje mesto na 20 km dolgi progi s časom 1:44,03. To je bilo dovolj, da se je uvrstil na finale zveznega tekmovanja, ki bo 22. junija v Celju.

JUDO — DRŽAVNO PRVENSTVO MLADINCEV

Šemen državni prvak

V Beogradu je bilo državno prvenstvo v judu za mlajše mladince, na katerem je sodelovalo tudi osem tekmovalcev iz Pomurja, 6 iz Murske Sobote in 2 iz Lendave. Dosegli so izredno lep uspeh.

Najuspešnejši med njimi je bil Dario Šemen iz M. Sobote, ki je v kategoriji do 83 kg osvojil prvo mesto in naslov državnega prvaka. Vse svoje nasprotnike je premagal brez težav, tako da je najvišji naslov povsem zasluženo osvojil. To je prav gotovo bilo zanj najlepše darilo za njegov 16. rojstni dan, ki ga je prav ta dan slavil. Poleg Šemna se je izkazal tudi Tomi Mihalič, ki je bil v kategoriji do 53 kg tretji. Uspešen pa je bil tudi Lendavčan Dušan Varga, ki je v kategoriji do 95 kg prav tako osvojil tretje mesto. Slovensko mladinsko reprezentanco na tekmovanju je vodil Tonček Kos iz Murske Sobote.

ROKOBORBA — DRŽAVNO PRVENSTVO KADETOV

Kurbus in Vrbančič državna prvaka

V Zagrebu je bilo državno prvenstvo v rokoborbi za kadete, na katerem sta sodelovala tudi člana soboškega Partizana Ivica Kurbus in Jože Vrbančič ter dosegla izreden uspeh, oba prvo mesto, in sicer Kurbus v kategoriji do 45 kg, Vrbančič pa v kategoriji do 51 kg. Oba sta tako postala državna prvaka. Na tekmovanju je sodelovalo okrog 150 tekmovalcev iz celotne države. Kurbus in Vrbančič sta vse svoje nasprotnike premagala s tušem, Vrbančič pa je bil celo proglašen za najboljšega tekmovalca na prvenstvu. S tem sta si zagotovila sodelovanje v državni kadetski reprezentanci, ko bosta meseca avgusta nastopila na svetovnem prvenstvu kadetov v Bagdadu.

JADRALNO LETENJE — REP. PRVENSTVO

Petrovič šestnajsti

V Slovenj Gradcu je bilo letošnje republiško tekmovanje v jadralnem letenju, na katerem je nastopilo 31 tekmovalcev iz celotne Slovenije, med njimi vsi najboljši. Tekmovanja sta se udeležila tudi člana aero kluba Murska Sobota Stanislav Petrovič in Vlado Pfeifer. Po pričakovanju je bil uspešnejši izkušeni Petrovič, ki je osvojil šestnajsto mesto s 3.248 točkami, Pfeifer pa je zasedel petindvajseto mesto z osvojenimi 2.758 točkami. Zmagal je lanskoletni republiški prvak Franc Štrukelj iz Lesc, ki je zbral 5.727 točk. Uvrstitev Petroviča v „zlati sredini" je bila pričakovana, predvsem zaradi tega, ker je premalo treniral, hkrati pa je tudi zamenjal letalo Jantar — standart za novo DG - 100 Elan, kar je prav tako vplivalo na njegovo uvrstitev. Za Pfeiferja pa je bilo to prvo letenje v alpskem svetu, kjer ima vsekakor premalo izkušenj. Sicer pa smo z njunima uvrstitvama lahko zadovoljni. V času od 20. julija do 5. avgusta bo v Novem Sadu državno prvenstvo v jadralnem letenju, katerega se bo udeležil vsaj eden, če ne oba.

MEDNARODNA DIRKA V MOTOKROSU V MAČKOVCIH

PRIČAKUJEJO 40 TEKMOVALCEV IZ PETIH DRŽAV

Prizadevni člani AMD Štefan Kovač iz Murske Sobote so se v letošnjem letu odločili, da po skoraj 10-letnem premoru v Mačkovcih na Goričkem pripravijo mednarodno dirko v motokrosu. Ponudba Pomurcev je bila sprejeta in republiška ter jugoslovanska zveza sta ugodili zahtevi Sobočanov, ki so v juniju dobili prosti termin za organizacijo mednarodne dirke, ki bo za gledalce prava poslastica.

Blizu 40 tekmovalcev iz Avstrije, Zahodne Nemčije, Hrvatske, Slovenije ter morebiti še iz Češkoslovaške, Italije in Švedske bo v nedeljo 14. junija ob 14. uri startalo na prireditvi v Mačkovcih. Iz startne listine povzemamo, da bodo od domačih tekmovalcev zraven tudi Drago Predan (Orehova vas) jugoslovanski državni prvak ter tekmovalci: Branko Mežnar (Tržič), Jure Koritnik (Slovenijaavto), Darjan Vesenjak (Ptuj), Drago Štrafela (Čakovec), Rajko Čuš (Orehova vas), ki spadajo v sam vrh razreda do 125 ccm, v katerem bo potekala nedeljska preizkušnja. Od domačih tekmovalcev si lahko največ obetajo od Janeza Mlinariča, ob njem pa bodo preizkusili srečo tudi: Marjan Hajdinjak, Jože Rogan in Milan Buček (vsi Murska Sobota).

Tekmovalci bodo vozili dve kvalifikacijski vožnji in eno finalno, ki bo odločala o prvaku mednarodne prireditve v Mačkovcih. Kvalifikacijski dirki bosta trajali 25 minut ob dveh dodatnih krogih, finalna preizkušnja pa 30 minut in 2 kroga, da bodo lahko vsi tekmovalci prišli v cilj. Finalna dirka bo na programu ob 16.30, začetek dirk bo ob 14. uri, uradni trening bo v nedeljo dopoldne med 9. in 10. uro ter 10. in 11. uro.

Za najboljše tekmovalce je organizator skupaj s pokroviteljem Avtoradgono pripravil: pokale, lovorjeve vence in denarne nagrade za 10 najboljših tekmovalcev. Za gledalce pa so prireditelji pripravili poleg običajnih jedil in osvežilnih napitkov tudi nove značke, ki so že po tradiciji vedno posebej iskane med gledalci.

Tonček Gider

NAMIZNI TENIS — I. ZVEZNA LIGA

ZA KONEC SOBOČANI DOMA

S šestim krogom, ki bo v soboto in nedeljo v Murski Soboti, bo končano tekmovanje v I. zvezni ligi, ki se je letos zavleklo v polovico junija, obenem pa je to zadnje letošnje uradno tekmovanje v tej sezoni. Žreb je določil, da bodo Sobočani gostili prav na koncu najboljše ekipe za uvrstitev od 6. — 10. mesta in bomo tako lahko pozdravili lep uspeh — to je osvojitev 6. mesta — do katerega jim manjkajo le še 4 točke, ki pa bi jih po vseh napovedih morali osvojiti tudi s povprečno igro. Tako bodo ponovili lani doseženo najboljšo uvrstitev v prvi zvezni ligi — 6. mesto.

Zadnji krog tekmovanja bo še posebno zanimiv, saj bosta ekipi domačinov in Bosne vodili borbo za šesto mesto, ekipi Partizana in Borova pa ogorčeno borbo za obstanek, in če ne bo v ekipi Partizana igral Kosanovič, ima več možnosti za obstanek Borovo, Vitez pa se je že tako poslovil od lige. Sobočani bodo tudi na zadnjem tekmovanju nastopili v svoji najmočnejši postavi s Kovačem, Horvatom in Pavičem, ki bodo poskušali pred domačim občinstvom dokazati, da so si z dobrimi igrami v letošnji sezoni zaslužili tako visoko mesto. Sicer pa je termin v Murski Soboti zadnji v zvezni ligi po takšnem sistemu igranja, ker bodo v novi sezoni prešli na drugačen sistem. Ljubiteljem bele žogice se v teh dveh dneh obetajo kvalitetni boji, ki jih ne bi kazalo zamuditi.

M. U.

Občinski sodnik za prekrške v M. Soboti

NAJVEČ KRŠILCEV CESTNO—PROMETNIH PREDPISOV

Občinski sodnik za prekrške v Murski Soboti je lani prejel 5232 predlogov za uvedbo postopka o prekršku. V primerjavi z letom prej je vlog za kakih 20 odstotkov več. Največ prijav so poslali organi za notranje zadeve (4945), inšpekcijski organi (214), drugi občinski upravni organi (25), javni tožilec (19) itd. Sodnik za prekrške je lani izrekel kazen 4862 fizičnim osebam (občanom) in 68 pravnim osebam. V preteklem letu so največkrat obravnavali in seveda izrekli sankcije kršilcem zakona o temeljih varnosti cestnega prometa. Največkrat so k sodniku za prekrške morali občani, ki so pred vožnjo zaužili preveliko količino alkohola in so tako vozili pod njegovim učinkom (794). K sodniku so morali tudi tisti, ki so odklonili preizkus na alkohol (402), pa tisti, ki so sedli za volan avta ali pa se vozili z motorjem, četudi nimajo vozniškega izpita (625). Sodnik je obravnaval tudi primere voznikov, ki so se pojavili v prometu, ne da bi pred tem opravili preizkus o poznavanju cestnih predpisov (383). Sodnik za prekrške v Murski Soboti je lani izrekel več strožjih kazni kot prejšnja leta. Tako je kaznoval kar 1069 oseb s kaznijo od 500 do 1.000 dinarjev (leto prej le 374), povečalo pa se je tudi število kaznovancev, ki so plačali več kot tisoč dinarjev. Pa ne samo to: sodnik za prekrške je izrekel tudi 12 zapornih kazni. Obravnaval je seveda tudi mladoletne storilce prometnih prekrškov in jim je izrekel 298 vzgojnih ukrepov.

Kršitve prometnih predpisov torej pri sodniku za prekrške v Murski Soboti prevladujejo. So pa seveda še druga protipravna dejanja, ki jih je obravnaval ta organ. Začnimo s kršitvami javnega reda in miru. Na prvem mestu so prepiri, vpitje in nespodobno vedenje na javnem kraju (314), sledi kaljenje hišnega reda in miru (249). Sodnik je obravnaval seveda le tiste primere kršitev, ki so bili prijavljeni. Ugotavlja, da je teh kršitev vsako leto več, vzrok zanje pa je alkohol. Med storilci je tudi precej povratnikov, torej takih, ki so že bili kaznovani, vendar jih sankcija ni spametovala. Pravilno torej ugotavlja sodnik za prekrške, ko pravi, da bi zakonske posvetovalnice, ustanovljene pred enim letom, morale veliko več narediti na področju urejanja medsebojnih razmerij med sedanjimi in bodočimi zakonci. Potem bi bilo manj fizičnih obračunavanj, meni murskosoboški sodnik za prekrške. Sicer pa je lani občinski sodnik za prekrške v Murski Soboti poostril kaznovalno politiko: 18 kršilcev zakona oziroma odloka o javnem redu in miru je poslal v zapor, mladoletnikom je izrekel 12 vzgojnih ukrepov, 195 občanov je kaznoval z denarno kaznijo, ki znaša od 500 do 1.000 dinarjev, nekaj pa jih je plačalo celo več kot tisoč dinarjev.

Naslednje področje iz dela sodnika za prekrške pa je kaznovanje kršilcev predpisov s področja gospodarstva. Lani je sodnik izrekel kazen 37 kršilcem predpisov o zdravstvenem varstvu živali, 41 kršilcem zakona o gozdovih, 17 jih je kršilo določila zakona o gradbeništvu, 19 predpise o notranji trgovini, 12 zakon o obrtništvu itd. Tudi tem je sodnik izrekel primerno denarno kazen in je tako kar 68 kršilcev plačalo do tisoč dinarjev. Sicer pa je lani sodnik obravnaval tudi več primerov kršitev s področja javne varnosti. Tako je kar 64 oseb kršilo predpise o prehajanju čez državno mejo in gibanje v mejnem pasu. V teh primerih prevladujejo občani, ki so se znašli na meji z neveljavnimi potnimi listinami. Gre pretežno za vračajoče se delavce iz tujine, ki niso dovolj pozorni na svoj potni list in ga torej ne podaljšajo pravočasno.

Razveseljiv je podatek organa za prekrške v Murski Soboti, ki v svojem poročilu ugotavlja, da je lani obravnaval manj primerov prekrškov, ki so jih storili mladoletniki. Pred sodnika je lani moralo 369 mladoletnikov, leto prej pa 391. Največ jih je kršilo cestno-prometne predpise (350), 14 jih je kršilo javni red in mir, dva sta ravnala v nasprotju z zakonom o orožju, en pa je storil prekršek s področja gospodarstva. Večina mladoletnikov je bila obravnavana prvič, zato je bil izrečen tudi milejši ukrep: opomin.

Š. SOBOČAN

Žena mrtva, mož lažje poškodovan

Težkih motorjev je tudi na našem območju iz dneva v dan več, s tem pa se povečuje število kršilcev prometnih predpisov. „Kavasakiji", „suzukiji", „emzeji" in drugi namreč s hitrostjo pretiravajo. Več kot je dovoljeno, vozijo ne le zunaj naseljenih krajev, ampak tudi skozi mesto, recimo Mursko Soboto. Ne zavedajo se ali pa se nočejo, da s tem kršijo predpise o največji dovoljeni hitrosti, hkrati pa izzivajo prometno nesrečo; ogrožajo torej nedolžne ljudi. Mnogi izmed teh so že bili kaznovani, žal pa jih sankcija noče in noče spametovati.

Z neprimerno hitrostjo je drvel tudi 26-letni Karl Klauer-Heinz iz Nemčije, ki se je te dni peljal z motorjem iz Martjanec proti Murski Soboti. V bližini gostilne Baranja v Nemčavcih ga je v levem ostrem ovinku zaneslo s ceste v jarek. Z njim vred je zletel tudi sopotnik 29-letni Štefan Ružič iz Murske Sobote, Žitna ulica 1. Oba sta se poškodovala, zato so ju odpeljali v bolnico. Motoristu so tam vzeli kri za analizo, saj domnevajo, da je bil pijan.

Nesrečo z motorjem je doživel tudi 19-letni Mirko Božič iz Grab 14/a, ki je s sopotnikom 19-letnim Marjanom Makovom iz Lukavec 69 neprimerno „startal". Preden je izpeljal, je namreč močno dodajal plin, motor je „kopal" in tedaj je sopotnik padel s sedeža in se hudo poškodoval.

23-letni Franc Tratnjek iz Sovjaka 113 se je 1. junija okrog 21.45 ure peljal s sopotniki iz Bučečovec proti Vidmu ob Ščavnici. Zaradi neprimerne hitrosti je zapeljal v jarek, nato pa se je vozilo prevrnilo in obstalo spet na cesti. Posledice: sopotnica Nada Grmič, 20 let, iz Vidma ob Ščavnici 14/a se je hudo poškodovala, sopotnik 21-letni Vlado Jurič iz Žihlave ter voznik pa sta lažje ranjena. Gmotna škoda na vozilu znaša 70 tisočakov. Nesrečo je povzročil alkohol.

Pred osebnim avtom, s katerim se je peljal iz Vidma proti Berkovcem 28-letni Bojan Mavrič iz Maribora, Bevkova ulica 1, je nepričakovano zavil na levo 30-letni Stanislav Majcen iz Drakovec 68, ki se je peljal s traktorjem. Sledilo je silovito trčenje in posledice, ki so tele: Mavričev sopotnik Jože Novoselec, 40 let, iz Maribora, Brezova ulica 61, se je hudo poškodoval in so ga prepeljali v mariborsko bolnico, materialna škoda na vozilih pa znaša 40 tisočakov. Traktoristu so vzeli kri za analizo.

Podobna nesreča se je zgodila v Podgradu. 32-letni traktorist Jože Rajtar iz Hercegovščaka 7 se je peljal proti Drobtincem, za njim pa je vozil avtomobilist Alojz Kovač, 58 let, iz Drobtinec 2, ki je pred seboj vozečega traktorista začel prehitevati. To pa je bilo usodno, kajti, ko je bil osebni avto vzporedno s traktorjem, je njegov voznik zasukal volan na levo, kar je imelo za posledico, da je avto zaneslo na levo, zletel je na njivo in se prevrnil. Škoda znaša 50 tisočakov. Traktorist ni bil trezen.

Pred osebnim avtom, s katerim se je 6. junija peljal skozi Vratjo vas 24-letni Jože Ferčec iz Prevalj, je z dvorišča izza ovinka prečkal cesto 8-letni V. G. iz Vraje vasi 12. Voznik trčenja ni uspel preprečiti, zato je otrok dobil hude poškodbe po glavi.

9. junija ob 17.15 uri se je zgodila huda prometna nesreča na lokalni cesti zunaj naselja Bučečovci. Vzrok: prevelika hitrost. Z njo je drvel voznik osebnega avta 50-letni Ignac Tomanič iz Maribora, ki se je peljal iz Zasadov. V levem ovinku ga je zaneslo s ceste, zapeljal je v gozd in z avtom trčil v drevo. Žena 50-letna Ana je bila na mestu mrtva, medtem ko se je voznik le lažje poškodoval. Pač pa je povsem zbit osebni avto in je škode za 200 tisočakov. Voznika so napotili na strokovni pregled, saj obstoji utemeljen sum, da ni vozil trezen.

(ŠS)

HUD POŽAR V HRASTJE—MOTI

O vlomu v trgovinico, ki je v okviru zdravstvenih objektov v Rakičanu, smo že poročali. Takrat o storilcu še nismo imeli podatkov. Te dni pa so mu prišli na sled; osumljen je Franc Šiplič iz doma oskrbovancev v Rakičanu. Pa ne le za to protipravno dejanje, ampak tudi za vlom v barako Bliska, ki je postavljena v bližini bolnice, iz katere je odnesel brusilni stroj, in tako organizacijo oškodoval za 7.000 dinarjev.

Ko je 7-letni S. B. s Cvena zavil z lokalne ceste na gramozirano dvorišče pri stari mami, h kateri je šel na obisk, je padel. Dasiravno ni dobil vidnih poškodb, je pozneje tožil, da ga boli. V murskosoboški bolnici niso odkrili kakih poškodb, zato so ga odpustili domov. Vendár ga je spet bolelo. Spet so ga odpeljali v soboško bolnico, kajti pred tem je padel v nezavest, iz Murske Sobote pa so ga napotili v mariborsko bolnico, kjer je kmalu zatem umrl. Domnevni vzrok: zamašitev ožilja.

Pri delu na cirkularki v TOZD Marles Boračeva se je zgodila huda delovna nesreča. Cirkularka je namreč odrezala Janezu Križetu s Ptujske ceste dlan desne roke. Drugih podatkov, ki bi pričali, kako se je lahko tako huda nesreča zgodila, nimamo.

Viljem Mekiš iz Dolnjih Slaveč se je peljal s traktorjem po seno. Za njim je pritekel 11-letni sin in z vrvjo v roki skočil na traktor ter sedel na levi blatnik. Med vožnjo se je vože začelo odmotavati, del vrvi je padel pod kolo traktorja in tako Mekiševega sina potegnil s traktorja. V soboški bolnici so ugotovili hude poškodbe.

Spet igrą otrok v vžigalicami. O njej poročajo iz Hrastje-Mote. 6. junija je namreč izbruhnil požar v skednju. Ugotovljeno je, da so se v tem prostoru zadrževali otroci v starosti 3 in 6 let ter z vžigalnikom zanetili ogenj. Le-ta je hitro zajel gospodarsko poslopje v izmeri 38 × 6 metrov in uničil ostrešje, ni pa prizanesel tudi motorni kosilnici, kmečkemu vozu, prikolici za prevoz živine, puhalniku in drugemu orodju, torej je tudi to zgorelo oziroma je hudo poškodovano. Ogenj se je razširil tudi k sosedovim, kjer je zagorela drvarnica Franca Kolarja. Skupna škoda znaša kar 715 tisoč dinarjev. Poleg občanov, ki so pritekli gasit, so sodelovali še člani gasilskih enot iz Hrastje—Mote, Radenec in Hrašenskega vrha.

(šs)

KJE JE IVAN SMOLEJ?

LJUBICA IŠČE OČETA

Oče Ljubice Varga (Petrovič), rojene 12. aprila 1947 v Subotici (Socialistična avtonomna pokrajina Vojvodina) je Ivan Smolej, star od 60 do 65 let, ki se je 1946. leta zadrževal v Starem Bečeju. Tu se je seznanil z Nado Petrovič, rojeno 6. avgusta 1925, s katero je šest mesecev živel v zunajzakonski skupnosti. Še pred rojstvom Ljubice — v letu 1946 — je bil službeno, po vojaški plati — v danem primeru gre za vojaškega starešino — premeščen v Mursko Soboto.

Iz občinske organizacije Rdečega križa v Subotici so že pred časom sporočili na občinski odbor Rdečega križa v Mursko Soboto, da jih je Ljubica Varga zaprosila za pomoč. Resnico o starših je namreč zvedela šele ob polnoletnosti kot rejenka v družini Sebenji iz Subotice.

Leta in leta je skušala Ljubica Varga najti očeta, saj se je brezvestna mati očitno obeh odpovedala, a ji ga doslej ni uspelo najti. Tudi Ivan Smolej je nekajkrat hotel dognati, kje je nezakonska hčerka, toda Nada Petrovič mu ni ničesar razkrila. Ljubica Varga ve le to, da je dobila ime po materi Ivana Smoleja.

Tako se torej oče in hči že vrsto let brezuspešno iščeta, a ne najdeta. Nemara pa bi lahko pomagal kdo od naših bralcev, menijo na občinski organizaciji Rdečega križa v Murski Soboti kot seveda tudi v Subotici, od koder je prišla pismena prošnja za pomoč v tem hudo bolečem in zapletenem primeru iskanja.

Branko Žunec

ZADNJA VEST

Podivjani konji

Jože Horvat, star 54 let, iz Doline 34 je s kmečkim vozom, ki ga je vlekel par konjev, peljal iz gozda dva kubična metra drv. V bližini dehidracije so se konji splašili in pričeli teči. Kljub prizadevanju, da bi jih nekoko zaustavil, voznik ni uspel zadržati podivjanih živali. Ker je bila cesta kotanjasta, poleg tega pa so konji z vprego bežali nazdol, se je zgodila huda nesreča: Horvat je padel z voza pod kolo, ki mu je šlo čez glavo, s čemer mu je povzročilo tako hude poškodbe, da je za posledicami na kraju nezgode umrl. Ljudje so podivjane konje ustavili šele kakih 300 metrov od kraja nesreče.

(šs)

KRVODAJALCI

IZ RAZNIH KRAJEV IN PODJETIJ

Aleksander Bočkorec (3), KIK Pomurka, Štefan Smodiš (11), Jeklotehna, Štefan Maroša (14), Blisk, Karel Kovač (3), Podjetje Sobota, Ludvik Sapač (7), Beznovci, Vlado Lazar (6), Ivanovci, Geza Kološvari (26), Panonija, Vladimir Abakumov (22), SO Murska Sobota, Bela Železen (4), šarika Kuhar (15), Šarika Gomboc (9), Geza Lutar (29), Franc Brumer (3), Francka Škraban (3), Gizela Erniša (13), Franc Režonja (4), Ana Režonja (10), vsi iz Moravec, Marjan Lipaj (8), Rudolf Šavel (15), oba iz Martjanec, Jože Erjavec (11), Štefan Banko (7), Jože Drvarič (2), Franc Zakoč (10), Jože Albert (2), Marija Čurman (7), Vera Vogrinčič (11), Marjeta Ružič (4), Marija Kuronja (6), vsi iz Sebeborec, Jože Durič (11), Janez Kološa (10), oba iz Martjanec, Emil (12), Alojz Horvat (9), oba iz Nemčevec, Lea Flisar (1), Bojana Horvat (1), Branko Marinič (1), Nevenka Simič (1), Bojan Kozel (1), Igor Kulčar (1), Romeo Kulčar (1), Benjamin Ščap (1), Jože Gerenčer (1), Ladislav Horvat (1), Marjeta Škraban (1), Majda Ouček (1), vsi iz gimnazije M. Sobota, Mladen Jakovljevič (4), Nemčavci, Jože Žerdin (7), Marija Kranjec (7), Teodor Kerčmar (21), Ernest Kerčmar (7), vsi iz Krnec, Janez Kološa (6), Zlatica Kučan (2), Ludvik Karas (7), vsi iz Andrejec, Gizela Fartelj (18), Krnci, Stanko Čerpnjak (14), Jože Varga (9), oba KIK Pomurka, Slavica Meglič (5), Franc Gomboc (12), Boris Šijanec (18), Marjan Čuk (9), Silvester Cmager (7), oba Radenska, Ivan Oblak (18), Sotina, Mirko Čeh (12), Panonija.

IZ RAKIČANA

Kristina Šadl (5), Marija Hari (6), Jože Ren (2), Janez Jakob (1), Helena Copot (1), Vilma Kološa (1), Jože Copot (1), Jože Horvat (1), Jože Magdič (1), Jože Zver (5), Aleksander Lipaj (2), Vili Lebar (6), Alojz Baligač (1), Ignac Herbaj (5), Štefan Bohnec (5), Štefan Rajnar (4), Pavel Kolar (1), Hedvika Sovič (1), Ludvik Peterka (1), Milena Zelko (1), Ivan Žižek (1), Alojz Lebar (1), Alojz Časar (1), Štefan Gabor (1), Geza Peterka (1).

Z GIMNAZIJE V MURSKI SOBOTI

Marjan Kočila, Zdenko Kikec, Terezija Kisilak, Borut Lipič, Ivo Šerc, Ludvik Svetec, Lidija Kuhar, Majda Kocjan, Dajana Cmrekar, Rastko Mauko, Jože Koco, Milena Kuzmič, Olga Horvat, Marija Draškovič, Dani Puhan, Mirko Banfi, Bojan Tornar, Boris Gosak, Drago Pandur, Milena Farič, Bernardka Pelcar, Joža Poredoš, Cvetka Zlatar, Slavica Poredoš, vsi prvič.

POROKE

Dušan FARŠANG, polkvalificirani tapetnik, Murska Sobota, Staneta Rozmana 6 in Ljudmila GRAH, frizerka, Gerlinci 33; Štefan FEHER, miličnik, Murska Sobota, Staneta Rozmana 2 in Jasna NOVAK, upravna delavka, Murska Sobota, Lendavska 60; Emil VUČKIČ, diplomirani pravnik, Selo 125 in Marjana GORZA, zobna tehnica, Andrejci 8; Viljem KERČMAR, kmetovalec, Otovci 6 in Majda KODELA, saldakontisktka, Rakičan 83. ČESTITAMO!

PRISPEVKI ZA KIRURGIJO

PZC TOZD ZD Ljutomer (namesto venca na grob pok. dr. Kousa) — din 1.000,00; POTROŠNIK — sindikal. organizacija M. Sobota (namesto venca na grob pok. materi od Vereš Viktorija TO VP) — din 500,00; KUHAR Terezija in Jolanka Marikišavci št. 2 (namesto venca na grob pok. Županek Ane iz Markišavec) — din 2.000,00; Družina LAH — VILD M. Sobota Prešernova 12 (namesto venca na grob pok. Šiftar Aleksandra) — din 700,00; ŠAFARIČ Greta Beltinci, Žitna 12 (namesto venca na grob pok dr. Kous Franca) din 1.000,00; Osnovna organizacija ZSS MERKATOR-UNIVERZAL Lendava (namesto venca na grob pok. Tivadar Franca iz Doline) — din 700,00; Osnovna organizacija TMP (namesto venca na grob očetu Rotdajč Ivota M. Sobota, Lendavska 4/a) — din 1.000,00; ZDRAVSTVENA ŠOLA M. Sobota — dijaki 3.a razreda (namesto venca na grob pok. Kalamar Emilu) — din 1.000,00; VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD M. Sobota (namesto venca za pok. moža sodelavke Kalamar Irene) — din 500,00; VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD M. Sobota (namesto venca za pok. brata sodelavke Kohek Regine) — din 500,00; DRUŠTVO INVALIDOV M. Sobota (namesto venca pok. člana Benko Štefana iz M. Sobote) — din 200,00; Tovarna MLEČNEGA PRAHU (namesto venca na grob pok. očetu Rotdajč Ivoja M. Sobota — sodelavci) — din 1.000,00; OBČINSKA STRELSKA ZVEZA M. Sobota (namesto venca na grob pok. Bedič Jožeta), (strelske družine Moščanci, Cankova, Hodoš, Tišina, Kančevci) — din 2.500,00;

Darovalcem se zahvaljujemo!

Prispevek nakazujte na račun: 51900-763-30297 TOZD Splošna bolnišnica Murska Sobota

ABC POMURKA

OB 30. OBLETNICI
NAŠE DELOVNE ORGANIZACIJE
«POTROŠNIK»

ORGANIZIRAMO
MODNO REVIJO
«ZA POLETNE DNI»

KI BO V PONEDELJEK, 15. JUNIJA
OB 17 30 h
V «BLAGOVNICI» V M. SOBOTI

TOZD IZBIRA
Potrošnik
murska sobota

radijski in televizijski spored od 12. do 18. junija

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.15 Poročila 17.20 Družina Smola, madžarska risana serija 17.45 Jugo Rock: „Na lepem prijazni" 18.15 Obzornik 18.25 Vidiki socialnega dela: Center za socialno delo 18.55 Ne prezrite 19.10 Risanka 19.15 Cik cak 19.24 TV nocoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 TV Dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, dokumentarna serija 20.55 Propagandna oddaja 21.00 T. Mann: Buddenbrookovi, nemška nadaljevanka 22.00 V znamenju 22.15 Nočni kino: Jaz, Pierre Riviere, francoski film

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.10 TV dnevnik v Madžarščini 17.30 TV dnevnik 17.45 Z našega zornega kota 18.15 Mladinski ekran 18.45 Staroste 19.30 TV dnevnik 20.00 Narodna glasba 20.45 Zagrebška panorama 21.10 Razprava o morali, oddaja iz dokumentarne serije 21.55 V petek ob 22h, kulturni mozaik (do 23.55)

TV ZAGREB

Prvi program

17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Otroška oddaja, 18.45 Zabavna oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, 20.55 EPP, 21.00 Zabavnoglasbena oddaja, 21.55 Dnevnik, 22.10 Osvajanje Divjega zahoda, 23.40 Pregled sporeda za soboto.

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

Prvi program

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Ruščina, 9.00 Šolska TV, 9.30 Točno opoldne (film), 10.55 Votline — svet brez sonca, 11.20 Klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Medvedki so prosti, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Panoptikum, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Derrick (TV film), 20.15 Reklame, 20.20 Panorama, 21.10 Reklame in šport, 21.20 Nočni studio, 22.20 Poročila.

Drugi program

16.25 ORF danes, 16.30 Ob 1300 letnici Bolgarije, 16.45 Šolska TV, 17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Želeli ste — igramo, 18.00 Posnetek: Tenis Avstrija—Danska, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Telemedicina, 20.15 Reklame, 20.20 Politika v petek, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Sužnji (film), 23.00 Poročila.

TV MADŽARSKA

13.45 Šolska TV. 15.00 Mladinski film. 16.10 Poštni predal 250, Maria Takacseva. 17.00 Okno, reportaže. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Delta, znanstveni magazin. 19.35 Šestinšestdeset; gost oddaje: dr. Jozsef Herman. 20.25 Tamas Barany: Brutus, TV igra. 21.50 TV dnevnik.

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.30 Poročila 8.35 Minigodci v glasbeni deželi 8.50 Kapitan Kuk, slovaška pravljica 9.00 Zbis — K. Grabeljšek: Moje akcije 9.10 Ko utihne šolski zvonec, otroška oddaja TV Zagreb 9.40 Jezik v javni rabi: Izbira med oblikami 9.50 Dokumentarna oddaja 10.20 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta, češka nadaljevanka 11.20 Poročila (do 11.25) 17.00 Poročila 17.05 Yankee na dvoru kralja Arthurja, ameriški mladinski film 18.50 Naš kraj 19.05 Zlata ptica 19.10 Risanka 19.15 Cik cak 19.24 TV nocoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 Dober večer, zabavno glasbena oddaja TV Zagreb 20.55 Propagandna oddaja 21.00 Boj za življenje in smrt, nizozemski film 22.55 TV kažipot 23.15 Poročila

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

16.25 Nogomet Vojvodina:Železničar, prenos (slov. kom.) v odmoru propagandna oddaja 18.15 Atletika za memorial Láza Milaševskega 19.00 Glasbeni spored 19.30 TV dnevnik 20.00 Dokumentarni film 20.45 Poročila 20.55 Feljton 21.25 Športna sobota 21.45 Romeo in Julija, balet 23.15 Kronika Sterijevega pozorja (do 23.15)

TV ZAGREB

Prvi program

15.05 Pregled sporeda, 15.10 Poročila, 15.15 TV koledar, 15.25 Oddaja za otroke, 16.25 Nogomet: Vojvodina - Železničar, 18.15 Zgodba o Servu Mihajlu, 18.45 Pisci revolucionarji, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Plamteča zvezda (film), 21.40 EPP, 21.45 Dnevnik, 22.00 V soboto zvečer, 23.30 Pregled sporeda za soboto

TV AVSTRIJA

Prvi program

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Angleščina, 8.35 Francoščina, 9.05 Ruščina, 9.35 Rečni konji z Išaše, 10.25 Nočni studio, 11.20 Pojmo skupaj, 12.00 Opoldanska redakcija, 13.30 Noč s cesarjem (film), 15.00 Visoka hiša, 16.00 Gradbišče, 16.30 Stari parnik, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Dva x sedem, 17.25 Dober večer v soboto (Heinz Conrads), 17.50 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport in reklame, 19.15 Glasba je adut, 20.55 Reklame, 21.00 Šport, 21.20 Newport Jazz festival.

TV MADŽARSKA

8.05 Za narodnosti. 8.25 Za otroke. 10.00 Jean-Christophe, pon. 13.30 Stan in Pan, Burleska. 14.30 Lutke. 15.05 Filmski festival Miškolc. 16.05 Literarno potepanje. 16.55 Cigančki iz Komla. 17.30 Pokrajine, mesta, ljudje. 18.30 TV dnevnik. 10.00 Sobotni filmski koktejl: Kremenčkovi, Derrick, Risanka, Glasbeni film, Minikronike. 21.40 TV dnevnik. 21.50 Predzadnji človek, madžarski film.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon 21-232)

TV LJUBLJANA

9.15 Poročila, 9.20 Sezamova ulica, ameriška otroška serija, 10.20 D. Sušić: Tale, nadaljevanka Tv Sarajevo. 11.05 Tv kažipot, 11.30 Narodna glasba, 11.58 Mozaik. 12.00 Ljudje in zemlja. 13.00 Jugoslavija, dober dan. 13.35 Poročila (do 13.40). 15.45 Na razpotju, ameriški film. 18.05 Športna poročila. 18.15 Sestanek v nebotičniku. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.22 Tv nocoj. 19.24 Zrno do zrna. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 B. Drašković—M. Kovač: Tobačna pot, nadaljevanka. 20.55 Propagandna oddaja. 21.00 Zanima me. 21.30 V znamenju. 21.50 Reportaža z nogometne tekme CZ—Partizan. 22.20 Športni pregled.

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

16.00 Nedeljsko popoldne. 17.30 Igrani film. 19.00 Retrospektiva animiranega filma Zagreb 80. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Glasbena oddaja. 21.00 Včeraj, danes, jutri. 21.25 Peta stran studia, ponovitev zabavno glasbene oddaje. 22.15 Kronika sterijevega pozorja (do 23.00)

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

Prvi program

9.45 Pregled sporeda, 9.05 Poročila, 10.00 Naprej naši (film), 11.30 Pesmi nasproti, 11.58 EPP, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Za in proti, 14.30 Serjoža (film), 16.00 Nedeljsko popoldne, 17.30 Bombaški proces (film), 19.00 Retrospektiva risanega filma Zagreb 80, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Tobačna pot, 20.55 EPP, 21.00 Stara planina in okolinje, 21.30 Dnevnik, 21.50 Nogomet: C. Zvezda — Partizan (posnetek), 22.30 Športni pregled.

TV AVSTRIJA

Prvi program

10.00 Tiskovna ura, 11.00 Vzgojna oddaja, 14.15 Vse v eni noči (film), 15.45 Ostržek, 16.10 Popotovanje z Odisejem, 16.40 Spanček Zaspanček, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.25 Religija, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport, 19.15 Odvisno od stališča (TV film), 20.50 Religija, 20.55 Poročila.

TV MADŽARSKA

7.10 Spored za otroke. 12.45 Stan in Pan, burleska. 13.20 Pesem doni; Imre Magyari. 13.40 Jutri bo že prepozno, italijanski film. 15.25 Priporočamo naše sporede. 15.50 Risanka. 16.10 Vaterpolo, prenos. 18.00 Teden; aktualnosti, reportaže. 19.00 Športna poročila. 20.40 Družabna igra. 21.20 Poročila.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.10 Poročila. 17.15 Vrtec na obisku: Morski zakladi. 17.30 Z zverjadjo iz oči v oči, madžarski poljudno znanstveni film. 17.55 Človek in duševna stiska: Iskanje. 18.20 V društvu mišično prizadetih, oddaja iz cikla Ob letu invalidov. 18.35 Obzornik. 18.45 Kontra ritem, mladinska oddaja. 19.15 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 Tv nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 M. Sabolović: Prepozno, nadporočnik, drama TV Zagreb. 21.20 35 mm, oddaja o filmu. 22.20 V znamenju.

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.40 Tv dnevnik v madžarščini. 18.00 Tv dnevnik. 18.15 Gledališče Štreička Brane. 18.30 Partizanske zgodbe. 18.45 Glasbena medigra. 19.00 Športna oddaja. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Raziskovanja: Nekropole. 20.50 Poročila. 21.00 Martin Eden, serijski film. 22.00 Iz sporeda TV Ljubljana: Nepalske impresije (do 22.30)

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

Prvi program

17.40 Pregled sporeda, 17.45 Poročila, 17.50 TV koledar, 18.00 Bombaški proces (film), 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Takšen človek (drama), 21.15 EPP, 21.20 Izbrani trenutki, 21.25 Življenje filma, 22.10 Dnevnik, 22.25 En avtor, en film, 22.40 Pregled sporeda za torek

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

Prvi program

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 TV kuhinja, 9.00 Ob 1300 letnici Bolgarije, 9.15 Šolska TV, 9.30 Vse v eni noči (film), 11.00 Visoka hiša, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Lassie, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Fauna Iberica, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Šport v ponedeljek, 20.05 Detektiv Rockford, 20.50 Večerni šport, 21.35 Poročila.

Drugi program

16.30 ORF danes, 16.35 Kolesarstvo, 17.00 Znanost danes, 17.30 Usmeritve, 18.00 Včerajšnji vestern, 18.25 Kdo me hoče?, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Živinozdravnikove zgodbe, 20.05 Schilling, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Mama in kurba (film), 22.55 Poročila.

TV MADŽARSKA

Ni sporeda

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Aktualna tema, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Nekaj prijetnih glasbenih utrinkov, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.55 Beograd: 3. Kongres samoupravljavcev, prenos otvoritve do pribl. 12.15) 17.15 Poročila. 17.20 Kapitan Kuk, slovaška pravljica. 17.30 Ptuj 80, glasbena oddaja. 17.55 Pisani svet. 18.30 Obzornik. 18.40 Obramba in samozaščita. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 Tv nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 Tv dnevnik, poročilo s III. kongresa samoupravljavcev. 20.30 Vreme. 20.32 Propagandna oddaja. 20.35 W. Hohnensee: Bojni tovariš Hans Beimler, vzhodnonemška nadaljevanka. 22.25 Poročila

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.40 Tv dnevnik v madžarščini. 18.00 Tv dnevnik. 18.15 Pustolovščina. 18.45 Zeleni kabaret. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zabava vas Benny Hill. 20.45 Dokumentarna oddaja. 21.05 Poročila. 21.15 Zima na otoku Korčuli, izobraževalna oddaja (do 21.45)

ljubljanska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

Prvi program

9.55 Kongres samoupravljalcev — prenos slavnostne otvoritve, 17.55 Poročila, 18.00 TV koledar, 18.15 Avantura, 18.45 Zeleni kabaret, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Poročila, o odelu Kongresa samoupravljalcev, 20.55 EPP, 21.00 Brez narkoze (film), 22.40 Dnevnik, 23.00 Pregled sporeda za sredo

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

Prvi program

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Angleščina, 9.00 Kaj lahko postanem?, 9.30 Noč s cesarjem (film), 11.00 Veselje z zabavo, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Tudi hec mora biti, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Dekle iz Avignona, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Teleobjektiv, 20.00 Zrcalne slike, 20.50 Ženska brez pomena (TV film) 22.25 Poročila.

TV MADŽARSKA

15.35 Glasbene zgodbe; Hayden. 16.05 Za naše zdravje, zdravstvena vzgoja. 16.15 Burleska. 16.35 Prometna varnost. 16.45 Za naše spokojstvo. 17.20 Za spretneže, 1. del. 17.35 Panonska kronika, študio Pecs. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Novi Scotland Yard, kriminalka. 19.50 Študio '81. 20.50 Tveganje; konkurenca na svetovnem tržišču. 21.25 Filmski festival Miškolc. 22.25 TV dnevnik.

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 Nekaj minut z..., 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.40 Poročila. 17.45 Z besedo in sliko — K. Graboljšek: Moje akcije. 18.00 Pionirji modernega kiparstva, angleška kulturno-dokumentarna serija. 18.25 Obzornik. 18.40 Festival MPZ Celje 81. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 Tv nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Film tedna: Akcija, slovenski film. 21.20 Propagandna oddaja. 21.25 Tretji kongres samoupravljavcev. 22.25 Poročila

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.40 Tv dnevnik v madžarščini. 18.00 Tv dnevnik. 18.15 Kaj je novega pod streho. 18.45 Prijatelji glasbe. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Posnetek gledališke predstave. 21.35 Poročila. 21.40 Tale, Tv nadaljevanka. 22.25 Knjižni klub (do 22.55).

TV ZAGREB

Prvi program

17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Kaj je novega pod streho?, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Izbor v sredo, 22.05 Dnevnik, 22.25 Pregled sporeda za četrtek

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

Prvi program

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Tudi hec mora biti, 8.35 Francoščina, 9.05 Šolska TV, 9.35 Ko mesečina sladko spi na griču (film), 11.05 Veselje z zabavo, 11.15 Teleobjektiv, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Lutke, 16.30 Wickie in silaki, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Popi, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.25 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Trava je bolj zelena (film), 20.55 Šport, 21.20 Goldie in Liza, 22.10 Poročila.

Drugi program

16.55 ORF danes, 17.00 Dežela in ljudje, 17.30 Popotovanje po Avstriji, 18.00 Šport, 20.00 Kabaret navihancev, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Grdi, zli, umazani (film), 23.55 Poročila.

TV MADŽARSKA

8.5 Za otroke. 8.25 TV reprize. 13.40 ŠOLSKA TV. 15.05 Amor pod vodo, nemški film. 16.40 Bartok: Za otroke. 16.45 Za spretneže, 2. del. 17.00 Štafeta. 17.15 Poldrug milijonov korakov na Madžarskem. 18.05 Risanka. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Risanka. 19.10 Iz oči v oči. 20.00 Šoder, TV igra. 21.05 Dialog; sociolog P. Makra in njegova žena. 21.45 TV dnevnik.

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Delegatska tribuna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda

TV LJUBLJANA

17.30 Poročila. 17.35 Čas za pravljice, otroška oddaja Tv Zagreb. 18.05 Mozaik kratkega filma. 18.35 Obzornik. 18.45 Mladi za mlade: Kultura mladih—kultura za mlade: Kranjska razglednica. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.22 Tv Nocoj. 19.24 Zrno do zrna. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Mednarodna obzorja. 21.30 Tretji kongres samoupravljavcev. 22.10 Poročila

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.40 Tv dnevnik v madžarščini. 18.00 Tv dnevnik. 18.15 Družba rdečelaske Zore. 18.45 Ugrabitev, angleška serija. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Filmski večer: Prizori iz zakonskega življenja, švedski serijski film Ta temni predmet poželenja, francosko-španski film. 23.00 24 ur (do 23.05)

TV ZAGREB

Prvi program

17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Družina Rdečelase Zore, 18.45 Ugrabitev, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Poročilo iz Kongresa samoupravljalcev, 20.45 EPP, 20.50 Močnejši spol, 21.50 Dnevnik, 22.05 Resna glasba, 22.50 pregled sporeda za petek

Drugi program isto kot Lubljana II

TV AVSTRIJA

Prvi program

9.30 Dekla iz Heiligenbluta (film), 13.40 Sabrina, 15.30 Risanka, 15.50 Čarobni oblaček, 16.45 Johannes tolovaj, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Maurice Ravel — biografija, 17.25 ORF danes, 17.30 V vasi poetov, 18.00 Avstrija v sliki, 18.25 Religija, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport, 19.15 Sončni konji, 20.05 Dunajske zgodbe Petra Aleksandra, 21.05 Portret igralca Jürgena Moellnerja, 22.05 Poročila.

Drugi program

15.55 ORF danes, 16.00 Športno popoldne, 16.40 Pojdi po teh sanjah (film), 18.30 Čas v sliki, 18.50 Religija, 19.15 Kabaret štirih letnih časov, 20.50 Šport, 21.05 Izgubljeni v vesolju (film), 23.10 Poročila.

TV MADŽARSKA

14.20 Šolska TV. 14.55 Posvetovanje pedagogov. 15.30 Velike reke v luči zgodovine, Vistula. 16.40 Hip hop, za cicibane. 17.15 Telešport. 17.40 Za spretneže, 3. del. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Kratki filmi: Beli nosorog; Cena napredka; Mladinska ura, prenos iz Balatonföldvara. 21 25 TV dnevnik. 21.35 Filmski festival Miškolc; nagrajeni filmi.

tedenski koledar

PETEK, 12. junij — Flora
SOBOTA, 13. junij — Anton
NEDELJA, 14. junij — Metod
PONEDELJEK, 15. junij — Vid
TOREK, 16. junij — Beno
SREDA, 17. junij — Lavra
ČETRTEK, 18. junij — Marko

kino

»PARK« MURSKA SOBOTA

12. junija ob 18. in 20. uri ter 14. junija ob 16., 18. in20.uri ameriški barvni kinemaskopski film: »METEOR«;

15. in 16. junija ob 18. in 20. uri italijanski barvni kinemaskopski film: »EROTIČNE AVANTURE CASANOVE«; ogled filma je mladini do 16. leta prepovedan.

17. in 18. junija ob 18. in 20. uri švicarski barvni vistavisionski film: »KAKO POSTANEŠ ŠVICAR«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

13. in 14. junija ameriški film: »LOVCI SUŽNJEV«.

»SVOBODA« LJUTOMER

12. junija ob 19.30 uri angleški angleški film: »DOŽIVLJAJI V KAMPU«;

13. junija ob 19.30 uri ameriški film: »KRAMER PROTI KRAMERJU«;

14. junija ob 9.30 in 19.30 uri ameriški film: »KRAMER PROTI KRAMERJU« ter ob 17.30 uri angleški film: DOŽIVLJAJI V AVTOKAMPU«.

17. in 18. junija ob 19.30 uri ameriški film: »GRŠKI LADJAR«.

LJUTOMER

13. junija ob 20. uri ter 14. junija ob 17.45 in 20. uri ameriški film: »OČI LAURE MARS«;

17. junija ob 17.45 in 18. junija ob 20. uri ameriški film: »LESSIJEVE UMETNIJE«.

ČRENŠOVCI

12., 13. in 14. junija francoski barvni film: »ROP V NICI«.

LENDAVA

13. junija ob 17.30 in 20. uri hongkongški film: »ZNAK RDEČEGA ZMAJA«;

14. junija ob 10. uri ameriška risanka: »MAČEK NA DIVJEM ZAHODU« ter ob 17.30 in 20. uri italijanski film: »ZAPELJEVANJE«.

15. junija ob 17.30 uri hongkongški film: »ZNAK RDEČEGA ZMAJA« in ob 20. uri italijanski film: »ZAPELJEVANJE«;

17. junija ob 17.30 in 20. uri ameriški film: »KRALJ MAMIL«.

VERŽEJ

13. in 14. junija hongkongški film: »ČLOVEK DINAMO«.

prodam

MOPED COLLIBRI, 3-brzinec, ugodno prodam. Večeslavci 36, Rogašovci. M—1966

VSELJIVO HIŠO z gospodarskim poslopjem in 1 ha obdelovalne zemlje (4 gradbene parcele), v neposredni bližini Ljutomera, ob prometni asfaltni cesti, primerno tudi za obrt (voda, elektrika), prodam. Naslov v upravi lista. M—1968

GRABLJAČ za kosilnico BCS, prodam. Andrejci 48, p. Martjanci. M—1969

OBRAČALNIK PANONIJA prodam. Ženavlje 2, p. Petrovci. M—1973

HLADILNIK 130 l, prodam. Staneta Rozmana 4, Murska Sobota. M—1974

ŠKODO 100 L PRODAM. Drago Kočar, Sotina 66. M—1975

PARCELO z lokacijskim dovoljenjem v bližini M. Sobote, prodam. Vprašajte pri Štefanu Flegarju, Kupšici 23. M—1976

ZAPOROŽEC — tudi po delih prodam. Markišavci 23. M—MM

KORUZO — večjo količino, prodam. Bratonci 163. M—1874

FIAT 125 P, letnik 1979, prevoženih 5.600 km, garažiran, prodam. Matija Žunič, Križevci pri Ljutomeru. M—MM

GS CLUB 1220, letnik 1976, prodam. Branko Kapun, Stročja vas 16/A. Vi—207

KATRCO, registrirano do decembra, prodam za 30.000 din. Motovci 5, p. Grad. M—1981

DIANO-6, letnik 1977, v odličnem stanju, prodam. Ogled možen v nedeljo. Filovci 159. M—1982

ZASTAVO 750, letnik 1966, registriran do decembra, prodam. Naslov v upravi lista. M—KB

RABLJENO PEČ PAS na trda ali tekoča goriva, 35.000 kalorij, prodam. Telefon 069 21-702 — po 20. uri. M-1921

ZASTAVO 750, letnik 1974, prodam. Andrej Celec, Černelavci 52, telefon 22-950. M-1924

KRAVO, staro 6 let, dobro mlekarico, prodam. Ivan Škafar, Odranci 40. M-1925

MOTORNO KOLO MZ 125, letnik 1959, obnovljeno in registrirano, prodam. Žekš, arh. Novaka 15, M. Sobota. M-1926

VEČ ROČNO IZDELANIH TAPISERIJ, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-1926

AVTO VW — poltovorni in škodo, prodam. Franc Bohinec, Mele 24, p. Radenci. M-1977

OSEBNI AVTO OPEL REKORD 66 v voznem stanju, neregistriran, prodam. Gorica 22, p. Puconci. M-1979

BREJO KRAVO PRODAM. Noršinci 47 pri Murski Soboti. M-1980

GRADBENO PARCELO v Rakičanu prodam. Naslov v upravi lista. M-1943

OBRAČALNIK za kosilnico BCS, malo rabljeno, poceni prodam. Odranci 152. M-1944

POHIŠTVO za spalnico in dva jogija, poceni prodam zaradi selitve. Lončar, Staneta Rozmana 21. M-1945

ŽETVENO NAPRAVO za kosilnico BCS prodam. Panonska 97, Beltinci. M-1946

MLADO KRAVO s teletom prodam. Koloman Casar, Odranci 27, p. Črenšovci. M-1947

57 AROV NJIVE v Gorici (pri pokopališču) prodam. Informacije: Nemec, Gorica. M-1949

VW 1200, letnik 1970, z novim motorjem in obračalnik GRAMIT-4, ugodno prodam. Cven 28, Ljutomer. M-1950

ŠTEFANU BENČECU iz Hodoša, ki služi vojaški rok v Beogradu, iskreno čestitajo za 22. rojstni dan ter želijo mnogo sreče za volanom in čim hitrejši povratek v domači kraj — oče, mama in sestra Olga z družino.

JOŽETU KERČMARJU, ki služi vojaški rok v Tolminu, želijo prijetne dneve na odsluženju vojaškega roka v želji, da bi dnevi hitro minili in se zdrav vrnil med svoje drage — dedek, babica in Olga. Pridružujejo se mladinci iz Ženavelj.

TELEVIZOR GORENJE AVTOMATIK 900, črno-beli, prodam. Cena po dogovoru. Božidar Bokša, Prešernova 13, Ljutomer. Vi—208

VINSKE STEKLENICE BREZ NAVOJEV odkupujem po 8 din. Prinašalci dobite poleg plačila še nalepko. Gostilna Lovec — Hotiza. M-1948

KORUZO PRODAM. Mikloš Kuzmiča 37, Murska Sobota. M—1898

TRAKTOR STEYR 30 KM z jermenico in koso ter 4-delne brane prodam. Lukač, Prečna 18, Bakovci. M—1928

KUHINJSKE ELEMENTE, divan, banjo in dva jogija, prodam. Mikloš Kuzmiča 19, Murska Sobota. M—1896

OSEBNI AVTO FORD ESCORT, letnik 1970, prodam. Pečarovci 48. M—1897

MOTORNO KOLO MZ 150 TSL — karambolirano, prodam. Dokležovje 48. M—1929

MOŠKO, ROČNO ELEKTRONSKO URO na tekoče kristale in fotoaparat pollaroid 2000 S, prodam. Telefon 74-611 — popoldne. M—1930

BOJBER za centralno peč prodam. Jože Buček, Noršinska 1, Murska Sobota. M—1899

KOMBAJN ZA ŽITARICE PRODAM. Jožef Cor, Kroška 83, M. Sobota. M—1900

NOVI TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 30 z vinogradniškim plugom in novi citroen GA 80 ter škropilnico za vinograd s 100 m gumijaste cevi in razpršilcem, prodam. Kidričeva 31, Murska Sobota. M—1902

VINOGRAD S KLETJO v dobrovniških goricah, prodam. Ludvik Car, Dobrovnik 205, telefon 70-422. M—1903

DVE VISOKO BREJI KRAVI PRODAM. Avgust Ficko, Gornji Črnci 13, Cankova. M—1904

MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 41. M—1905

KADET — po ugodni ceni prodam. Telefon 23-606. M—1906

OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVA 101 SUPER, letnik 1980 prodam za 110.000 din Žiški 13. M—1823

RENAULT 16 TS, letnik 1970, prodam. Ogled po 15. uri. Ivan Rengeo, Naselje prekmurske brigade 24, M. Sobota. M—1868

FORD TAUNUS 12 M prodam — lahko tudi po delih. Fratar, Žižki 82. M—1907

ZAPOROŽEC brez motorja — poceni prodam. Gorjup, Puconci 9/C. M—1909

MALE PUJSKE PRODAM. Krog 72. M—1910

POHIŠTVO SPALNICE, dobro ohranjeno, prodam. Rešek, Cvetno naselje 9, Beltinci. M—1912

TRAVO PRODAM. Krnci 13. M—1914

MOTORNO KOLO HOREKS 250 prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Ernest Lanjšček, Fokovci 68. M—1916

ELEKTRIČNO OMARICO za novogradnjo, ugodno prodam. Ogled po 16. uri. Janez Domjan, Krog 40. M—1919

SVINJO, težko nad 100 kg, krmljeno z domačo krmo, prodam. Polana 20. M—1920

VW PASSAT L, letnik 75, 69000 km, metalno plavi s priključkom za prikolico prodam najboljšemu ponudniku. Informacije: telefon 069 21-702 — po 20. uri. M—1921

R—10 prodam. Ogled možen vsako nedeljo in soboto. Jože Benko, Mele n. h., p. Radenci. M—1922

ŠTEDILNIK NA OLJE (uvožen) in razne kuhinjske elemente, prodam. Helena Cuk, Partizanska 29, M. Sobota. M—1923

ŽITNI KOMBAJN, širina 190, motor mercedes 180 diesel, mizarsko mizo in traktorski gumi voz, vse v dobrem stanju, prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Ana Molek, Benedikt 80. M-1953

ŽASTAVO 750, letnik 1969, neregistrirano, prodam. Štefan Bunderla, Grad 123. M-1954

MOTORNO KOLO JAWA 350 prodam. Alojz Flegar, Lomanoše 34, Gornja Radgona. M-1933

TRAKTOR DEUTZ, malo rabljeni, uvožen, koso, kabino in prikolico — kiperco, registrirano, prodam. Franc Grah, Černelavci n. h., telefon 069 23-109. M-1955

KOŠNJO SENA na Dolini prodam. Informacije: Jože Vukan, Dolina 38. M-1956

MOLZNI STROJ PRODAM. Naslov v upravi lista. M-1958

KOŠNJO TRAVE prodam po polovični ceni. Franc Grah, Motovilci 28. M-1955

ZŠAM Ljutomer
Avto šola

OBJAVLJA LICITACIJO

Prodaje osebnega avtomobila zastava 101 lux, letnik 1978, s prevoženimi 96.500 kilometri. Vozilo je registrirano do oktobra.

Licitacija bo 17. junija 1981, ob 15. uri na sedežu Avto šole v Ljutomeru.

Izklicna cena je 65.000 dinarjev.

ORIGINALNI DVOBRAZDNI PLUG ZA MALI TRAKTOR STEYR, 8-colni, rabljeni in kabino za šteyr, tip 180/A, poceni prodam. Ogled vsak dan po 15. uri. Stanko Kosi, Vučja vas 53/A. M-1962

RISALNO MIZO in električni štedilnik, prodam. Podlesek, Lendavska 15. M-1963

HLADILNIK — ZAMRZOVALNIK 250 l — novi, ugodno prodam. Markovci 100, p. Šalovci. M-1964

126 P, letnik 1980/10, prodam. Telefon: 21-630 ali 76-050. M-1993

GRADBENO PARCELO NA VANEČI — ob glavni cesti, prodam. Informacije: Čopova 7. M—MM

ŠKODO 110 L, letnik 1972, prodam — tudi po delih. Naslov na upravi lista. M—1931

NSU 1200 C, letnik 1972, registrirano do leta 1982, ugodno prodam. Jože Horvat, Turnišče 147/A. M—1932

ZASTAVO 101, letnik 1976, ugodno prodam. Alojz Flegar, Lomanoše 34, Gornja Radgona. M—1933

SILOKOMBAJN MENGELE — v dobrem stanju, prodam. Janez Kumin, Krog 78. M—1934

VISOKOPRITLIČNO HIŠO z vrtom prodam. Franc Lebar, ulica Franca Kovačiča 9, Ljutomer. Ogled možen od 23. junija do 9. julija 1981. M—1935

KRAVO, staro 5 let s teletom, prodam. Ludvik Kučan, Ivanjševci 3, p. Prosenjakovci. M—1936

PSIHO — veliko, novo, v naravni barvi lesa, možno prebarvati, prodam. Franc Erjavec, Kidričeva 2. M—1937

STAVBNO POHIŠTVO (okna in vrata z roletami) in salonitne plošče (100 kom.), dobro ohranjeno, prodam. Telefon 22-779 — po 19. uri. M—1938

GRADBENO PARCELO in avto VW — nevozen, prodam. Interesenti se naj oglasijo v Žižkih 76. Le—196

OPEL REKORD A, obnovljen motor, registriran do junija 82, prodam. Naslov v upravi lista ali telefon 23-420. M—1939

JADRALNO DESKO IMGRAD in šotor za 4 osebe, prodam. Tomšičeva 7, Murska Sobota. M—1049

KOŠNJO TRAVE PRODAM. Predanovci 62. M—1941

OPEL KADET KUPE PRODAM. Borejci 18, p. Tišina. M—1942

BREJO KRAVO, staro 6 let, prodam. Cvetna 24, Bakovci. M-1951

ŠKODO 110 de lux, letnik 1975, registrirano do junija 1982, poceni prodam. Šarkanj, Mojstrska 2, M. Sobota. M-1952

1500 kom. rabljene strešne opeke — fole, prodam. Interesenti se lahko oglasijo v soboto 13. t. m. v Lemerju štev. 56. M—MM

kupim

STAREJŠO HIŠO z malo vrta v bližini Ljutomera, kupim. Stanko Ozmec, Cezanjevci 21, p. Ljutomer. Le-203

NOVEJŠO HIŠO v Murski Soboti ali Radencih kupim. Naslov v upravi lista. M-1892

MOTOR ZA FORD TAUNUS 12 M, letnik 1966, kupim. Jože Ritlop, Smolinci 90, p. Cerkvenjak. M-1960

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 200 l, kupim. Naslov v upravi lista. M-1965

sobe

MANJŠO OPREMLJENO SOBO oddam fantu ali dekletu. Krog 154. M—1893

DVE SOBI oddam. Lendavska 13. M—1913

OPREMLJENO SOBO oddam dvema fantoma. Naslov v upravi lista. M—1917

STANOVANJE v Lendavi ali bližnji okolici, nujno išče štiričlanska družina. Danica Koren, Gaberje 17. M—200

SOBO, po možnosti sobo in kuhinjo, iščeva. Naslov v upravi lista. M—1972

zaposlitve

KV zidarja, delavca in vajenca za pokic zidarja, zaposlim takoj. Pogoji so dobri. Zidarstvo, Milčinskega 68, 61000 Ljubljana. M—1875

DEKLE z dežele za pomoč v kuhinji in ostala dela, sprejme takoj gostilna Baranja, Nemčavci 1. Stanovanje in hrana v hiši. Telefon 21-119. M—1915

VARSTVO za eno leto starega fantka v dopoldanskem času (3-4 ure), v Gornji Radgoni, iščem. Vpoštev pridejo resne mlajše ali starejše ženske. Plačilo po dogovoru. Dana Barovič, Trg svobode 9, Gornja Radgona. M—1927

KOMBAJNISTA ali delavca, voljnega dela kot spremljevalec kombajna sprejmem. Naslov v upravi lista. M—1957

POMOČNIKA za kovaško stroko — KV ali priučenega, po možnosti varilca, sprejmem. Jože Šebjan, kovaštvo, Rakičan 130. M—1961

PKV ali KV strugarja zaposlim. Mota 30, Ljutomer. Vi—206

MLAJŠO ŽENSKO za pomoč v gospodinjstvu, iščemo. Hrana in stanovanje zagotovljena. Plača 6.000 din. Drago Belovič, Razkrižje 52, p. Ljutomer, telefon (069) 83-217. Vi—209

razno

CENJENE STRANKE OBVEŠČAM, da opravljam vsa steklarska dela na domu in v delavnici. Izdelujem okvire za slike in gobeline. Se priporoča steklarstvo Milan Zorko, Ul. pariške komune 27, Maribor. M—1851

PREKLIC!

Preklicujem veljavnost hranilne knjižice št. 04161-6, izdano pri HKS KK Gornja Radgona. Ivan Senekar, Sp. Žerjavci 20, Lenart. M 1908

Svet osnovne šole Drago Lugarič Lendava

razpisuje

po določilih statuta TOZD, dela in naloge

pomočnika ravnatelja

za mandatno dobo štirih let (začevši s 1. 9. 1981)

Prijavijo se lahko kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za učitelja po zakonu o osnovni šoli, imajo ustrezne družbenopolitične in moralno-etične vrline v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike občine Lendava ter vsaj 5 let delovnih izkušenj v vzgojno izobraževalnem delu. Kandidati morajo imeti znanje slovenskega in madžarskega jezika.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: SVET OSNOVNE ŠOLE DRAGO LUGARIČ V LENDAVI, KRANJČEVA ULICA 44a.

Že leti dve te zemlja krije,
v gomili tihi mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš

V SPOMIN

22. junija minevata dve leti, odkar nas je v globoki žalosti zapustil naš dragi mož in očka

Jože Vamberger

iz Murščaka 17

Težko je verjeti, da te ni več med nami in nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Naš dom je pust in prazen a v naših srcih živiš in boš živel do konca naših dni. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in ste ga ohranili v lepem spominu.

Globoko žalujoči: žena Ljudmila ter hčerke Majda, Olga in Vida

VESTNIK

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer—Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gönter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celotetna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 8 dinarjev. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je po težki bolezni v 78. letu starosti za vedno zapustil dragi oče, tast, dedek, pradedek, brat in stric

Štefan Küplen

iz Markišavec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, znancem, delovnim prijateljem ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, mr. Milanu Erjavcu in Štefanu Glavaču za tople poslovilne besede, DO Sobota DE Gradbeništvo in OZD Mura TOZD Težka konfekcija, 222 brigada za podarjene vence, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem in vaščanom.

Še enkrat vsem in za vse — najlepša hvala!

Markišavci, 26. maj 1981

Žalujoči: sin Ernest z ženo Angelo, vnuk Feri in vnukinja Sonja z družino

V SPOMIN

29. maja je minilo 10 let globokega žalovanja, odkar je tragično preminil naš dober mož, oče, dedek in pradedek

Jožef Časar

iz Otovec

Težko verjamemo, da te ni. Tvoj glas še vedno odmeva, tvoj lik je še živ pred nami, a tvoj grob je živa priča, da si se za vedno poslovil od nas. Imeli smo te radi, zato obiskujemo tvoj grob, ti pa molčiš, ne slišiš naših obžalovanj, ne čutiš solza, ne vidiš potrtih src, vonj cvetja te ne prebudi, ker je usoda tako kruta.

Žalujoči: vsi tvoji, posebno tvoja hčerka Etelka z družino

OSMRTNICA

Umrl je naš dragi mož in oče

Ludvik Gumilar

mesar v pokoju

Na njegovi zadnji poti smo ga pospremili 4. junija.

Žalujoči: žena Karolina, hčerka Brigita in sin Ludvik z družinama

---

ZAHVALA

Ob tragični in boleči izgubi ljubljenega sina in brata

Alojza Bertalaniča

iz Nuskove 6

Iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom ter vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Hvala g. župniku, pevcem in godbi za žalostinke. Iskrena hvala tudi govornikom predstavniku KS tov. Ferligu, predstavniku NK tov. Recku in tov. Casarju ter podjetju SAP Ljubljana in POZD Repovž. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom: družinam Janič, Gaber, Žohar in Karlu Roganu ter podjetju Certus TOZD M. Sobota.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: ata, mama, sestra z možem Karlijem, brat Drago z Marjano in ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

S cvetjem ti bomo grob krasili,
v trajno ljubezen in spomin,
cvetje s solzami svežimo,
a v srcu ostalo bo polno bolečin.

Po kratki in težki bolezni nas je v 79. letu starosti zapustila naša draga in nadvse dobra

Ana Barbarič

z Vaneča

Imela si močno voljo do življenja, toda neusmiljena bolezen je v kratkem času pretrgala nit tvojega življenja.
Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste našo drago pokojnico spremljali na njeni zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje. Prisrčna zahvala tudi g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Posebna zahvala zdravnikom in osebju kirurškega oddelka soboške bolnišnice za zdravniško pomoč in lajšanje bolečin.
Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: vsi domači in sestrična Irma

ZAHVALA

Ob nenadni in nepričakovani izgubi dragega moža, očeta, dedka, brata, strica in svaka

Alojza Mara

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje, izrečena sožalja, posebno sosedom za vsestransko pomoč in sočustvovanje. Zahvaljujemo se delovni organizaciji Agroobnova Ljubljana, TOZD Gradnja Ptuj, DO Krka TOZD Ljutomer in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.
Posebej se zahvaljujemo duhovniku za opravljeni pogrebni obred, predvsem pa zahvala vsem govornikom za izrečene besede v slovo ter pevcem za odpete žalostinke ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Pavla ter hčerki Jerica in Dragica z družino

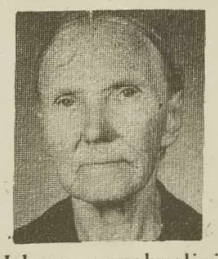

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustila draga mama, babica in prababica

Frančiška Celec

roj. Poredoš
iz Puconec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sovaščanom in dobrim sosedom ter vsem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Prisrčna hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS in kolektivu Opekarna Puconci.

Puconci, 22. maja 1981

Žalujoči: VSI NJENI

ZAHVALA

4. maja nas je v 84. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in sestra

Marija Šeruga

roj. Bernjak
iz Radovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in vaščanom za darovane vence in šopke cvetja ter vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje ter drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se govornikom za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke in tovarišem iz MSUP-a Pančevo za poslane žalne telegrame.
Radovci, 10 maja 1981

Žalujoči: sinovi Geza z ženo Justino, vnukinja Dragica z možem Francem ter malim Srečkom, Štefan z družino in Ernest, hčerki Gizela in Marija z družinama, bratje Štefan in Franc z družinama, sestra Nančka z družino, Marjan s starši ter ostalo sorodstvo

---

V SPOMIN

Že leto dni te zemlja krije,
v gomili tiho mirno spiš,
srce ljubeče več ne bije
in ti se več ne prebudiš.

6. junija mineva eno leto tihega žalovanja, odkar nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

Jožefa Gjergjek

iz Prosečke vasi

Praznina za teboj je boleča, a spomin na tebe ne bo ugasnil, dokler živimo mi.
Hvala vsem, ki se je še spominjate, prižigate sveče in krasite s cvetjem njen prerani grob.

Žalujoči: mož, hčerke in sinovi z družinami

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega moža, očeta in dedka

Jožefa Vukana

iz Tišine

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala gasilski zvezi M. Sobota, vsem gasilcem, tov. Flisarju, ing. Oriju in Horvatu za poslovilne besede, kolektivom Zvezda M. Sobota, OŠ Tišina, Pomurski tisk M. Sobota, Regionalni zdravstveni skupnosti in Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja M. Sobota, čč. g. župniku, pevcem in sosedom za vso pomoč.
Vsem še enkrat — najlepša hvala!

Žalujoči: žena Rozalija, hčerke Marija, Kristina, Marjeta in Helena z družinami, sinova Feri z družino in Jože

---

V SPOMIN

6. junija mineva boleče leto žalovanja, odkar nas je zapustila naša draga, nepozabljena mama, stara mama in prababica

Marija Žižek

ter 17. junija 34 let od prerane izgube dragega očeta

Ivana Žižka

iz Ivanec

Draga naša mama in ata! Med nami je nastala velika praznina, v naših srcih pa bolečina. Težko je spoznanje, da vaju ni več in nadvse boleča je resnica, da vaju nikoli več ne bo. Naše misli so pri vama in vajin dragi lik ostane v naših srcih do konca dni. Hvala vsem, ki se ju še spominjate in ste ju ohranili v lepem spominu.

ŽALUJOČI: VSI VAJINI

Neprecenljiva vloga ZK in SZDL

Tovarišice in tovariši, ob pomembnih letošnjih jubilejih ne mislim govoriti predvsem o letu 1941. V tej zvezi bi opozoril samo na dve pomembni dejstvi. Na dejstvo, da je z velikim pogumom in odločnostjo KP pod Titovim vodstvom odprla jasno perspektivno narodom Jugoslavije v najmračnejših dneh, ki so takrat zagrnili Evropo. Želim opozoriti tudi na dejstvo, s kako ogromno predanostjo so se slovenski delovni ljudje oklenili Osvobodilne fronte, zavedajoč se, da edino preko nje in z njo lahko najdejo pot v rešitev izpod težkega jarma, kakršnega je pripravljala nacistična in fašistična zver v Evropi in v svetu . . .«

Tako je pričel svoj slavnostni govor Zoran Polič, predsednik zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ, na velikem zborovanju v nedeljo v Ljutomeru. V nadaljevanju je orisal zgodovinski razvoj in pomen dveh vodilnih organizacij — Zveze komunistov in Socialistične zveze. Nato je poudaril pomen Prvega slo-

venskega tabora, ki je bil v Ljutomeru in dejal:

Opozarjamo na dogajanja, če hočete pred sto in več leti, ko je prav to območje — Pomurje — s svojim centrom v Ljutomeru bilo prizorišče prvih velikih zgodovinskih dogajanj slovenskega naroda. Dovolite mi, da v tej zvezi citiram tovariša Edvarda Kardelja: »Prvič v svoji zgodovini je bilo slovensko narodno gibanje stvar širokih množic. Že ta priliv kmečkih množic je bil dokaz, da stoji slovensko vprašanje pred novo etapo v svojem razvoju. Taborska akcija je zopet obudila geslo Zedinjena Slovenija. Stotisoči slovenskih kmečkih množic so vlili v to parolo vse svoje želje in pričakovanja ter ji tako vrnili njeno demokratično in revolucionarno vsebino.«

Zoran Polič pa v svojem govoru ni mogel mimo trenutnega stanja v našem gospodarstvu. Povedal je, da se zavedamo in tudi priznavamo, da je naše gospodarstvo v težavah. Rešitev pa je v spoštovanju dogovorjenih norm in odprtosti gpspodarskega tržišča.

Na koncu svojega govora pa je Zoran Polič ocenil dogodke na Kosovem in jih odločno obsodil. Poudaril je, da bosta ZK in SZDL to težavo sicer rešili, vendar z velikimi težavami. Zato pa se na to navezujejo tudi naloge, ki nas čakajo v prihodnje — evidentiranje in volitve delegatov. Ravno pri tem pa moramo biti zelo pazljivi, predvsem pa moramo dati možnost mladim.

Foto: D. L.

AKCIJA NIČ NAS NE SME PRESENETITI V SOBOŠKI OBČINI

V usposabljanje vključenih 46.800 občanov

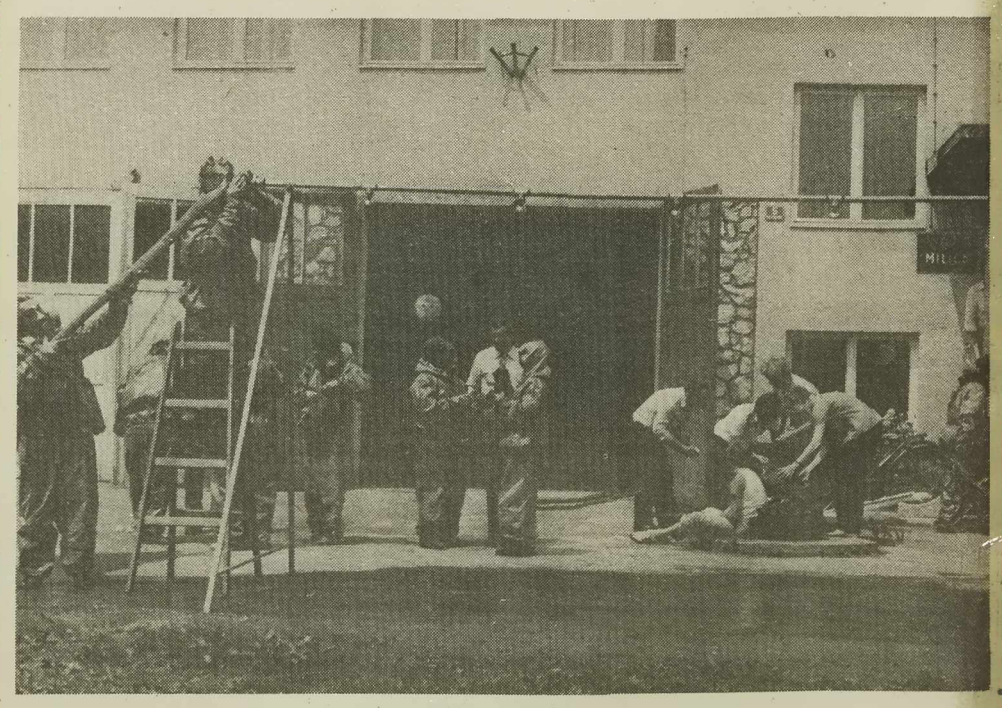

Posebnost sklepnih aktivnosti v letošnji akciji Nič nas ne sme presenetiti je bilo preverjanje usposobljenosti enot RBK. Posnetek je z vaje v Beltincih. Foto: Feri Maučec

V okviru letošnje akcije Nič nas ne sme presenetiti je bilo v soboški občini izredno veliko aktivnosti. Velik poudarek je bil dan množičnemu usposabljanju delovnih ljudi in občanov, kakor tudi idejnopolitičnemu in strokovnemu izobraževanju. V to usposabljanje so bili vključeni pripadniki gasilskih enot, civilne zaščite, ZSMS, ZRVS, Rdečega križa, osnovne in srednje šole, taborniki in drugi. Tako je bilo v te aktivnosti vključenih okrog 46.800 občanov iz celotne soboške občine.

Zaključne aktivnosti v okviru letošnje akcije Nič nas ne sme presenetiti so v soboški občini potekale v soboto v 27 večjih delovnih organizacijah in v nedeljo v vseh krajevnih skupnostih. Aktivnosti, ki jih je usklajeval koordinacijski odbor SZDL z nosilci posameznih aktivnosti v krajevnih skupnostih in OZD, so vodili občinski komite za SLO in DS ter komiteji po krajevnih skupnostih in OZD. potem, ko se je v zgodnjih jutranjih urah sestal občinski komite za SLO in DS, analiziral varnostnopolitične razmere in ugotovil, da preti nevarnost različnih protisamoupravnih in sovražnih sil, so se nemudoma sestali tudi komiteji za SLO in DS v OZD in KS ter ocenjevali varnostnopolitične razmere v lastnih okoljih v izrednih razmerah, hkrati pa hitro ukrepali za preprečevanje in odklanjanje izrednih razmer. V posameznih okoljih so bile predvidene različne predpostavke glede na vlogo delovne organizacije in krajevne skupnosti. Posebnost sklepnih aktivnosti v okviru letošnje akcije Nič nas ne sme presenetiti je bila dopolnjevanje obrambnih načrtov za preprečevanje izrednih razmer in preverjanje usposobljenosti enot RBK zaščite v desetih krajevnih središčih soboške občine. To je bila prva tovrstna preizkušnja RBK enot, ki so bile pred nedavnim usposobljene. Člani občinskega komiteja za SLO in DS, ki so prisostvovali poteku vaje v posameznih delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, so ugodno ocenili vajo s udarkom, da so ponekod vedli vse naloge brezhibno, ponekod s pomanjkljivostmi, ki jih bo potrebno v prihodnje odpraviti.

Letošnje aktivnosti v okviru akcije Nič nas ne sme presenetiti v soboški občini so bile tako glede na množičnost sodelujočih, kakor tudi glede izvajanja nalog, ki so bile v akciji zastavljene, uspešno izvedene.

Feri Maučec

ZAVOD ZA ČASOPISNO IN RADIJSKO DEJAVNOST MURSKA SOBOTA

Samoupravna delovna enota Vestnik — radio slovenski program

objavlja

prosta dela in naloge

FINANČNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji: srednja ekonomska šola in najmanj 2 leti delovnih izkušenj.

Trimesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili o šolski izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I.

GORNJA RADGONA

V ŽIVO

Razpravljalci pa prav tako, bi lahko na kratko označili zadnjo sejo — bila je minuli ponedeljek — občinskega izvršnega sveta v Gornji Radgoni. Na dnevnem redu so namreč imeli analizo delegatskega sistema, poročilo o delovanju občinske skupnosti za socialno varstvo, poročilo o stanju in problemih socialnega skrbstva, poročilo o delu skupščine skupnosti pomurskih občin, problematiko organiziranosti in delovanja veterinarske službe v občini in še vrsto drugih vprašanj.

Izkazalo se je, da je zlasti na področju delovanja in uveljavljanja delegatskega sistema v občini še veliko odprtih vprašanj (sklepčnost, izobraževanje in usposabljanje delegatov, povezovanje delegacij, delegatska vprašanja, pobude in predlogi, delovanje delegacij, delegatskih konferenc, skupščinskih zborov, družbenih svetov, odgovornost družbenopolitičnih organizacij in vodilnih ter vodstvenih struktur v organizacijah združenega dela), ničkoliko pa tudi na področju socialnega varstva in skrbstva, kjer je očitna nepovezanost posameznih samoupravnih interesnih skupnosti. Analize in poročila bodo v tej zvezi koristno pomagalo za prihodnje delo.

Br. Žunec

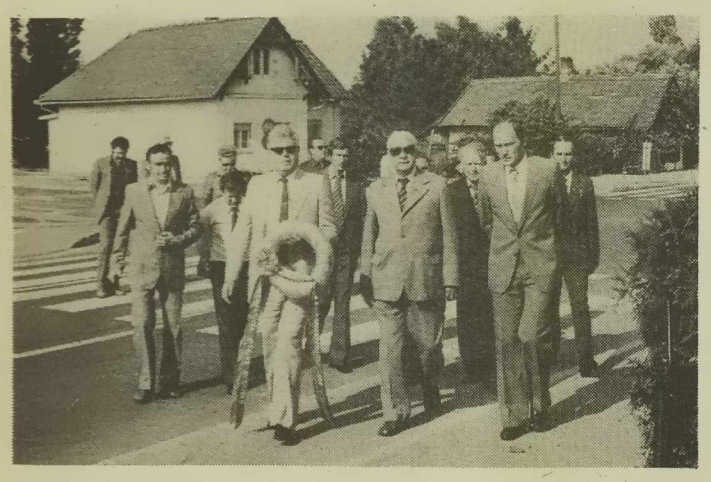

GOSTJE IZ BELORUSIJE V POMURJU — Minuli četrtek se je v Pomurju mudila delegacija prezidija vrhovnega sovjeta Beloruske SSR, ki jo je vodil predsednik Ivan E. Poljakov. Gostje, ki so bili na uradnem petdnevnem obisku skupščine SR Slovenije, so si ogledali farmo bekonov KG Rakičan v Nemščaku, obiskali tovarno perila in oblačil Mura in položili venec na grob rdečearmejcev v Murski Soboti. (bž — Foto: A. Abraham)

84 LET — PA NA DELOVNI AKCIJI — Kljub tako visoki starosti je tudi MARIJA KISILAK prišla na delovno akcijo, ki so jo te dni organizirali v Šulincih. Kajpak ji ne bi bilo treba vihteti motike, toda tudi ona bi rada pripomogla, da bi imeli »lepo« cesto, po kateri bo lažje nosila mleko.

Tekst in foto: J. G.

VESTNIK informira in nagrajuje

MURSKA SOBOTA

Nedorečen, a primeren

Koordinacijski odbor za priprave na tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije v Murski Soboti ugotavlja, da je predložen osnutek resolucije preobširen, preambiciozen in izrazito neselektiven, saj se z enako pozornostjo loteva tako strateških kot vseh obrobnih vprašanj. Tako je bilo tudi rečeno na ponedeljkovem zasedanju zbora združenega dela, družbenopolitičnega zbora in občinskih družbenopolitičnih organizacij v Murski Soboti, kjer so strnili razprave pred kongresom. Osnutek resolucije zgolj ugotavlja in posplošuje, brez oprijemljivejših napotil za aktivnost, vrhu tega je sila kritičen, če ne celo pesimističen. Vendar je kljub nedorečenosti ali pa prav zato — kot se je dalo razbrati iz razprave, v kateri so se oglasili tudi delegati za kongres iz sozda ABC Pomurka, Mure, Pomurskega zdravstvenega centra in Pomurskega tiska — primeren za javno razpravo, saj je v bistvu odraz sedanjih zapletenih in zaostrenih razmer posebej na področju gospodarstva, kjer so strateški cilji sicer jasni, poti do njih pa čestokrat zamegljene. Spričo tega bo treba osnutek resolucije dopolniti, posebej glede nagrajevanja po delu, svobodne menjave dela, raziskovalne dejavnosti in nenazadnje kmetijstva, o čemer bo — kot je znano — ABC Pomurka posredovala kongresu posebno poročilo.

Br. Žunec

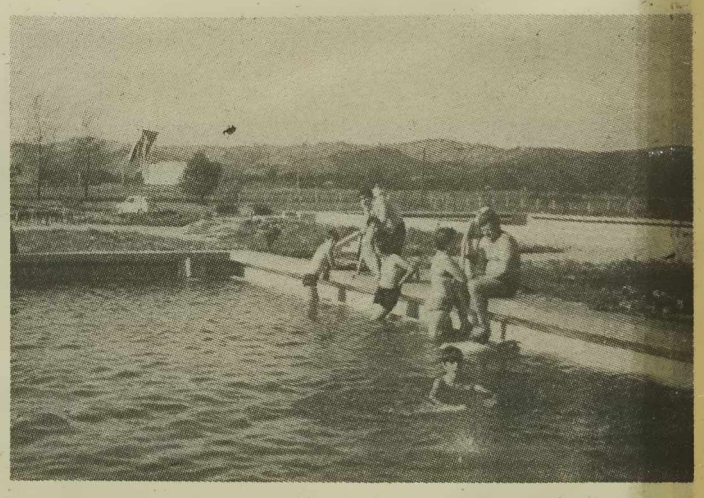

Termalno kopališče v Petišovcih je spet odprto. Kopalcem so na voljo trije bazeni, restavracija, za večdnevne goste pa tudi prenočišča. Gostinci VIATORJA obljubljajo, da bodo v teh poletnih mesecih poskrbeli tudi za razvedrilo, v goste bodo povabili znane pevce, orkestre in folklorne skupine. Povedati je potrebno, da so petišovske Terme edino kopališče v lendavski občini in zaradi tega ni čudno, če je ob lepem vremenu kar precejšnja gneča. Krajevna skupnost Lendava se pripravlja na gradnjo odprtega olimpijskega bazena, in ko bo ta zgrajen, bo mladina imela svoje kopališče, termalno pa bo namenjeno starejšim, saj gre za vodo, ki menda zdravi revmo in druge bolezni.

Foto: Jani D.

KAM V NEDELJO?

NA MEDNARODNI MOTOKROS V MAČKOVCE

Sodelujejo: Avstrija, ČSSR, Zvezna republika Nemčija, Italija, Švedska, Jugoslavija (v razredu do 125 ccm)

Pričetek dirk 14. junija 1981 ob 14. uri.

VABLJENI